

308990

1 వ తిది న ము ప్ర క టిం వ (బ డు ను

VOL. 4.

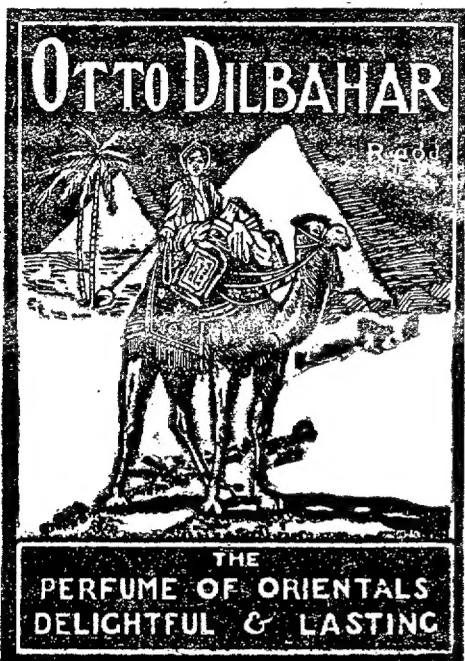
చెన్న పట్టణము 1917 సం॥ అక్టోబరు నెల 26 వ తేది శుక్రవారము

No. 172

సంపుటము. ౪.

పింగళ నామ సంవత్సర శివ శ్వయుజ మాస శుద్ధ ఏకాదశి ౧౧.

సంచిక ౧౭౨

మిక్కిలి మనోహరముగు సువాసన 126

(రిజిస్టరు కాలిఫోర్నియా) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాలిఫోర్నియా)

ఇప్పటికాలపు చుచి కనువగునది, సాటిలేని చుచి ముగ్ధముగ మనోహరము. ఆటో హామిగాని, సాహాయముగాని, చేర్చబడకయే నిధము చేయబడిన కేవల ఘనమైనది.

నీ కువాలపై కొన్ని తిందుపులు చిలుకరించినచో, మనోగ్యముగు సువాసన నిన్నులవరించును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్న సైజు (అర డ్రాం)	సీసా 1-కి రు	0-8-0
మధ్యరకము సైజు 1-డ్రాం	" "	0-12-0
వేరొక సైజు 2 "	" "	1-4-0
పెద్ద సైజు 4 "	లేక 1/2 డ్రాం	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధముగు ప్రతివాదులను దొరకును. దీనికి ఆ నేకముగు నలునెట్లు కలవు. కావున, తాము కొనుగోలుచేసిన సీసాపైన ను, కాన్డైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుము. ఈ ఆటో నిల్వచేయుచున్న సలక్షణములను పరిశీలనచేయ గోరువా రి దిగువవారికి వ్రాసినచో అజాకిమ్యుకుగల సువాసనకార్డు ఉచితముగ పంపుదురు.

పోల్ ఏజంట్లు ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 155, జామ్నామసేరు బొంబాయి.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీలో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

పార్శ్వపు నొప్పుల భార

దోలుదు. హాయము

పొట్టు పోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును

ప్రతియుంటనుండగి ౪.

ఎనమూ-లికలచే కూండూ చేత ముందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడా వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిస్కం 109, ప్రెసిడెన్సీ, బొంబాయి, 6, కొలుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యై దాండ్రమహాజనసభలయందలి

సన్మాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల యువస్వామములు,

వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.

వెల రూ. 1-8-0.

పోస్టేజి వేటు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుకెట్టి వీధి, జార్జిటౌన్, మద్రాస్.

సర్వవృత్తిక విషనంబీవిని.

(రిజిస్టరు టేబు మార్కు)

586

దుఃఖముతో బాధపడుచు సంకోచముతో పోవుదురు. గుణము లేదని గుఱివు చేయువారలకు రూ 100 ఇవ్వం.

ఇది ప్రతి కుటుంబమునందుండ వలసిన షా-ఫ్లోవర్లము. అంగ్ల, యూనాని, హేయలై డ్యులచే పోగ డ్రాగంబబడియున్నది. ఎన్ని దినము లుంచినను అందు గుణముమాటు కేలునకు మాత్రమే కాక ఎలక, కిక్కు, సాము, జట్టి మొదలగు నిమజంతువుల కాటులకు సుపయోగించును. వెలపాకెట్ 1-కి 0-8-0 పోస్టేజి 0-8-0. 1 డ్రాం పాకెట్టు వెల రూ 5-0-0. పోస్టేజి వేటు.

ఒకేసారి 2 ప్యాకెట్లు తెప్పించుకొనువారికి పోస్టేజి ఇవ్వం. వర్తకులకు 100 కి 25 రూపాయలు కమిషన్ నియ్యబడును. చిరునామా:— ధన లక్ష్మి కం పేని, 16 కంకటేశ్వర స్త్రీ వీధి, సూకారుపేట పోస్టు, మద్రాసు.

కుటుంబమున కమూల్యముగు మందు.

ఇది మిగుల హాశ్వర్యకరముగు మందు. పది పదునైదు రోజులు రాయుటవలన తెల్లని మచ్చలు, అల్లుకాక చర్మము పై మరియేవిధమైన రంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖము గా నీరోగమునకు బాగ్ త్రవీనికొను (ఖాతిరగు) మంచిదియే. దీని వెల టెన్సు 1-కి రూ. 4-6-0. అంచెకూలి నేతే.

783] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

శుక్లనష్టమునకు దివ్యోషధము

శుక్లనష్టవ్యాధిగ్రస్తులగు విద్యార్థులకు అమోఘముగ పనిచేయును. వెల రు. 1.

కె. ఎల్. ఎ. సింహా బ్రదర్స్

(915) నేటిపు డాక్టరు, రాజమహేంద్రవరము.

కారణంబు:— ఇది శ్రీధర్మబోధిని యను నాటకము. సంకటురాచారసంస్కరణమునకు మూల మిందు బాధించినది. అందరు జదివితీరవలయును. వెల 0-4-0 పోస్టేజి వేటు. ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు.

కుంకుమ పువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మానవదొంగును. కొనుగోలు సూర్యమాన్యును గమనింపుము. కరెన్సా డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెని, (52) 21, హమ్మెన్ వీధి, బొంబాయి

ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యము

చెన్నపురి మైకోర్టు కేసు టి. డి. గోపాల స్వామి మొదలగువారు మైలాపూరు నుండి మాకిట్లు వ్రాసిరి.

చెన్నపురి రాజధాని సంఘము వారిచే నాలోచించ బడుటకు నేనీ నిధానమును నిర్ణయించితిని. దీనిని మీరు మీ ప్రత్యేక యందు ప్రకటించి గోరతు. దీనిని నవంబరు నెల 18 వ తేదీ లోపున దోరణియ నాటికి సంపదపియ్యుడి. ఈ లోపున దీనిని గూర్చి చర్చించి ప్రకటించుటకు కార్యనిర్వాహక సంఘము వారికిని సహాధిపతి వారికిని అవకాశము చాలదు. సంఘమువారు నవంబరు నెల 18 తేదీని సమావేశమై దీనిని పరిష్కరించెదరు. కాని సహాధిపతి ప్రతికూలమును ఇతరవిధములను దేశాభిమానులు తమ భావములను వెల్లడించుటకు వీలు కలుగునట్లు దీనినియందుగా ప్రకటించు ప్రకటించ దలచితిని.

ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యము రాజ్యాధికారము. భారత జాతీయందలి వివిధ సంఘములవారు జాతీయతను పరిగ్రహించుకొని తామందరూ సహాధిపతియందలి వివిధభాగముల గ్రహించుకొని నపుడే ప్రాతినిధ్యము అంతరించుటయందును. కాని రామచంద్రరావుగారు నడిపిన చందమున ప్రస్తుతము ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము కావలెనున్నవారు వారిలో పలువురు కొన్ని కార్యముల కైయు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును సంపూర్ణముగా నిర్వహించియున్నారని. నేడు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము గల ప్రత్యేక సంఘమును పరిగ్రహించి "సదరు ఇండియా లిబరల్ ఫ్రెండ్లను" అని ప్రకటించుట దివాను బహదరు రాజరత్న మొదలగువారు జేరియవిషయముల నన్నిటిని బాగుగా గ్రహించుకొని సంపూర్ణ సహాధిపతియను కలగియున్నపుడు ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమును పూర్తిగా నిరసించిరి. భూస్వాముల సంఘమున కధ్యక్షులును ప్రస్తుతము లిరువారుగూ దివానుగానున్నవారు నగు గొ. కృష్ణనాయుడుగారు ప్రత్యేక సంఘ ప్రాతినిధ్యమును సంపూర్ణముగా నిరసించుచు దీనివలన వివిధ సంఘముల మైక్రో ప్రాతినిధ్యము కలుగజేసి భారత జాతీయతా నిర్మాణమునకు హాని కలుగగలదు గాన ఏకాగ్రమునను నూడ దీనిని వాంఛించరాదని స్పష్టపరచిరి. కాన సంఘములను బట్టి ప్రత్యేక నియోజకవర్గ మేర్పడగూడదను నదియే నామతము గాని వివిధ సంఘములు శిశువుముగ రాజకీయములందు బలపరచుకొనుట కావలెనని మనము కోరుదుమేని నియోజకవర్గములు మిశ్రములుగానే యుండవలసియుండును. ఈభావముతోనే నేను 15 నియోజకవర్గములను సూచించితిని. కాలక్రమమున మహమ్మదీయులకు గూడ ప్రత్యేక నియోజక వర్గముండ బనిలేదనియే నానకల్పము. కాన రాజకీయవిషయములందు మూర్ఖమైన జాతిమతవైషమ్యములను మనము పాటించుటకు బాలిన సుగినము కడు శ్రీఘ్రముగా చేయగలగాక యనికోరెదను.

ఈ 15 వర్గములవారిచేతను 125 గురు సభ్యులను నియోజకులు కావలెను. ఆకరమును నేటిట్లు సూచించెదను. 125 గురు సభ్యులందరెవరిని కాంగ్రెసు లీగు సంయోగ సంఘమువారు నిర్ధారణచేసిరి.

గవర్నరుగారిచే నియమించబడవలసినవారు వీరిలో	
5 గురికి తర్కకుగావుండ అనధికారులుండవలెను	25
మహమ్మదీయులు తెగలకు	15
తెగ కొక్కరుచొప్పున	
బ్రాహ్మణులు	15
బ్రాహ్మణులకై ప్రత్యేక మహమ్మదీయులు పంచములు కానివారు తెగలకు ఇద్దరు చొప్పున	30
లోకలు బోర్డులు మూర్ఖునిసిపాలిటీలు	15
దేశీయ కై ప్రత్యేక (ఉత్తరభాగమునకు 5) (దక్షిణభాగమునకు 5)	6
సానుకు 1000 లకు మించిన కిక్కులు చెల్లించు భూస్వాములు ఉత్తరభాగము 2 దక్షిణభాగము 2	4
పంచములు ఉ॥ భా॥ 1 ది॥ భా॥ 1	2
దేశీయ వర్తకులు ఉ॥ భా॥ 1 ది॥ భా॥ 1	2
జమీందారులు ఉ॥ భా॥ 1 ది॥ భా॥ 1	2
నమోదైన గ్రామ్యులు	2
చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము	1
చెన్నపురి కార్పొరేషను	1
చెన్నపురి రేలువేయగ్గు	1
చెన్నపురి వర్తకసంఘము	1
దక్షిణ ఇండియా వర్తకసంఘము	1
తోటలవారు (ప్లాంటర్సు)	1
ఆంగ్లో ఇండియనులు-యూరేషియనులు	1

భారతదేశ విద్యాశాఖ.

(గతసంచికానుబంధము.)

పరిపాలక శాఖను, బోధనాశాఖను గల భేదమును నిరూపింపవలయునని సలహా యొసంగబడినది. ఇం దొక శాఖ నుండి మరియొక శాఖకు పూర్వము మార్పులు కలుగుచుండుటవలన అనేక ప్రతికూలవిమర్శలు బయలు వెడలినవి. ఎట్టి సమయములందైనను యిట్టి మార్పులు ఆత్మపణియములే! ఇప్పుడు ప్రత్యేక శాస్త్ర ప్రాతినిధ్యము గడిచినవారు నునకత్తు వగరము. కాని కొంతకాలము ఇన్స్పెక్టరును చేసినవారు తమ బోధనా కాలమును, శాస్త్ర ప్రాతినిధ్యమును గలిగి యుండుదురని చెప్పి యీలెను. మరియూ, కొక పండితుడు భారతదేశ పరిపాలనా విభాగములలో యుండునను, పరిష్కారమునకుకొని యుండెడు. కాని, యీ రెండు శాఖలను విభజించి రాదనియు, హిందూదేశములోని పరిపాలనాభాగము కలన ప్రాధాన్యత కమితలాభము కలుగుననియు కొందరు చెప్పవచ్చును. ఈసలహావలన మిగుల పొండికొగడెను గాంచిన వారలను నియమించుటకు వలసపడెదని కొందరునుచుచుదురు. ఈవిషయములను గూర్చి యీవిధముగా పత్రికనపుడు ప్రస్తుతపక్షస్థల యేవల ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ప్రతికూలముగా నున్నారని భావింపరాదు. ఈస్థానిక ప్రభుత్వము లీవిషయములను చర్చించి తమఅభిప్రాయములను వ్యక్తపరచవలయుననెడి యుద్దేశముతోడనే యిది చేయబడినది.

ఈ శిల్పయందలి 6-వ ప్యాఠాలో భారతదేశ విద్యాశాఖలోని కొన్ని యందొక్కములను ప్రత్యేక పదవులుగ మార్చవలెనని చెప్పబడియున్నది. కమిషనువారి సలహా ననుసరించి కొన్ని పదవులు నూతనముగా నేర్పాటు గావింపబడి, భారతీయులకే యొసంగబడును. యుద్దమువలన నిష్పక్ష భారతదేశ విద్యాశాఖలో భాగపడియున్న యందొక్కములలో నిష్పక్ష భారతీయులను నియోగించిన బాగుండునా యను విషయము నాలోచింపవలసి యున్నది.

కమిషనువారు సలహానిచ్చినకంటె నెక్కుడు భారతీయుల నిపదవులకు నియోగించుటకుముందు, మార్పుజెడిన స్థితిగతుల కనుగుణముగ జీతములను నిర్ణయింపవలెను. కమిషనువారి సలహా ననుసరించి మొదటితరగతివారికి రూ 800-50-21-500-50-1050 చొప్పున జీతము నీయవచ్చును.

మైన జేర్మిగనబడిన చిత్తులవలన ప్రస్తుతము 20 మంది పరిశోధనా పండితోద్యోగములను నిలుపుచేయుట మంచి దని తోచుచున్నది. ఈ నూతనపదవుల కెవ్వరిని నియోగింపవలయునను విషయము నిపుడు చర్చింప నవసరములేదు. సాధారణముగా ప్రభుత్వ సేవయందున్న మొదటితరగతి వారి కీ యందొక్కము లీయబడును.

ఈవిధముగానే పరిపాలక శాఖయందు కూడ, డైరెక్టరు పదవికినియోగించుచువుడు, కమిషనువారినిజేరికములోని 4-వ అనుబంధమునందు 26 ప్యాఠాలో చెప్పబడిన రీతిని స్థానిక ప్రభుత్వములు వర్తించుట మంచిది. ఇన్స్పెక్టరు, ప్రిన్సిపాలు, హెడ్ మాస్టరుమున్నగు నందొక్కములకు తగినవారల నియోగించుటకు తగిన అవకాశము స్థానిక ప్రభుత్వములవారి కుండవలెను. ఈవిషయములలో జాతిమతభేదముల పరిగణింపక సమర్థులను నియోగింప వలయును.

ఆచరణములోనే ఆచరింపబడుటకు వీలగునట్టివిషయములు సంసిద్ధముచేయబడినవి. భావికాలపునిధానములకు పునాదులగుటకూడ వీని యుద్దేశ్యముగనున్నవి. ఆచరణములోనికి లేబడియెడల, విద్యాశాఖలో సమర్థులగు వారలనే నియమించుటయు, వీరు విదేశ విద్యావిషయ జ్ఞానము గలిగి యుండుటయు సంభవమగును. మరియు, గొప్పశాస్త్ర వేత్తలగు శ్రీపండితులు విశ్వవిద్యాలయములలో నుండి బోధనా కాలము నొన్నత్యస్థానము నందజేయుట తటస్థించును.

వీనికి ప్రత్యుత్తరము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి నవంబరు 30 తేదీని చేరవలెను.

గానపరీక్ష:— కూనూరులో ట్రైనిటికళాశాలలో రాబోవు నవంబరు నెల 2 వ వారములో డాక్టరు క్రెసుగుగారిచే జరుపబడు గానపరీక్ష సందర్భమున 13 గురు బాలికలు గానమునందు పరీక్షింపబడుదురు. 4 గురు గానమునుగూర్చి వ్రాతపరీక్షయందు పరీక్షింపబడుదురు. డాక్టరు క్రెసుగుగారు నవంబరు 6 వ తేదీనాటికి కూనూరునకు వచ్చెదరని ఒకరు వ్రాయుచున్నారు.

బారుపగ్రంథాలయ బహుమతుల సభ.

బారుప, అక్టోబరు 19:—శ్రీ కృష్ణ దేవరాయ గ్రంథ భాండాగారముయొక్క బహుమతులసభ బరంపురం వాస్తవ్యులగు ను. ఉన్నర వెంకట వరహ బుచ్చి రామలింగం పంతులు బి. ఏ. ఎల్. టి. గారి యాధిపత్యమున యీ నెల 18 తేదీ గురువారము సాయంత్రము 5 గంటలకు బోరుపాత కాలలో ఆర్యంత జయప్రసముగ జరుపబడెను. బారుప రాజభక్తిగీతములను జాతీయగీతములను బాడుచు సభాధ్యక్షుల మధ్యనుంచి గ్రామస్థులు వెంట నడువ వీధుల దిరిగి సభాభవనమున జేరిరి. సభాభవనము బాల బాలికలచేత గ్రామస్థుల చేతను క్రిక్కిరియించెను. పుల్లెల నారాయణమూర్తిగారి దైవ ప్రార్థనతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయెను. పిమ్మట బాలికాపాతకాల బాలికలు సావిత్రినాటకము బహుమతియుగ్రహరించిరి. ఆందులో సావిత్రివాదనా పరిచిన పసు పుత్రి లక్ష్మీవరసమ్మ శోకగనము వెల్లడించినప్పుడు కంట తడిచెట్టుని సభ్యులు లేచు. పిమ్మట యిరువురు బాలికలు గాజకుటుంబసంభాషణ జేయుటయు ఒక బాలిక "బిలుక పెండ్లి" గూర్చి పద్యములు చదువుటయు యింపుగనున్నది. తరువాత కార్యదర్శి పిల్లి బలగామయ్యగారు రిపోర్టును జదివిరి. ఆందు బాలికాపాతకాల బాలికలను, బోర్డుపాతకాల బాలురకు వ్యాసలేఖనయందు ప్రత్యేకపరీక్షలు జరుపబడెననియు ఆందులో కృతార్థులయినవారలలో బాలికలకు 6 గ్రంథములును బాలురకు 6 గ్రంథములను గ్రంథాలయపుమున సెనగబడుచున్నవనియు, బాలికలు ప్రదర్శించిన గాటకమునకు రు 5 లను, బాలురు ప్రదర్శించిన ప్రహసనములకు 6 గ్రంథములను గ్రామస్థు లొసగి విద్యాభివృద్ధికి తోడ్పడియుండెరని నడివిరి. పిమ్మట బాలురు కృష్ణానన సంవాదన బద్ధితతుప్తము, రాజదోర సంభాషణ మొదలగు ప్రహసనములు నేర్పుగ ప్రదర్శించిరి.

తదుపరి సభాధ్యక్షులు గ్రంథాలయము విషయమై ముచ్చటించుచు, బాలబాలికల విద్యాభివృద్ధికై గ్రంథాలయ సంఘమువారు వ్యాసలేఖనయందు పరీక్ష లోనర్పి మౌఖ్యభాషాభివృద్ధికై ప్రోత్సాహపర్చుట ప్రశంసనీయమనియు, బాలబాలికలు ప్రదర్శించిన ప్రహసనముల ఆనందించుచు, గ్రామస్థు లొసగిన సహాయమునకు జ్ఞాపించుచు గ్రంథాలయములు ఆచరించవలసిన పద్యములు అందువలన జనసామాన్యమునకు గలుగు జ్ఞానాభివృద్ధిని గూర్చి మృదుమధుర వాక్కులచే ఆంధ్ర, ఆంధ్రీయ, ఉత్తర భాషలలో గంభీర సన్యాసము గావించిరి. సోంభట్ల వెంకయ్యపంతులుగారు భాషవిషయమై కొంత ముచ్చటించిరి. సభాధ్యక్షులకు వందనములుతోడను బాలికల మంగళహారతితోడను 8 గంటలకు జయజయ ధ్వజాలతో సభ ముగిసెను.

నేను నేటి దినము సాయంత్రమున నా స్నేహితుని జూడ యియుంటిని ఆత డింటలేడు. ఇంటివారి నడుగగా వారు " భారత మాతృసేవక సంఘము"నకు బోయి యుండురని యు ఈ సంఘము ఏడుబావుల సమీపమున, మంగమ్మవీధి 27 నెం గృహమున స్థాపించియున్నారని చెప్పిరి. నేనును ఆటకు బోవునదికి, నా స్నేహితుడు కొందరికి విద్య నేర్పించుచుండెను. వారి నిజమని యడుగ, లీదవాండ్రకు కూలివాండ్రకు ప్రాతఃకాల సాయంకాలముల యందు సంఘమువారుచిత్తుముగ విద్య గర పెదరనియు సంఘ నియమములబట్టి సంఘసభికులెల్లరు వారివారివంతుల ప్రకారము ఇట్టివారికి విద్య నేర్పించవలయునని చెప్పిరి. ఇట్టిపరోపకారసంఘమునగని ఆనందింపవలసినసాధ్యమతల్లియగు ఆనలి నెంటుఅయ్యగారిని తలంచుకొని హిందూదేశమంతయు అయ్యగారి యంద్యులమునకు లోనైయున్నదిగదా యని పరమానంద భరితుడనై ప్రస్తుతమున నే చేయుగల యువకారము ప్రకటించి నావద్దనుండిన ఒక రూపాయను మాత్రము సంఘము నకు పారి తోపి కము గ సొసంగి సంఘకార్యదర్శిని సందర్శించి నన్ను సంఘమున సభికునిగ నేర్పరుపుడని ప్రార్థించి నా కూడినంత ద్రవ్యసహాయమునేగాక జేహసహాయమును సహితము సంఘాభివృద్ధికై అట్టిసహాయ మొసంగెదనని యొప్పుకొంటిని. ఇప్పటికి సంఘమున మహారు రెండువందల పుస్తకములుగల భాండాగార మొకటిగలదు. వార్తాపత్రికలను తెప్పించుచున్నారు. సంఘము నూతనముగా స్థాపించుటచేత ఇప్పటికి కొద్దిసభికులుగలరనియు ద్రవ్యసహాయము చాలదనియు కార్యదర్శి గారు నడివిరి. వీరుచేయునది మహోపకారమగుటచే అనేకులువీరికి సహాయపడుటయే గాక వీరి ముద్దేశములను సహితము మార్చకుండునట్లు దేవుని సహితము ప్రార్థించుచున్నాడను. ఇట్టి సంఘములకు కూడిన సహాయముచేసి లీదసాదలకు విద్యగరపు ప్రయత్నమున నుండురనియు ఉడుగకు ఉడతాభక్తి యనునట్లు తమతమ శక్త్యనుసారము సహాయముచేసి సంఘమునభివృద్ధి చేయుదురని ఘనులగు దేశాభిమానుల ప్రార్థించుచున్నాడను. భారత మాతృసేవకుడు.

వృత్తాంతలేఖలు

(౧)

విజయనగర వార్తలు.

(స్వకీయ విలేఖరి నుండి)

కాన్సిల్ యెన్నిక.

విజయనగరము, ఆక్టోబరు 18:—ఒకంటి సోమసుందర రావు పంతులు (ప్రీడరు) గారు, గత 18 సంవత్సరములు గా వ్యవహారిక పేట వార్డు కాన్సిలరు హోదాను అనిచ్చియు ముగా చెలాయించుచుండిరి. ఈనెల 18వ తేదీనో వారి ఛైర్మన్ పదవి యుక్తమిందినది. ఆ మూడవనాడే (15 తేదీన) తిరుగా యెన్నిక జరిగినది. గంటి కామేశ్వరంతులు (ప్రీడరు) సోమసుందర రావు పంతులుగారు ఎన్నికకు నిలిచిరి. ఇరు కక్షలవారును వెనుకదీయకుండ నొకరిని మించియొకరు ప్రబల ముగా కృషిసలిపిరి. ఇందు మొదటివారికి 27 నోట్లు, రెండవవారికి 28 నోట్లు లభించినవి. కామేశ్వరంతులుగారు ఒక్కనోట్లతో సోమసుందర రావుపంతులుగారి జయింపగలిగి నందుల కనేకులు వారి నభినందించుచున్నారు. సోమసుందర రావు పంతులుగారు, గత 18 సం॥ ముల నుండియు నవి చిన్నముగా నీ గౌరవ పదవిని బడసి విశేష పలుకుబడి గలిగి యున్నప్పటికి నడువనడువ కొందరు ప్రముఖులు ఎరు ను నిలిచినను జయింపగలిగి నప్పటికి అంతకుముందొక దినము క్రిందటివరకు ఛైర్మన్ అధికార సంపత్తిని గలిగియున్నప్పటికి ఇంకను తా॥ బోర్డు వైస్ప్రెసిడెంటుతో ఆపరేటివు క్రెకటరీ మొదలగు నితర హోదాలతో ననేకులతో పలుకు బడి గలిగియుండు ననకాశమును గలిగియున్నప్పటికి ఇటీవల నాటిక పటద్యుత తుల్యమగు విచిత్రసభా సమావేశమునందు తా॥ మీ పురమునకు గావించిన సహా పకారములగుర్చి కొంతకు ప్రసంగించినప్పటికి, అనేక నోట్లను సంగ్రహింప గలిగినప్పటికి, తుదకొక్క నోట్లతో నొక్కయువకుని కొడిపోవలసివచ్చుటమాత్రము, మొత్తమువై సంగ్రహాత్మక వివాదముల గలిగించుచున్నది.

గత 15-వ తేదీ సోమవారం పగలాక వెరెనక్క, మాపట్టణమున కత్తియున్న రేగ నుండిబయలుదేరి పట్టణమున బడిను మారు 30 మంది పిన్న పెద్దల (క్రైస్తవులు)ను కరిచి తుదకు నల్లచెరుల మెట్టలందల చుంపబడినట్లు తెలియచున్నది. కరువ బడినవారలలో సగముయంది రాగా వారలను కూనూరుకను ప్రతికంపుటకు మామూనినీసల్ వారు తగినయోర్పాటులు చేయుచున్నారే.

మాచవరాజు ఆసుపత్రికి, అసిస్టెంటు సర్జనుగా నుండి క్లాఫిసియులుగా బనిచేసిన మ॥ మంగయ్య నాయుడుగారు కొన్ని మాసములనుండియు కాయలాగా నుండిరి. గతనాలుగు దినములనుండియు నది యతిశయించి బాధపడి ఈ లక్ష్యవారం (18 తేదీ) తెల్లవారుజామున స్వకుటుంబ బంధుమిత్రాదుల విచారసౌకర్యమున దించి పరమపదించినట్లు విచార మయ్యెడిని. వీరి వయస్సు, 55 కు మించదు.

క్రీస్తుస్థానమువారి దయవలన వీరికక్కడికి, 1898-వ సం॥ ములో విచ్చేసిరి. ఈ 19 సం॥ ములలో నిక్కడ మంచిగౌరవముల గొప్పభవనమును, భూములను వేలకొలది రొక్కమును గడింప గలిగిరి. ఇక్కడి మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలరుపదవికి ప్రభుత్వము వారిచే రెండుమాసపాల్గు నియమింపబడిరి. వారికిమువ్వరు కుమారులను 6 గురు కుమార్తెలు భార్యయునుకలరు. శ్రేష్ఠ పుత్రు లిపుడు లండను నగరములో యింజనీరింగు చదువు చున్నారు.

గుంటూరు వార్తలు

గుంటూరు 22 ఆక్టోబరు.

కాలమానము:—నేటికి ఇరువదిదినములనుండి వర్షపు ముసురుపట్టినది. ధరలుపెచ్చినవి. కొన్నిపంటలకు ఈవర్షము నష్టదాయకమని ప్రజలనుకొనుచున్నారు.

తెనాలి గుంటూరురైలు.

ఈనెల 21 తేదీనుండి ఈ రైలుకు టిక్కెట్లు ఇచ్చుట మారి. రెండు దినములనుండి ఒకవైపునుండి రైలు పట్టాలు, కొయ్యజిప్సమ్ తీసి రైలుబండ్లమీద వేసికొనిపోవుచున్నారు. వేలకొలదికూలీలను తీసికొనినచ్చి పని చేయించుచున్నారు. ఈవర్షమునకు మిగిలియున్న మట్టికోడ్లు కూడ కొట్టుకొని పోవచ్చును. ఇక ఎన్నేళ్ళకు తిరిగి యీరైలు ఏర్పడునో చెప్పజాలము. 8 అజాలతో తెనాలికి పోవునట్టిది ఇక రెజ వాడమీదుగా 0-8-8తో పోవలసివచ్చును. దీనిగౌరకు ఒకదిన మంతయుకట్టపడవలసియున్నది. రైలు రానిచోదినములేదుకాని సంవత్సరమనర్పర రుచిమరిగిన తరువాత వదలిపెట్టుట చాలకష్ట తరముగానున్నదని ప్రజలు అనుకొనుచున్నారు. పాశ్చాత్యదేశ ములలో ఈయంధమువల్ల తిండిలేక, యిల్లులేక అల్లాడుచుం డగా మనము ఈ కొద్దిపాటి రైలుసౌకర్యము లేనందులకు చిం తిల్లుట న్యాయము గాదు.

ఒకమరణము.

కొన్నాళ్లు మాపురమందలి మిషన్ కాలేజీలో గణిత శాస్త్ర పండితులుగా నుండితరువాత కలకత్తాలో ఆంగ్లసాహిత్యమున, ఎం. ఎ. పరీక్షకు జరిపి ప్రసిడెంట్ నిలో మొదటితర గతిలో మొదటివారుగా నుత్తీర్ణులై శ్రీ. బి. బంగారురాజు గారునేటికి ఇరువదిదినముల క్రిందట పన్నామిడిలో స్వగృహం దని వినుట కొంతయు చింతిల్లుచున్నాము. కొంతకాలము బొంబే లెజవాడ స్కూల్లోను పనిచేసిరి. వీరు కొన్నాళ్లు లాహోరుకాలేజీలో ఇంగ్లీషు ప్రొఫెసరుగాను, కొన్నాళ్లు రంగపూరు కాలేజీలో ప్రొఫెసరుగాను నుండి రోగపీడుతులై చనిపోయిరి. వీరు 30 సంవత్సరములలోపు పిన్నవయస్కులు, భార్యయు బిడ్డలుగలరు. వీరిఆత్మకు కాంతిసంగం ఈశ్వరుని వేడుచున్నాము.

దశరా - మొవారం.

ఇక్కడి మహమ్మదీయులకు హిందువులకు భేదాభిప్రాయములు గల్గినందున ఇక్కడి వర్తకులు 18,19,20 తేదీలందు కొట్టుకు మూసిరి. ఈ మూడుటకు కారణము ఇక్కడి డివిజన్ ఆఫీసుగా ఆర్డరునుపని చేయుచున్న శ్రీ నరసింహాచార్యులు గారి అనంతప్పికరమైన ఉత్తరవే. వీరు హిందువులను మేళములు వాయిండుకొనగూడదనియు, క్రొత్తగా కలకములను పెట్టుకొన గూడదనియు, మహమ్మదీయులు వారి యిష్ట ప్రకారము పండుగ జరుపుకొనకచ్చుననియు నుత్తరువులను యిచ్చిరి. వర్తకులు హేళులమూసిన కరువార 20 తేదీన తిరిగి ఒక ఉత్తరువును జారీచేయించుచు ఉదయం 7 మొదలు 10 గంటలవరకును సాయంకాలము ఒక అరగంటకాలము మేళము వాయిండుకొనకచ్చునని వ్రాసిగట. అందుమీద 20 తేదీన సా 4-30 నిమిషములకు హేళులు తెరిచిరి.

ఈ 3 దినములు హేళులనుమాయుటవల్ల బీదలు తినుబండారములేక చాల యిబ్బంది పడిరి. కొందఱు మహమ్మదీయులు తెనాలి లెజవాడ మున్నగు పురములకు వెళ్లి బియ్యము, ఉప్పు, నూనె, వగైరాలు తెచ్చి అధికధరలకు అమ్మిరి. కాని ఆ మరునాడే కొట్టు తీయుటచే సాహేబులు అమ్మధరల కన్న వర్తకులు చౌకగానిచ్చిరి. మొన్న బియ్యము రూపాయకి 9.8 సేర్ల చొప్పున పోటిపడి యిచ్చిరి. నిన్న (21 తేదీన) కొమ్మట్లు బజారులలో పండిళ్లు వేసికొన గూడదని డివిజన్ ఆఫీసు గారు చెప్పినట్లును అందువై వర్తకులు తిరిగి ఆందోళన చేయుచున్నట్లు వినుచున్నాము.

మహమ్మదీయులకు హిందువులకు సఖ్యత కుదుర్పకలెని కొండ వేంకటప్పయ్యగారు, న్యాయత హతుతులరావుగారు, గోవిందరాజు శ్రీనివాసరావుగారు, చీరుకుర్తి బసవయ్యగారు చాల శ్రమపడి పనిచేయుచున్నారు.

టర్కి సిపాయి ఖైదీలు

రెండు వారములక్రిందట బర్మోరీ టెంగుళూరుల నుండి టర్కి ఖైదీలను ఖర్గ పూరు ప్రాంతములకు సైమన్ బండ్లమీద తీసికొని పోబడిరి. అరగంట వ్యవధిలో రెండు సైమన్ రైలుబండ్లు మాపురము మీదుగా వెళ్లినవి. ఈ కైదీలను చూచుటకు పురజనులు తిండోపతెండములుగా వేలకొలది రైలుపైనుండు వచ్చిరి.

టర్కి సిపాయిలు కొంతకాలం ఎర్రగా నుండురు. వెండుకులు రాగివర్ణము కల్గు తేనెవర్ణముగా నుండును. బండి ప్లేవనువద్ద ఆగగనే నిక్క మిలిటరీ ఆఫీసుకు బండి ఇరువైపుల యిద్దలుచొప్పున నిలబడి కాపలా కాయుచుండిరి. ఒక యూరోపియన్ ఆఫీసుగూడ గలను.

ఈ ఖైదీలు తమవద్ద నున్న కొయ్య చెమిచాలను బెల్లులను, పూలు చొక్కాలను, తాంబూలము మట్టునున్న పురజనులకు అమ్ముకొనిరి.

కాపలా యున్నవారు వీరికి కావలసిన అన్ని సౌకర్యములను చేయుచున్నారు. ఖైదీలు సంతోషముతో పాటలు పాడుచుండిరి. (స్వకీయ విలేఖరి)

ఆంధ్ర మహాసభ.

శ్రీచక్రకర్తాగారికి తలలివార్త.

ఆంధ్రమహాసభాసంఘమునకు కార్యదర్శి యగు కొండా వెంకటప్పయ్యగారిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

ఈక్రింది తలలివార్త శ్రీ చక్రకర్తాగారికి పంపబడినది:—

శ్రీచక్రకర్తాగారికి, లండనునగరము—లెజవాడలో సమావేశమైన ప్రత్యేకాంధ్రమహాసభ వారు గౌరవ పూర్వకముగ నీతిర్యక్తమును తమకు పంపుచున్నారు:—

భారతదేశమున నివృత్తున కాంతివాతావరణమును నెలకొల్పవలయుననియు, నెల్లెడలను సంకృప్తి వ్యాప్తము కావలెననియు రాజప్రతినిధిగారు పలికిన వాక్యములను తిలకించి, ఉదారస్వభావులగు అయిదవ జార్జి సార్వభౌముడు, అతిమాననీయులగు మాంటాగ్యూ గారిదేశమునకు రాకపూర్వమే, విచారణ జరిపియు, జరుపకయు రాజకీయ నేరములకు నిర్బంధితులైన వారందరిని, స్వాతంత్ర్యమును పోగొట్టుకొని ప్రవాసశిక్షల పాలైనవారిని, యాభయముచే విదేశములలో తలదాచుకొనినవారిని, అందరను విడుదలచేయుదురు గాకయని యీ సభవారు విషయపూర్వకముగ ప్రార్థింపుచున్నారు.

ఆకిరిపల్లె స్వరాజ్యసమితి

శ్రీ మాంటాగ్యూగారి కల్పింపబడుటకు తయారుచేయు

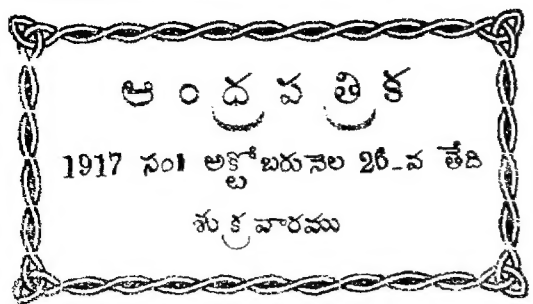
బడిన విజ్ఞాపనములు సంతకము చేయింపబడు నిమిత్తము మా గ్రామమున వెలకొలుపబడిన స్వరాజ్యసమితి కార్యాలయమును 18-10-17 తేదీన చేరినది. నాటిదినముననే మా గ్రామముననున్న దున్నునుంటపమున దోర్నల శోభనాద్రి కాస్తులు గారి గూఢపత్రమున బహిరంగసభ జరుపబడి శ్రీమహర్షి గంధిగారిచే తయారు చేయబడిన విజ్ఞాపనము సక్రమముగా మా సమితి కధ్యక్షులగు గ॥ అప్పయ్య శాస్త్రిగారిచే సందరకు చదివి వీరినిపింపబడినది. నాటినుండి సంతకములును నిశానీలును తే యిం ప ప్రారంభింపబడినవి. కొందరు తమకెక్కుము తే దనిరి. కొందరు సంతకములు తేసినచో యుద్ధమునకు లాగికొనబడుదురని భీతిలిరి. కొందరు పన్నులు వెక్కువజేయుదురనిరి. వీటి కన్నీటికిని కారణమేమై యుండునని యాలోచింప మా గ్రామమునకు కొందరు శత్రువులు, కొంతమందిని రహస్యముగ తేర దీసి యిట్టి దుర్బోధనల గావించి జనుల భీతావహులుగ జేయుచున్నట్లు తెలియవచ్చినది. ఇట్టి ప్రయత్నములవలన తమకేమి లాభమా? ఇట్టి దుర్బోధనల విని చెడిపోక జనులు తమ సక్రమముగా యభిప్రాయములను వెల్లెచ్చుదురు గాని. నేనును సంతకముల జేయుచుంటుండు మా యధ్యక్షునిచే నియోగింపబడితిని. కాన వై సంగతులు తెలియనగ్ను.

దేవులపల్లి - వేంకటరావు

పంచములు

పింగళ సం॥ ఆశ్వయుజ శుక్ల ౧౧ శుక్రవారం ఆంధ్ర పత్రికలో వ్రాసిన పంచము యువన్యాసమునకు కొద్ది విమర్శన. పంచములనున్నీటికి బ్రాహ్మణులును బ్రాహ్మణేతరులు కారకులని వ్రాయుట చాల పొరపాటు. ఏల యి న మాదిగవాడు ముట్టిననూతని మాలవాండ్లు రానివ్వనికారణము ఎవరు కల్పించిరి. వారిలో వారికి గల భేదాభిప్రాయములు సంఘసంస్కరణలు అట్లుండగా బహుత్వముగా పంచములని పేరువెట్టి బ్రాహ్మణేతరులను దూషించుట సరికాదు. మాంసాహారదులలో కూడ మాకును పంచములకును చాలా భేదములు కలవు.

ఇండ్లు వాకిండ్లు తాకిట్లు ఉంచినను రయితు పాలేరుగా పంచముని యుంచినను వారులేదే రయితుకు వ్యవసాయము జరగదన్నమాటదెలియును. కృషి అంతయు మనదేశములో చాల భాగము తూర్పుజనముచచ్చినప్పటికి పంచములే నేర్పరులని తెలియుటచేతనే పంచముల కష్టనిష్ఠురములకు దోడ్పడి వారి సంసారమే మన సంసారముగా ఎంచుకొని కావలసినప్పడు పంచాన్యముల నిచ్చి పంట కల్లములలో మామూళ్లు జరిపియున్నంతలో రయితు ఏవిధముగాను పంచముని అధ్యయనగా జూచుటలేదు. మొత్తసాలుసరికి లెక్క మాయవప్పటికి నెలకు పదియాపాములు గిట్టింపు పుదిపాలేరుకు కాగలదు. అంతకన్న గిట్టింపుకాగలనాకరి ఎన్ని. త్రాగుడుచేత పంచముడు దున్నీటికి పాలుగుచున్నాడు గాని మరే కారణముగా నరారు. త్రాగుడు మారిన పంచముడు నాని అంతట వాడే నృద్ధిలోకి రాగలడు. ఎవరునుతోడ్పడ ననగము లేదు. వాని శరీరకష్టమే వానికి తోడ్పాటు. ప్రతిరోజును త్రాగుడు మానమని తన మాలవానికి చెప్పని గురుకు ఎవరు. అట్టి స్థితిలో వాని మేలుకొరకే కదా రయితుచేయుపని. చదువుకొనవలెనంటే ప్రయమరీరంకు చదివిన వ్యవసాయమునకు బాగుగా నర్దుడు కాగలడు. ఆ లోపము తల్లికండ్లులజే కదా. తిల్లిదండ్రులు త్రాగుబోతులయిన వానికి సుగుణము లేట్లబ్బును. గనుక యిట్టి దురభ్యాసములు లేకుండ రేపు జరుగబోవు పంచము మహాసభలో కట్టుదిట్టములు చేసికొని ఆచరణలో పెట్టుకొని వృద్ధిలోకి వచ్చుట మంచిది. కాని యితర సంఘములను చూచి ఆనవసరముగా దూషణ మంచిది కాదు. మీకన్న మీసముగా ఎన్ని జాతులు కలవు. అడవులపాలై కొంపతే నిల్వ తావులేక అడుగునేవారు లేక కష్టములకు లోనైన జాతులు ఎన్ని కలవు. వారి నిర్భాగ్యదశకు కారకు లేవరు. ఈ మాత్ర మయినను నలుగురి లోకి వచ్చి మా కష్టదశ యిది అని చెప్ప దొడంగు సమర్థత కలుగ చేసిన వారెవరు. మీ గండరు ఇతర సంఘముల వృద్ధి చూచి వారివలె ఆచరణచేయు దినదివాభివృద్ధియే కారణముగానియే సంఘమువారు గాని ఒక్కయారుగా జుట్టుపట్టుకొని లేకనెత్తురు. తరములుగా రావలెను. మీ కోరిక నేను ఒక్కయారుగా కుచేయి కావలెన్న కోరికగా యుండి నిలపించుటకలె నున్నది అట్లు నిరాశచెందక క్రమముగా ప్రతివ్యక్తియు కర్తవ్యముగా నెంచి కృషి చేసిన గమ్యస్థానము చేరగలరు. అట్లు చేయుచుండిన యితర సంఘములవారును నూడంటి రాయివలె మీ వయపుకు త్వరితముగా రాగలరు. (గు. కో.)

అధినివేశ రాజ్యములు: సంధి.

ప్రస్తుతసంగ్రామ మారంభించినపుడు, అధినివేశ రాజ్యములతో, ఆంగ్లేజ్ రాజ్యము సంప్రదించి కార్యమునకు గడంగ లేదు. నిబంధనల ననుసరించి అట్టి యవసరము ఆంగ్లేజ్ రాజ్యమునకు లేదు. ఆంగ్లే సామ్రాజ్యమునందలి వివిధభాగములను బంధించునది, ఆంగ్లే దేశాధిపత్యమే. అంతికిన్న పేరు దృఢపాతము గాన్పించదు. హిందూ దేశీయుని సోదరునిగ జూచుటకై, కనడా వాస్తవ్యుని పురి గొల్పుటకు ప్రబలకారణముగ నున్నది. సామ్రాజ్యవాసులమని యొక రాష్ట్రము వారు వేరొక రాష్ట్రమువారితో భ్రష్టభావముతో కృషిసల్పుటకవకాశములు గాన్పించవు. వేర్వేరు రాష్ట్రములను బంధించు పాతము బలహీనమయినది. వివిధభాగములను సామ్రాజ్య విషయములలో సమానముగ పాక్షాదుట కవకాశము లింకను గల్పించబడలేదు. అధినివేశ రాజ్యములు, హిందూ దేశముకన్న మించినదశలో నున్నను, సంపూర్ణ స్వరాజ్యము నింకను అనుభవించుట లేదని కట్టిసుగారు తమపాతమున దెలిపియున్నారు. వారి గ్రంథములో నొక యధ్యాయమునకు "అధినివేశ రాజ్యములు స్వరాజ్యమున కెటుల కొరవడియున్న" నను పేరువెట్టి, ఆ విషయముగూర్చి చర్చించిరి. సంగ్రామ సామ్యము కొరకై, అధినివేశ రాజ్యములవారిని మాతృదేశము గోరినపుడు, వారి మానసమందు తమతో సంగ్రామము గూర్చి ప్రారంభమున సంప్రదించి లేదను చిన్నతము దొలుకాడుచుండెను. అప్పటినుండియు మాతృదేశపు యాలోచనల నన్నిటిలో పాక్షాదవలయునని, అధినివేశ రాజ్యములు గోర్కెల దెలిపిరి. కట్టిసుగారి యధ్యయ రహస్య మిదియే యని దెలియనగును. తమ ఆశయములు భరించగల వను దృఢనమ్మకముతో, వారు సంగ్రామ సహాయ మొనర్చుచున్నారు. ఇటీవల జరిగిన సామ్రాజ్య సంగ్రామసభ వారి కోర్కెలదీర్చుటకు గొంతెవరిని పోషించినది. కాని, వారి ముఖ్యగమ్యార్థము సామ్రాజ్య వాల్ల మోటు మహాసభను స్థాపించుటయై యున్నది. అందులో అధినివేశ రాజ్యములవారికిని, మాతృదేశమునకును సమాన ప్రాతినిధ్య ముండవలయును. ఇప్పుడో సభకు, ప్రత్యేక పార్లమెంటు సభలనుండి సభ్యుల సంపెదరు ఈ మహాసభ సామ్రాజ్య వ్యవహారముల నన్నిటిని బరిష్కరించును. సామ్రాజ్యమునకు సంబంధించిన విషయము లన్నిటిలో, అధినివేశ రాజ్యములకు మాతృదేశముతో బాటు సమానాధికార ముండును. అధినివేశ రాజ్యముల-కా తరుణమున, మాతృదేశముతో బాటు హిందూ దేశమును, సింహళదీప్వముబోలు స్వాతంత్ర్యము జెందని రాజ్యములను పరిపాలించుట కధికారము లభించును. ఇట్టి ఆదర్శము యుద్ధానంతర మొత్తవరకు సఫలత జెందునో చూడవలసియున్నది. సంగ్రామము ప్రారంభించునపుడు అధినివేశ రాజ్యముల యాలోచన కైకొనబడక పోయినను, సంధి సమయమందయినను వారి సలహా కైకొనక తప్పదు. ఈ మధ్య జరిగిన ప్రకటనముల గొన్నిం

టిచే, సంధి వెంటనే జరుగునేమోయని సందియము పలువురకు దోచినది. ప్రధానమంత్రి అగు లాయకు జార్జిగారట్టి సందేహ నివృత్తి గావించి, యిట్టి వార్తలు ప్రబలకుండ జేసిరి. ప్రవ్యయ నిరంకుశము నిర్మాణన మగునంతవరకు ఎట్టి సంధి కొడబడుటయందోష మని వారు స్పష్టపరచిరి. ఏకాగ్రణముచే నైనను సంధి నిశ్చయమయినచో, అధినివేశ రాజ్యములవారిని సంప్రదించెదరో లేదో యను భయముచే గాబోలు మేజరు హంటుగారు అధినివేశ రాజ్య ప్రతినిధుల అంగీకారము లేకుండ సంధి రాయ భారము జరిపెనరా యని కామన్సు సభలో ప్రశ్నించిరి. అందుకు బోనార్ల గారు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు, అధినివేశ రాజ్యములలో నాలోచింపబడి సంధి రాయ భారముల గావించునని వాగ్దానముజేసిరి. ఈ వాగ్దానముచే అధినివేశ రాజ్యములవారు సందియములనికవిడనాడవచ్చును. యుద్ధ ప్రారంభమున సంప్రదించని లోప మి తరుణమున దొలగింప బడినది. మాతృదేశపు విశ్వాసమునకును, మన్ననకును అధినివేశ రాజ్యములు పాత్రము లయినవి. వారి యాందోళనము సత్వరముగ ఫలించినది. దక్షిణాఫ్రికావాసు లగు స్టెట్సుసేనానికి ముత్రినర్తమున జేరునంతటి యుష్మతకదవి లభించినది. కొలదివత్సరముల క్రిందట ప్రబలవిరోధిగ నున్న యీ బోయరు నాయకుడు నేను ఆంగ్లే సామ్రాజ్యమున కంగీరక్షకుడుగ నుండుట విచిత్రము పురికొల్పక మానదు. ఈ చిహ్నముల నన్నిటిని పరికించిన ఆంగ్లే సామ్రాజ్య పాతములు దృఢమగు చున్నటుల గనవచ్చును. యుద్ధానంతరమున, సామ్రాజ్యభావిషిటి యుత్తేజకరముగ నుండు ననుటకు సందియము లేదు. జర్మనుల వలన రాజ్యములు, అధినివేశ రాజ్యముల సహాయముతోను భారతీయుల సాయముతోను జయింపబడినవి. జర్మను రాష్ట్రములు తమకు జెందవలయునని అధినివేశ రాజ్యముల వారు పట్టుదల గలిగియున్నారు. స్టెట్సుసేనాని ఆంగ్లే దేశమునం దుండు నంతవరకు అధినివేశ రాజ్యముల వాంఛలు పూర్తిగ నెరవేరుటకు కృషి సల్పును. స్టెట్సుగారెట్టి హితము జెప్పినను, ఈ తరుణమున ఆంగ్లే దేశము నిరాకరింపదు. అందుచే అధినివేశ రాజ్యముల భావ్యభివృద్ధి కైకొరంతగలుగబోదని విశ్వసించవచ్చును. హిందూ దేశ విషయ మేమగును? ఇందును గూర్చి పార్లమెంటులో ప్రశ్నించువారు లేరు. మేజరు హంటుగారి ప్రశ్నలో హిందూ దేశమును గలుపుటకు వారిచ్చగింపలేదు. సామ్రాజ్య సంగ్రామ సభలో హిందూ దేశము గూడ ప్రాతినిధ్యము నూతనముగ పడెను. ఆ సభకు వెడలినవారు హిందూ దేశ వాసులంపి ప్రతినిధులు గారు. వారు ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిరి. సంధివిషయమున హిందూ దేశపు టాలోచన కైకొనవలసిన యవసర మున్నది. జర్మనుల వలనరాజ్యములను జయించుటలో భారతీయులు తమ రక్తము ధారబోసిరి. తమ శౌర్యవ్రతాపముల గనుబడిచి, శత్రువులం దునుమాడిరి. అధినివేశ రాజ్యములయందు భారతీయులను మువ్వమాత్రులుగ జూచుట లేదు. అందుచే భారతీయులు సామ్రాజ్యపౌరస్త్వపు హక్కులను పూర్ణముగ ననుభవించుచూ, సామ్రాజ్యముగ నివసించుటకు ప్రత్యేక రాష్ట్రములు గావలెను. అందుకు జర్మనుల వలనరాజ్యములు సౌకర్యముగ నుండును. ఏకాగ్రణముచే నైనను జర్మను వలన రాజ్యములను జర్మనుల కొనగకుండ దీర్చానించు నెడల, వాటిని భారతీయుల నివాసమున కొనగట యవసరము. ఇక్కార్యముచే, అధినివేశ రాజ్యములందు భారతీయుల దుస్థితి దొలగిపోయి, భార

తీయ సమస్యను తృప్తికరముగ పరిష్కరించుట కవకాశము గలుగును. భారతీయుల శౌర్యవ్రతాపములకు దగిన సత్కారము గావించుటకు వీలగును. భారతీయుల పరిశ్రమనే, ఆ రాజ్యములు భూతల స్వర్గముగ బరిణమింపగలవు. ప్రధానమంత్రిగారు, భారతీయ సైనికులు మొదలగువారు సామ్రాజ్యమునకు గావించిన యుపకారములను గుర్తించుచూ, పార్లమెంటులో రేపటి సోమవారము వందనములర్పించెదరు. అట్టి సమయమున, సంధి షరతుల నేర్పరుచుటలో హిందూ దేశపు వాంఛల గూడ కైకొనెదమని లాయకు జార్జిగారు ప్రకటించుట భావ్యముగ నుండును. అధినివేశ రాజ్యములు, సామ్రాజ్యమున ప్రధానస్థాన మొక్రమింపవలయు నని గావించుచున్న ప్రయత్నములు ఫలప్రదమగు నూచనలు గాన్పించుచున్నవి. ఇందుకు భారతీయులును సంతసింపవలసినదే. వీలనన, సామ్రాజ్యదృఢత్వమున కెయ్యది దారి జూపునో, అయ్యది భారతీయులకును ప్రియముగ నేయుండును. కాని, ఎట్టి సామ్రాజ్యపునర్నిర్మాణ విధానము దలపెట్టినను, హిందూ దేశమున కందు అర్హత నొసగనిది యది జయప్రదము గానేరదు. సామ్రాజ్యమునకు హిందూ దేశము మణివంటిది. హిందూ దేశమును విడదీసి, ఆంగ్లే సామ్రాజ్యముగూర్చి యాహించుటకు సాధ్యపడదు. అధినివేశ రాజ్యములకు స్వాతంత్ర్యము లధికమయిన కొలదిని, హిందూ దేశపు స్వాతంత్ర్యములు గూడ బెరుగవలయును. అధినివేశ రాజ్యములచే బరిపాలింపబడుటకు హిందూ దేశ మొక్కక్షణమున కయినను అంగీకరింపదు సామ్రాజ్యపు పార్లమెంటును స్థాపించుటకు హిందూ దేశమున కభ్యంతరము లేదు. కాని అధినివేశ రాజ్యములతో బాటు హిందూ దేశమున కా సభయందు సమానస్థాన మొసగవలయునని హిందూ దేశము గోరుచున్నది. అందుచే సంగ్రామమునకు తన ధనప్రాణముల నర్పించుచున్న హిందూ దేశపు సలహాను, సంధి విషయమై అధినివేశ రాజ్యములతో బాటు కైకొనుట న్యాయమని నివేదించుచున్నారము. అప్పుడు గాని సామ్రాజ్యసంతయు నేకముఖముతో బని జేయుచున్న దని చెప్ప వీలుపడదు. అట్టి తరుణమున సామ్రాజ్యభాగము లన్నియు నేకపాతముచే దృఢముగ బంధింపబడును. అన్నిటికిని, సామ్రాజ్యము నెడల సమానగర్వ ముదయించును. అప్పుడు సామ్రాజ్య పౌర స్వస్వత్వములకు అమిత మగు విలువ గలుగును. రాజకీయ నిర్బంధితులకు శ్రమాపణ.

రాజకీయాభిప్రాయములకొరకై నిర్బంధింపబడిన వారికెల్లరకును శ్రమాపణ యొసగుట న్యాయమని ప్రథమమున ప్రత్యేకాంధ్రమహాజనసభ దీర్చానించినది. ఆ తీర్మానమును, స్థాయిసంఘ కార్యదర్శిగారు చక్రవర్తిగారికి బంపిరి. ఇట్టి తీర్మానము కాంగ్రెసు మొదలైన సంఘసమావేశమున అలహాబాదులో ఆమోదింపబడినది. సంయుక్త రాష్ట్రీయ సమావేశమునం దిట్టి తీర్మాన మంగీకరింపబడినది. ఇంతవరకును మనము గావించిన యాందోళనము ప్రఖ్యాతి పొంది, పలుకుబడి గలిగిన బిసెంటు, అరండేలు, వాడియా, మహమ్మదాల్, మోకతు అలీగార్ల నిర్బంధ విమోచనమునకు మాత్రమే సంబంధించినది. వీరల విమోచనము జాతీయోత్తేజమునకు దోడ్పడినను, మన ప్రయత్నములు వీరల విముక్తితో సమాప్తి జెందగూడదు. ఎంతమందియో విద్యాధికు లగు యువకులు

నిర్బంధములలో నుంచబడుటచే, వారలతలితండ్రి లల్లాడుచున్నారు. మరొకొందరుహిందూదేశమునకు రావీలులేక అన్యప్రభుత్వరాజ్యములలోపరితపించుచున్నారు. రాజకీయ సంస్కరణోద్యమము ఫలప్రదమైన నూతనయుగోదయము ప్రారంభమగుననివిశ్వసింపబడుచున్న సమయమున, తోడిసోదరులునూతనానందముననుభవించలేని స్థితియందుండుట విచారకారణమగును. స్వపరిపాలనాప్రదానము గూడ, ఆ కళంకమును మాపజాలదు. అందుచే దేశమంతయు నొక్కమ్మడి, నిర్బంధితులందరి విడుదలకై కృషి సలుపవలయును. దీనినే ప్రథమ సంస్కరణముగ భావింపవలయును. ఈ వరము దేశమున కొనగబడిన గాని, సంస్కరణములుఫలప్రదము గాజాలవు. ప్రాత యనుమానములు సమసిపోవలెను. నూతన శకారంభమున ప్రాతవైషమ్యములకు తావుండగూడదు. ఐర్లెండులో సాధ్యమయిన కార్యమీ దేశమందేల సాధ్యముగాదు?

ఈ విషయమై దేశములో గదలిక యారంభమయినది. వంగదేశ ప్రముఖులు, దేశరక్షణ శాసనమృత్రింద నిర్బంధితులగువారి విషయమై విచారింపట కొక సంఘము నేర్పాటు గావించిరి. మాంటాగూగారు సంస్కరణ విషయములందు దృష్టవేరు విషయముల గూర్చి విజ్ఞాపనల గైకొనక బోయినను, వారు వలదని నిరాకరించినను, వారు హిందూదేశమునందడుగిడగనే ప్రజాప్రతినిధులు తమూపణవిషయమై వారికి నివేదించి, యందును గూర్చి వాదనము గైకొని తీరవలయునని, మహారాటాపత్రిక వ్రాయుచున్నది. ప్రజలలో గలిగిన యుద్దేశమును గమనించి, చక్రవర్తిగారు నిర్బంధితులను తమిచి, శాంతివాతారణ మేల్పఱచుటకు బ్రార్థితులు.

కలితీనీయ

స్వచ్ఛమగు నేతినే, నేతిపేరుతో విక్రయించవలయు నని బర్మాలో నొక చట్టము నిర్ణీతపడినది. ఇట్టిచట్ట మన్ని రాష్ట్రములయందును శాసితబడుట యవసరము. నేతిని యపరిశుభ్రపరచుట వలన జనల యారోగ్యమునకును, కొవ్వపదార్థముల గలుపుటచే మత కట్టుబాటులకును, భంగము గలుగుచున్నది. మార్కెట్ లిటీవల కలకత్తాలో గావించిన యాందోళనముచే, నీ విషయము ప్రాముఖ్యత వహించినది. నేయి పరిశుభ్రముగ నుండుటచే, చౌకగ లభించదని గొందరు నెఱిగొందుచున్నారు. అట్టి భయమున కవకాశము లేదు. బీదజనుల నేకులు నేతిని వాడుట లేదు. కొందరు నూనెలనే వాడుచున్నారు. ప్రస్తుత శాసనమువలన కలితీనీయి దొరకకపోదు. కాని, నేతిపేరుతో యపరిశుభ్రమగు నేతిని విక్రయించగూడదని నిషేధించుట యుక్తముగ నుండును. కలితీనేతిని, వేరు నామముతో విక్రయించుటకు గాని, కొనుటకుగాని, ఎట్టియభ్యంతర ముండదు. పరిశుభ్ర మగు నేతినిమాత్రమే గొనవలయునని నిర్బంధముండదు. అట్టి నేయి వలయువారికి సులభముగ లభించుటకు యవకాశము లేర్పడును. ప్రతిరాష్ట్రమందును ఇట్టి సౌకర్యముల గలిగించుటకై ప్రభుత్వమువారిని గోరవలయును.

చెన్నపురి ఆయుర్వేద కళాశాల

ఆయుర్వేద కళాశాల గత మాసమునందు హంటు రోడ్డునందు గల డెయిలీసు గృహమునకు మార్చబడినది. నూతన గృహమునందు కళాశాలాధ్యక్షులు వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యులుగారు విజయదశమియందు భగ్యంతరి పూజను జేయించిరి. భగ్యంతరి ఆయుర్వేదమునకు ప్రధానాచార్యులుగ బరిగణింప బడుచున్నారు. ఆయుర్వేద విద్యార్థులు విజయ

దశమియందు ప్రధానాచార్యులనుపాపించుట సమంజసముగ నున్నది. పూజాసందర్భమున జరిగిన సభకు కస్తూరి రంగయ్యగారు రాగసాధిపత్యమున వహించిరి. సభాధ్యక్షుడు గోపాలాచార్యులుగారి స్వాగత్యమును కొనియాడిరి. ఆయుర్వేద కళాశాల యందా సంస్థాపనలందు పేర్కొనదగి యున్నదని తెలియజేసిరి. ఉపన్యాసకులైన న ర సిం హే శ్వ ర శర్మ గారును గోపాలాచార్యులగారి వైపు న్యాయము ను స్వదేశాయుర్వేద వైద్యపరమోగమును నుగ్గడించిరి. ప్రజల యందు 100 కి 90 చుండి ఆయుర్వేద వైద్యసహాయమును బొందుచున్నారు. పాలకులు ఆయుర్వేద వైద్యమునకు సానుభూతిని జూపవలయును రిజిస్ట్రేషను చట్టములను జేసి ఆయుర్వేద వైద్యమును హిస్టుగ జూచుటయును వైద్యాభిమానులకు సంతాపమును గలిగించు చున్నది. ఆయుర్వేదము హిస్థితియందున్నదని యంగీకరించినను దాని నుద్ధరించుట పాలకుల విధియై యున్నది. ఆయుర్వేదము నుద్ధరించుటకు బదులు దానిని నిరసించుట భర్తవిరుద్ధముగ నున్నది. ప్రజలకు మహోపకారము చేయుచున్న ఆయుర్వేదకళాశాలను పోషించు ప్రజలకు భర్తమైయున్నది. గోపాలాచార్యులవారు వేలకొలది రూప్యములను వ్యయము చేసి ఆయుర్వేద వైద్య ప్రచారమునకై పాటుపడుచున్నారు. వారి సహద్యయమునకు సహాయముచేయుట ప్రజలవిధియై యున్నది. కస్తూరి రంగయ్యగారు, జి. ఏ. నటేశంగారు, గోపిశెట్టి నారాయణస్వామి నాయకుగారు శాశ్వత సభ్యులుగ జేరినందులకు శ్లాఘాపాత్రులు. ఆయుర్వేదవైద్యాభిమానులు కళాశాలను పోషించుటకై తగు సహాయముచేయుట భర్తమైయున్నది. వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యులవారి ప్రయత్నములు సంపూర్ణముగ ఫలప్రదము లగుటకు భగవంతుడు తోడ్పడుగాక!

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ

చెన్నపురియందు ఆంధ్రసభ స్థాపితమై రెండేండ్లు ముగియక పోయినను సభ విడిదానాభివృద్ధిని జెందుచున్నందులకు సభాభిమానులకు సంతసము గలుగుచున్నది. ఇపుడు సభ యందు 800 సభ్యులు గలరు. సభ్యుల తత్వంతోత్సాహముతో సభాధ్యక్షయమునకై పాటు పడుచున్నారు. విద్యాశాఖ యందు భాషాభ్యుదయమునకై ప్రయత్నములు చేయుటకు చున్నది. నేడము వేంకటరాయశాస్త్రిగారు మొదలగు పండితులు ఉపన్యాసముల సెనంగి సభ్యులకు భాషాభిమానమును గలుగజేయుచున్నారు. లలితకళాశాఖాధికారులు నాటకములను ప్రదర్శించి ఆంధ్ర భాషాభిమానమును కళాకాశలమును వికసింప జేయుచున్నారు. సభాస్థితి యందు సభ్యుల యుత్సాహమును నిటీవల బయ్యప బడిన దసరా యుత్సవములందు వ్యక్తమైనది. విద్యాశాఖాపక్షమున పోటీపరీక్షలు చేయబడి నెగినవారలకు మువ్వరజిత సతకంబు లొసంగబడినది. వ్రాసిన వ్యాసములను సెనంగి బహుమతులను పరిశీలించినపుడు మాతృభాషాభిమానము గాఢముగ వ్యాపించుచున్నదని వ్యక్తమగుచున్నది. నాటకప్రదర్శనములను పీఠించినపుడు నేషనల దత్తత్యము ప్రేక్షకుల రసగ్రహణపారిణిత వ్యక్తమగుచున్నది. దసరా మహోత్సవములను జూచిన వారలకు చెన్నపురియందలి ఆంధ్రులు వినోదముగ గాలయాపనను చేయుటకు సభ యవసర పని విశదమైనది. సభోపయోగమును వృద్ధిచేయుటకు విశేషమైన యవకాశములు గలవనియును విశదమైనది. కాలక్రమమున సభ వికాసమును బొంది చెన్నపురియందు గల యాంధ్రుల సంఘభావమునకు దోహదమనని నమ్ముటకు మంచి నూపణ గలవు. చెన్నపురియందు గల యాంధ్రప్రముఖులు సభ్యులుగను పోషకులుగను జేరి సభోపయోగమును బలపరచుట ప్రేమస్ఫురము. దసరామహోత్సవములను మనోహరముగజేసి ప్రేక్షకుల నానందభరితులను జేసిన ఆంధ్రభాషాభ్యుదయ ప్రశంసాపాత్రులు. సభ్యుల కాతిభ్యును సెనంగి శ్రీమంతులను సంప్రసీయులు. ఆంధ్రసభ ప్రమవికాసమును బొంది చెన్నపురిలోని యాంధ్రుల తీలావినోదంబులకు నిలయం బగుటకు భగవంతు డనుగ్రహించుగాక!

ఆదాయపునన్ను

1917 సం॥ మార్చి 31 వ తేదీతో ఆంధ్రయగు చెన్నరాజధాని ప్రొద్దుతి కాదాయపు పన్ను పరిపాలనా నివేదికము మా కార్యాలయమున చేరినది. 1916-17 సంవత్సరమున 58.28 లక్షల రూప్యముల ఆదాయపుపన్ను వసూలైనది. 1915-1916 సం॥మున 59.3 లక్షల రూప్యములపన్ను రవూలైనది. మొత్తముమీద 18.17 లక్షల రూప్యములు హెచ్చుగ ఆదాయపుపన్ను వసూలైనది. ఇందులో 14.6 లక్షల రూప్యములు పన్నులను హెచ్చించుటచే వసూలయ్యెనని తెలిపబడినది.

కర్నూలుజిల్లా బోర్డుపరిపాలన వార్షిక నివేదికము.

1916 - 17 సం॥ కర్నూలుజిల్లా బోర్డువార్షిక నివేదికము మా కార్యాలయము జేరినది. ఈసాలను జిల్లాబోర్డువారు 13 సభలు జరిపిరి. విశ్లేషసంఖ్య లేదని ఏ సభయు ఆపుజేయబడకుండుట ప్రశంసార్హము. అధికార అసభికార సభ్యులు కూడ సభలకు లేరుచు పోవుట లేదని స్పష్టికరింపబడినది. ఇయ్యది వీరికి గౌరవ ప్రదముగ నుండజాలదు. మున్ముందునను వీరు వరించుక నెక్కుడు శ్రద్ధను వహించి ఉత్సాహముతో ప్రజాహితకార్యములకై పాటుపడెద రని నమ్ముచున్న వారము. తాలూకాబోర్డుసభ్యులు మాత్రము శ్రద్ధగ తమ విద్యుక్తధర్మములను నిర్వహించుచున్నారని తెలిపబడినది. ఇయ్యది కడుశ్లాఘనీయము. కర్నూలుతాలూకాబోర్డు అధ్యక్షులు అసభికార సభ్యులగు సి. వేంకట రంగారెడ్డి (బి. ఏ. డి. ఎల్.) గారు అత్యుత్సాహముగ ప్రతిపదయమును స్వయముగ తిలకించుచున్నారని నివేదికమువలన విదితము. వీరెంతయు ప్రశంసార్హులు. యూనియను పంచాయితీలు గూడ, సమంజసముగ పనిచేయుచున్నవి. ఈ సాలను 4, 54, 514 రూప్యములు వసూలు అయినవి. నిరుజ్జీసాలను 4, 79, 798 రూప్యములువసూలైనవి. ఈ సంవత్సరము రాబడి తగ్గుటకు కారణము భూమిపన్ను (లాండు టెన్సు) తగ్గుటయైనది తెలిపబడినది. నిరుజ్జీ గంక తగ్గము 5, 01, 449 రూపాయిలు వ్యయమైనవి. ఈ సాలను 5, 17, 568 రూప్యములు వెచ్చింపబడినవి.

ఇంజినీయులు సంతృప్తికరముగ జిల్లాయం డెలెడలను వసూలైనవని వినుటచే ప్రజలందరను తమ బాధ్యతను నెఱిగివారని నుడువదగును. నూటికి 98.1 రూ॥ చొ॥ పన్ను వసూలైనది. నూటికి 0.8 చొ॥ న కాని బాక్లికెంద త్రోసి జేయబడినది. విశేషముగ వర్షములు కురియుటచే రస్తాలన్నియు పాడైనవి. కంకర అడుగంటకొట్టుకొని పోయినది. అయినను మొత్తముమీదరస్తాలన్నియుబాగుగనున్నవని నివేదికమున వ్రాయబడినది. రోడ్డుమీద వంతెనలు తూములు మున్నగునవి కట్టవలసియున్నది. వీనిని గూర్చి త్వరలో శ్రద్ధవహించి పూర్తి చేయవలయును. వర్షములచేతన, మన్యపు జ్వరముచేతను విద్యా గ్రులు పాఠశాలలకు బోవుటలేదు. విద్యుజాతుల పిల్లలకు మరి కొన్ని పాఠశాలలను నెలకొల్పవలసియున్నది. వైద్యాలయములు జనాకర్షకముగ నున్నవని నెనుటకు సంతసముగనున్నది. సంచారక వైద్యాలయముల వింగడు బాల్యావధియందున్నవి. మండల సంఘాధ్యక్షులు, సానిటరీ యాజమానుల వలన ప్రయోజనము లేదని ప్రజలకు తెలియజేసి మేము ఏకీభవించవలయు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లోని జిల్లాలందందు ఆరోగ్యశిథి గతుల ప్రతిగ్రామమునందును బోధించి వో ప్రజారోగ్యము వృద్ధి పరచాలము. ఈ విషయము తెల్లూరిజిల్లాలో మొదేయుచున్న సంఘాధిపై వైద్యాలయములవలన సువ్యక్తము కాగలను. అసలు లేకుండుటకంటె రెండింటి గ్రామాసలయందు సంఘరము జరిపి ఆభివృద్ధి కాన్పించును మండల సంఘాధ్యక్షులు నుడివిన పది విషయములను సముక్త కేంద్రములచే గాని ఈ సంచారక వైద్యాలయము లందు ప్రయోజనముగ నుండజాలవు. కాన భారాశముగ మందులను గొని సంఘాధిపై వైద్యాలయముల కొనగవలెను. ప్రజలకు సత్వ్య ఫలితములు గలవలయునుగాని, సిద్ధాంతములతో వారు దృపులు గాజాలరు. పల్లెలనుండి పత్తనములకు బోజాలని రోగు లేదరొ కలరు. అట్టివారికి ఇవి చాల ఉపయోగకరముగ నుండును. ఏతత్కారణమున జిల్లాబోర్డువారి సలహాను గైకొని పనిచేసెదరని నమ్ముచున్న వారము. టికాలవిషయమై ఎక్కువ శ్రద్ధను వహించవలెను. ఈసాలను కలరారోగముచే చాలమంది మృత్యువారం బడిరి. దీనిని సంహరించుటకు కట్టుదిట్టమగు ఏర్పాటులు గావించబడెనని తెలియుచున్నది. పల్లెటూరులయందున్న దిగుడుబావుల నన్నిటిని చేదుడుబావులుగ జేయవలసియున్నది. ఇట్లు గానించినవో నారికురుపుల బాధలు ఉండజాలవు.

విద్యా విషయము గూర్చియు, జానపదుల ఆరోగ్యము గూర్చియు రాజబాటల గూర్చి జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు నెక్కుడు శ్రద్ధ వహించవలసి యున్నది.

జుపానులో నోట్ల ప్రచారము.

టోక్యోనుండి అక్టోబరు 25:- ముప్పది లక్షల సోనుల నెలగల చిన్నచిన్న నోట్లను జుపానులో ప్రచారముగా రదిరకాల ముననే నెలకరింతురు.

స్థానిక వార్తలు

గవర్నరుగారి రాక:— పెండ్లెండు ప్రభువు, ప్రభు గారు నిన్నటి దివసమున మధురానగరము నుండి చెన్న పురికి వచ్చిరి.

నిన్ను జాత్యుద్ధారక సంఘము:— ఈ నెల 28వ తేదీ ఆదివారమునాడు ఉదయము 8 గంటలకు పులియను తోపుసందలి పంచయ పాతశాలలందు సవ్యర్తనమును గూర్చి స్వామి బ్రహ్మసందగారును టి. రామలింగయ్యగారు నువ్వన సింపెదరు.

ఉద్యానము:— రాయపురములో మన్నారస్వామి కోటపీఠి నెం 41 వ గృహమును ఈ నెల 28వ తేదీ ఆదివారము ఉదయము 9 గంటలకు పి. సుందరమూర్తి గారు మహాదికమును గూర్చి ఉపన్యసించెదరు.

శ్రీ సంబంధము విద్యా విషయక సంఘము: ఎన్నార్యు:— పండిత చెల్లెలమూర్తి గారి యాధిపత్యము క్రింద శ్రీ సంబంధము గారు ఈ నెల 28-వ తేదీ సాయం కాలము 4 గంటలకు 'ద్రవిడ విద్య' వారి రాజభక్తి' అను విషయమును గూర్చి వుచ్చరించెదరు.

కలలువాల్సీగారికి 21 ఫిరంగుల గౌరవము:— కలలువాల్సీ మినుమారు మహాత్ములుగాను గారి రాకపోకలకు 21 ఫిరంగుల కాల్పులను వీరభద్రయ్యవారు వారికి గౌరవము చూపుచు న్నాగించిరి. ఈ గౌరవము వీరియట్టునకే గాని మతపరమవ్యయగ జరుపకది గారు.

నిర్లిచాకము కొన్నార ధర్మజననభ:— శ్రీ రామ పట్టాభిషేకము:— బ్రహ్మ శ్రీ రామకృష్ణశాస్త్రి గారు (మామయ్య) నిర్లిచాకము నందలి కొన్నారలలో ఈ నెల 28 వ తేదీ ఆదివారమునాడు శ్రీ రామ పట్టాభిషేకమును జరుపుదురు. కార్యక్రమము ఉదయము 8 గంటలకు ఉత్తరేపు 9 గంటలకు అర్చన 11 గంటలకు సంతకం మధ్యాహ్నము 8. 30 కు చాటుకత్తెరి రాత్రి 8 గంటలకు శ్రీ రామ పట్టాభి షేకము.

దక్షిణ ఇండియా వైశ్యసంఘము:— ఈ నెల 27 వ తేదీ తదివారమునాడు సాయంకాలము 4.30 గంటలకు బాల్మీకుడు కాపిశెట్టి వీధియందున్న హబారం బిల్డింగు నందు గౌరవ ప్రసాదమును ఎల్. శర్మగారి అధ్యక్షతక్రింద సభ జరుగును. ఆ సభయందు భరతభండారుల కోరికలను గూర్చి పరస్పర కళాశాల పాఠ్యాయలగు ప్రాసెనరు, కే. రామనాథాచారి గారువర్ణనించెదరని తెలియుచున్నది.

చెన్న రాజధాని సంఘము:— ఈ నెల 27-వ తేదీ శనివారమునాడు సాయంకాలము 5 గంటలకు గోక్షేత్రుండి రమున సభ జరుగును. నివాసభూమిని సి. కరుణాకర మీనను, డి. చంద్రయ్య, ఏ. పి. కబుర్దారు, వేంకటాచలంపెట్టి, లాడు గోవిందరావు, చల్లగురుస్వామిపెట్టి, ముక్క నాచారిగారును హాజరయ్యును కార్యము ముగిసితిరు విధానమును గురించి యుక్త ప్రతిపక్షమును గురించి వర్ణనయితురు.

శ్రీ శ్రీ వైద్యుల సమావేశము:— నిన్నటి ఉదయమున వైద్యులందు అంగన్య నామవిధిలో 110 వ నెం బరు గృహమును చెన్న పురియందలి తోళ్ళవర్తకు లందఱును సమావేశమై, ఎం. మోచి. వజ్రమాజను ఉద్దేశ సాహేబు గారు సభాధ్యక్షులు వహించి, తోళ్ళవర్తకు మొక్క ప్రస్తుత స్థితి లొంగింది భావికాలములో దానిని కృత్రిమోనికి తెచ్చుట సమీపము సామర్థ్యమును సంఘముగ నెర్పవట సమావేశము ముగియజేయమై యుండె నని తెలియి చున్నది. తోళ్ళవర్తకు డిడింగువకుడ కృత్రి లో ని కి వర్తకము చేయుటకు డిడింగు హిందూవేత్త తోళ్ళవర్తకు ల సంఘమును నాయకులతో నొక సంఘ మేర్పడిన దనియు, ప్రతి తోళ్ళవర్తకును వా సంఘసభ్యుడు గావచ్చుననియు, అట్లుగలకు ప్రాప్తము 25 రూ॥ లు ప్రదేశ ఫీజును, ఆమెని నెలకు 5 రూ॥ లు చందామును, అనిగాక సంఘము పనిచే యుటకు 100 రూ॥ లును చెల్లించకతెనయను తీర్మా నింపబడినది. తోళ్ళవర్తకులు గూడ సన్నకొనబడిరి.

స్నానముచేయు చుండగ నీటమునుగుట:— ఎగ్ మూరులో స్నానముచేయుచుండ ప్రక్కనే పువహించుచున్న కూనమునదిలో స్నానముచేయుటకు నిన్నటిదినమున బోయిన బాలమ్మలకు నామ స్నానము చేయుచుండగ ప్రమాదమున నీటిలోబడి నదిలో మునిగిపోయెను. పరిశ్రాంతరము ప్రమాదము వలన మరణించినట్లు పంచాయితీదారులు తీర్పావించిరి.

చెట్టెక్కి క్రింద పడుట:— ఎగ్ మూరులో దొర్ తనమువారి మ్యూజియములో నవుకరుగ నుండి వీరభద్రనా యకను అను నతడు నిన్నటి అగ్రరాత్రుము నందొక మట్టిచెట్టె క్కి అటలను కోయుచుండగ కొమ్మ విరిగినందున అతడు క్రింద పడెను. వానికి కొన్ని గాయములు తగిలినవి. రాజీము న యతడు నేటి ఉదయమున మరణించెను. ప్రమాదమువలన మరణించెనని పంచాయితీదారులు తీర్పావించిరి.

పంచయ మహాజనసభ:— ఈ నెల 24 వ తేదీ సాయంకాలమున జాబ్బిపురులో వై సభ జరుపబడెను. టి. జె. రత్నపిళ్లగారు అగ్రాసనాధిపత్యము వహించిరి. పరయా మహాజనసభ రెండవఅధ్యక్షు లగు మునుస్వామిపిళ్లగారు ప్రస్తుతసభయు, ఆది ద్రవిడసభయు కలుపబడి చెన్న పురి ఆదిద్రవిడసభ యను నామమున పిలువబడిన బాగుండునని ఉపపాదించిరి. వి. రాజరత్న ముపిళ్లగారు వై ఉపపాదనను బలపరచిరి. పిమ్మట నట్లు తీర్మానించబడెను. పి. వి. సుబ్ర హ్మణ్యము పిళ్లగారు 'చెన్న పురి ఆదిద్రవిడ మహాజనసభకు' అధ్యక్షులుగ నెన్నకొనబడిరి. కార్యనిర్వాహకసంఘమువారు కూడ యచ్చటనే యేర్పరుపబడిరి. పంచయలకు విద్యనేర్పు విషయమై ఉచిత మాధ్యమికపాఠశాలను భోజనాలయమును తెరుచుటకు మాంటేగుగారిని కోరవలె నని నిశ్చయింపబడినది.

ఆర్కాటురాజుగారికి విందు:— ఈ నెల 2 ర వ తేదీ సాయంకాలమున మాంటురోడ్డులో లాలీచంద్రిమున దివాక బహుద్దారు పి. రాజగోపాలాచారి, సి. వి. ఇ. గారి యాధిపత్యముక్రింద జరుపబడిన బహిరంగసభలో ఆర్కాటు రాజుగారికి జాబ్బిచక్రవర్తిగారు జి. సి. వి. ఇ. వీరుదమునెస గినందుకు తమకు కలిగిన సంతకమును వెల్లడించి వారికి వింకొ సుగుటకు సభ్యులచే దీర్పానింపబడి దివాక బహుద్దారు పి. రాజగోపాలాచారిగారు అధ్యక్షులుగను రావుబహుద్దారు పి. త్యాగరాజుశ్రేష్ఠి, రావుసాహెబు, కలకల రామనాజము శ్రేష్ఠి, భాక బహుద్దారు, మల్ జిలాల జి నేటుభాక బహు దూరు, ఖువాబాదు సాసా మెబుగార్లు కార్యదర్శులుగను ఒక సంఘ మేర్పరుపబడినది.

ఎల్. ఎమ్. ఎన్; ఎం. బి; బి. ఎన్. పట్ట ములు:— కొన్ని సరణులు:— వ్రాత పొరబాటు వలన కలిగిన మార్పును సవరించుచు నెనెలునారు చేసిన తీర్మాన మును దొరతనమునా రంగీకరించిరి. సవరణ:— ఎల్. ఎమ్. ఎన్. పరిక్షయందు కృతార్థుడగుటకు విద్యార్థికి అధ్యాల్యపీ (నేత్రవైద్యులు) లోను మెడికలు జ్యూరిసు ప్రాడెస్సలోను చేరుచేయగల తక్కినవానిలో వ్రాత పరిక్ష లన్నిటికిని చేరు చేయగల క్లినికలు ఓరలు మెడిసిను పరిక్షలకు రెంటికిని కల సియు, క్లినికలు ఓరలు సర్జరీలకు రెంటికిని కలసియు, ఆప రెజిపు సర్జరీలందు, ప్రాక్టికలు ఓరలుమిద్వైఫరీ మున్నగు వానియందు 1/3 భాగమును మొత్తము అగ్రిగేటు సంఖ్యలో 100 కి 40 యును మార్కులు రావలెను. (జి. వా. 1281, 10-10-17.)

గవర్నరుగారి బాడీగార్డు:— మొహరము ఉత్సవ సందర్భమున బాడీగార్డు లైన్సుయొద్ద గవర్నరుగారికి నిన్నటి దినమున విం ద్రొసగబడెను. మైదానములు చక్కగ నలంకరింప బడి వాటిపర్యవోక డేరా చేయబడెను. ఉత్తర హిందూ స్థానమందలి ప్రసిద్ధిగాంచిన వజీరులలో నొకదాని మారిని తయారు చేయబడిన గుమ్మట మొకటి ఆ డేరామధ్య నుండ బడెను. ఈ గుమ్మటము కట్టుటకు సుమారు 3 మాసముల కంటె నెక్కువకాలము పట్టినట్లు తెలియుచున్నది. సాయం కాలము 6 గంటలకు పెండ్లెండుప్రభువు, ప్రభుగార్లు విందు నకు విచ్చేసిరి. సరదా మేజరు సర్ బహద్దూరు రిసర్ దారు సయ్యను పత్తా ఉద్దేశ్యుగార్లు గవర్నరుగారిని వారి పరివారమును తగురితిని సత్కరించిరి. వీ రందఱును గుడారమున చేయబడిన తుర్పిలవై తగు మర్యాదల ప్రకారము గూర్పుండిన వెనక కొందరు కత్తిసాము మున్నగు ఆశ్చర్యకరములగు పులులను ప్రభువుగారికి నేత్రోత్సవముగా గావించిరి. వీటి వెనక ప్రభు వువారు విందారగించుటకు మైదానమునకు వెదలిరి. అంతర ము సుమారు 7 గంటలకు ప్రభువువారు నిజమందిరమున కేగిరి.

పోలీసు ఉద్యోగస్థుని మరణము:— చెన్న పురి సి. వి. డి. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరు మహమ్మదు బాదుషాగారు గత బుధవారమునాడు రాత్రి తమ స్వగృహమును కాల భర్తము నొందిరి. వీరు మొదటిరెండవ బాల్కను యుద్ధము లలో పనిచేసి పిదప రుమేనియావారిని చేరిరి. 1906 వ సంవత్స రమున వీరి మైసూరు పోలీసు ఉద్యోగస్థులుగ ప్రవేశించిరి. కొద్దికాలము క్రితమే వీరు సి. వి. డి. సబ్ ఇన్ స్పెక్టరుగ మైసూరునుండి చెన్న పురికి వచ్చిరి.

చెన్న పురి ఆయుర్వేద కళాశాల - ధన్వంతరి పూజ:— చెన్న పురియందు శ్రీవైద్యరత్న పండిత డి. గోపా లాచార్యులుగారు స్థాపించిన ఆయుర్వేద కళాశాలయందు విజయదశమినాడు ధన్వంతరిపూజచేయబడినది. మా. నరసింహ శర్మశర్మగారు, కస్తూరిరంగయ్యగారు, మొ. సుబ్బారాయుడు గారు, కంచి కృష్ణస్వామిరావుగారు, గో. నారాయణస్వామి నాయుడుగారు, ఆర్. వెంకయ్యగారు, జి. పి. నరేశ్ గారు వి ద్యా సా గ ర పా ం డ్యా గారు, పు. నాగభూషణం గారు, డాక్టరు లక్ష్మీ పతి గారు, డాక్టరు సుబ్రహ్మ ణ్యఅయ్యగారు మొదలగువారు వచ్చియుండిరి. సభ క్రాస నాధిపత్యమును కస్తూరిరంగయ్యగారు వహించిరి. అరంభము నందు గోపాలాచార్యులవారు ధన్వంతరిని పూజించుటకు గల కారణములను శ్రుంపరచిరి. ధన్వంతరి "ఆ మృత క ల శమును ధనువును" ధరించుట వలన నీ పేరు వచ్చి న దనియును, ధన్వంతరి వ్యాధులను గుడుగుటయే కాకను జరామరణములనుబాపను సామర్థ్యమును గలిగియుండెననియు ను తెలిపియుండెను. మా శర్మగారు పాలకులకు ఆయుర్వై ద్యముపట్ల గడభిమానము లేదనియును సకలవ్యవస్థలను అసభి కారయంత్రములో బడి నలిగిపోవుచున్న వనియును ఈ స్థితి మారినగాని ఏ సంస్థానముగాని పోషణ మేర్పడదని యును వర్తమాన మహాసాగ్రామమువలన సకల వ్యవస్థలు మారుచున్నవనియును కాలక్రమమున నాయుర్వేదమునకును, పోషణ మేర్పడవచ్చుననియును పాలకులుగాని పాశ్చాత్య వైద్యులుగాని ఆయుర్వేద వైద్యమునకు ప్రోత్సాహమును గలిగించుట శేధ ని యు ను తెలిపిరి. ఆ యు ర్వేద వైద్యులతో డాక్టరు సంప్రదించుట యవసీతి యని నిర్ణయించుట ఆక్రమ మని శర్మగారు చెప్పియుండిరి. మరి యును జేతమునందు స్వపరిపాలనము స్థాపింపబడినపు డిట్టి ఆక్రమముల కవకాశ ముండదనియును చెప్పి యుండిరి. కస్తూరి రంగయ్యగారు 100 కి 90 మంది ఆయుర్వేద వైద్య ములకు లాభమును బొందుచున్నారనియును దానిని వృద్ధి చేయుక పోవుట యనుదితమనియును సంప్రదించుచు దోషము గ బరిగణించుట యధర్మమనియును ప్రజల కధికార మున్ను ఈస్థితి నిలవనేర దనియును, ప్రజలు ధనసహాయమును జేసి ఆయుర్వేద వైద్యమును పోషించవలయు ననియును తెలియ జేసిరి. అనంతరము కంచి కృష్ణస్వామి రావుగారు సభాధ్యక్షు నకును నరసింహేశ్వర శర్మగారికిని వందనంబుల నర్పించిరి. వైద్యరత్న పండిత గోపాలాచార్యుల వారు ఇరువురను పుష్ప మాలాలంకృతులం జేసిరి.

నాగపురమున విద్యార్థుల ఆక్షేపణసభ

ఈ నెల 23 వ తేదీ సాయంకాలమున గొప్పసభ జరిగి నది. విద్యార్థులు, వారి తల్లిదండ్రులు, సంతకకులు, అభిమా నులు మున్నగు వారందఱును సమావేశమైరి. వ్యాయవాది ఆలెకరు గా రధ్యక్షుల వహించిరి. విద్యార్థులు సభలకు పో గూడదను యుక్తపు ప్రకటింపబడుట వలన కొందరు విద్యార్థు లందుల కంగీకరింపకపోవుటచే 2 కళాశాలలును 1 ఉన్నత పాఠశాలయును మూయబడుట చాల, విచారకరము గాన నిందుల కట్టి యుక్తపుల నన్నిటిని రద్దుపరుచుటకు దొరతన వారిని కోరదగును. మరియు నొకసంఘము నేర్పరచి విద్యా ర్థుల ఇబ్బందులను తెలుసుకొని వారికి తోడ్పడవలెను అను తీర్మాన మేకగ్రహముగా సంగీకరింప బడినది.

చెరువుగట్టు కృంగుట

నాగపురమునందు ఈ నెల 23-వ తేదీ రాత్రి అంబజరీ చెరువు గట్టు కృంగుట వలన ప్రజలు భీతిలి రావలెందు నిద్ర లేవండ నున్నారు. 50 అడుగుల పొడుగును 20 అడుగుల వెడ లును 4 అడుగుల ఎత్తును గల గట్టు కృంగినది. చెరువు కట్ట తెగి నీరు పట్టణముపై వచ్చి పడుకొంటున్నది. కచేరీలలో పని చేయు వారందఱును ఇండ్లకు వచ్చిరి. ఉద్యోగులను ప్రత్యేక ప్రావీణ్యము కల వారును చాల ప్రయత్న ములను సలుపు చున్నారు.

THE GREAT WAR

Enemy Retires 15 Miles in Riga Front

Brilliant French Advance-500 Prisoners Captured in One Day

PEACE RESOLUTION ADOPTED BY WORKMEN'S AND SOLDIERS' DELEGATES

[Reuter's Agency]

Great Britain

Parliament's Thanks to the Forces. The Premier's Resolution.

LONDON, October 24.
In the House of Commons Mr. Lloyd George gave notice that on October 22nd he would move that the thanks of the House be given to the navy for its faithful work upon the seas during more than three years of ceaseless danger and stress, while guarding our shores and protecting from the attacks of a barbarous foe the commerce on which the victory of the Allies depends (cheers); also to the army and the women of the medical and other auxiliary services for unfailing courage and endurance in defending the right through sufferings and hardships unparalleled in the history of war and for loyal readiness to continue the work to which they have set their hand until the liberty of the world is secured; also to the gallant troops from the Dominions, from India and from the Crown Colonies who have travelled many thousands of miles to share with their comrades of the British Isles the sacrifices and triumphs of the battlefield and take their full share in the struggle for human freedom; to the mercantile marine (cheers) for the devotion to duty with which they have continued to carry the vital supplies of the Allies through seas infested with deadly peril; and the House acknowledges with grateful admiration the valour and devotion of those who have offered their lives in the service of their country and tenders its sympathy with their relatives and friends in the sorrow they have sustained. (cheers).

German Attack on Convoy. Court-Martial to be Held.

LONDON, October 25.
In the House of Commons, Sir Eric Geddes, who was cheered on making his first appearance in the House, stated that Admiral Sir David Beatty would order a court-martial on account of the loss of the neutral convoy from Scandinavia as soon as the survivors were fit to attend. A naval enquiry would be held immediately and would deal with the general question of conveying to which the Admiralty had paid continuous attention and it was now being reviewed owing to the loss of the convoy. Sir Eric Geddes emphasised that occasional isolated raids by surface craft could not invariably be prevented.

Submarine Escape from Spain. Non-Repetition Assured.

LONDON, October 25.
In the House of Commons Mr. Balfour stated that Great Britain had made representations to Spain regarding the escape of the German submarine and he was confident that the measures taken by Spain would prevent a repetition of such incidents.

Allied Shipping. British Traffic and Losses.

LONDON, October 25.
The Admiralty says that arrivals during the week numbered 2,648 and sailings 2,689. Seventeen vessels over sixteen hundred tons and eight under were sunk. Seven were unsuccessfully attacked.

Passenger Steamer Certificates in India

LONDON, October 25.
The "Gazette" contains an order in council directing that the passenger steamer certificates granted by Governments of Bombay and Bengal respectively shall have the same force in war time as certificates granted in the United Kingdom.

Our New Eastern Ally.

LONDON, October 25.
Replying in the House of Commons to Mr. King, Mr. Balfour stated that China was co-belligerent with us and in that sense an ally. China had taken such action to support us as seemed possible to the Chinese Government. He declined to discuss constitutional position in China.

Increase of Vessels.

LONDON, October 25.
The Ship-building programme provides for the construction of three hundred thousand tons in fiscal year ending April 1918. Thirty-five vessels of 154,727 tonnage have already been launched.

A Destroyer and Cruiser Sunk.

LONDON, October 25.
The admiralty announces that a destroyer has been sunk as a result of explosion. Two officers and twenty-one men have been killed. Armed mercantile cruiser "Crana" was torpedoed and sunk on Friday. There were no casualties.

County Elections.

LONDON, October 25.
Sir A. Geddes has been returned unopposed for Basingstoke and Major Peel (liberal) for Spalding.

Admiral Jellicoe's Statement on Submarine Situation. And Spirit of Navy.

LONDON, October 25.
Admiral Jellicoe speaking at Sheffield said the losses from submarines had been extremely serious but were being gradually and steadily reduced. The September figures were very good. Those for October would not be good for there were bound to be ups and downs but he had every hope that before long we should improve upon the September figures. There was no reason for anxiety regarding the result of the enemy submarine campaign, provided strictest economy were exercised. Our navy would pull through. Spirit of German navy was showing signs of decline. There was no such spirit of discontent of any sort in the British fleet. Men of British fleet watched patiently and toiled unrelentingly for the day when they would sight and sink enemy's fleet. [Cheers] Sir Jellicoe deprecated the inclination of the small noisy part of the nation to magnify the deeds of everybody except their own countrymen. He said "Do not let us belittle ourselves; let us brag a bit. [Laughter] War is all but won. You have only to set your teeth and war will be won." [Cheers].

Sir Edward Carson on Peace Movement.

Sir E. Carson speaking at war aims meeting at Portsmouth said we had entered the phase of the war which no one could contemplate without grave anxiety although tried since commencement of struggle. Our soldiers were vastly superior to trained forces of Prussian autocracy. He emphasised that in spite of peace talk in the Reichstag and flowing of peace notes from German emissaries, we had never had up to today any offer of peace whatsoever. We wished the Germans to remember that we could not and would not make any peace without concurrence and assent of Dominions who came to help us in our great trouble and we would not enter into negotiations for peace behind the backs of our Allies. In addition to the pooling material and men, with the Allies we had pooled our honour. In making peace we must remember that the German Chancellor said that the international law did not exist. He solemnly declared that we knew that Austria and Turkey did not want to continue the fighting for Germany's victories. Russia would not add anything to the result of the war. We ought at present to be destroying every German business and operation taking care we got business for ourselves. We must show Germany that war on Germany methods did not pay.

Sheffield War Aims Meeting. General Smuts' Speech.

LONDON, October 25.
General Smuts was the principal speaker at war aims meeting at Sheffield at which Admiral Jellicoe also spoke. Both had magnificent receptions by an audience of six thousand. General Smuts said the attitude of this and every nation in the Empire was beyond praise and the reward would come in due time. He was certain that nerves of British people would prove even stronger than their steel. We should not sheathe the sword nor make peace until threat of Prussian militarism no longer hung over the world. We wanted arbitration to prevent the future wars and permanent machinery established by which peace could be maintained. We could not make peace until German war map had become a scrap of paper and not an inch of it remained. Peace making would be an enormous task more difficult than war making. Nations must know what was going to happen when their statesmen went to conference. We did not want any secret diplomacy. He objected to peace by negotiation until he knew what had become of German war map. Fundamental principles must be settled before we entered peace conference. If Germany did not submit genuine honest peace proposals we were prepared to go on. [Cheers.] Germany's whole economic future was compromised unless she made in time satisfactory peace proposals. Longer she waited, worse would be her fate.

Premier's Statement on Irish Convention's Agreement.

LONDON, October 25.
Answering to Mr. Dillon in the House of Commons the Premier said that the Government had given an undertaking at the formation of the Irish Convention that if substantial agreement was reached the Government would use the whole of their power and initiative to give effect to it in the form of Act of Parliament.

Mr. Dillon-I understand the Prime Minister to pledge the Government immediately after the agreement is reached to put the bill before parliament and pass it.

TELEGRAMS.

France

Cause of Capture of a Zeppelin.

LAHORE, October 25.
LONDON, October 24th. - A Paris telegram states that the motors of one of the captured zeppelins froze, and this explains why, after drifting across the English coast, with its engines stopped, the airship was unable to restart the engines and follow the usual course homeward. - (C. and M. Gazette's special cable).

French Shipping Return.

LONDON, October 25.
According to fresh shipping returns there were 980 arrivals and 1032 sailings. No ships above sixteen hundred tons were sunk, one below was sunk and four unsuccessfully attacked.

Russia

Peace Resolution Adopted.

LONDON, October 25.
PETROGRAD. - Local Council of Workmen's and Soldiers' delegates after a stormy sitting has adopted Maximalist resolution in favour of most speedy peace accusing M. Kerensky of wishing to surrender Petrograd to the enemy, again demanding the handing over all power to the soldiers instructing its executive to propose armistice to all nations but stating that pending peace Petrograd must be defended and combativeness of army restored.

The Preliminary Parliament Meets. War Minister's Statement on Russian Combativeness.

LONDON, October 25.
PETROGRAD. - At the sitting of the preliminary parliament which is being held pending the meeting of Constituent Assembly, General Verzhovsky, war minister, declared that the main object of the enemy in penetrating Russia was to produce a psychological effect which would drive Russia to a dishonourable peace. Commanders and regimental committees were going to work unceasingly to restore combativeness of the Army. But provisioning of the Army was seriously hampered by the refusal of certain provinces which had plenty of bread to give to army. The Government proposed to establish regimental disciplinary tribunals which would settle all cases within forty-five hours. Lack of discipline would be severely punished. Admiral Vederevsky, minister of marine, referred to the feeble productivity of munition works and disorganisation of transport. Workmen must work day and night in order that Russia should not be even weaker in spring than now. He admitted that relations between Officers and Blue-jackets was very much strained at Helsingfors where there had been bloodshed but the question of discipline had been spontaneously settled on basis of mutual confidence by the sailors and officers of warships taking part in the battle of Gulf of Riga. General Alexieff declared that unless the normal economic life were restored in Russia the army must save itself as it could not at present depend on those in the rear. M. Kerensky protested against Alexieff's statement that the army was incapable of fulfilling its duty and declared that but for fanatics and traitors, Russia and Allies would have had an honourable peace by Christmas.

Civilian Evacuation of Kronstadt.

LONDON, October 25.
PETROGRAD. - Evacuation of Civilians from Kronstadt has begun.

Defence of Gulf of Finland.

LONDON, October 25.
HELSINGFORD. - The Russian fleet is in complete readiness guarding the entrance to the Gulf of Finland. The crews of the ships coming ashore here are unanimous in praising the skill of the admiral in evacuating Moon Sound. This town is not regarded as menaced and no measures for evacuation have been taken.

Holland

Transit of Sand and Gravel.

Holland's Protest.

LONDON, October 25.
HAGUE. - In the Chamber the Minister for foreign affairs said that the Government had strongly protested to Great Britain at the scarcely friendly attempt to exercise pressure regarding the transit of sand and gravel from Germany to Belgium but without result. The Government had not received proofs from Britain that sand and gravel were destined for military purposes and the Government declined through pressure of any belligerent to neglect treaty obligation to another party.

America

German Credits in U. S. A. To be Invested in Liberty Loan.

LONDON, October 25.
WASHINGTON. - The New Economy Property Trustee on assuming office announced that credits and other property held by American firms for alien enemies of the estimated value of hundreds of millions of dollars would be subscribed to the Liberty Loan. He denied that plans had been made to seize enemy-owned real property, including stored cotton and other materials. He added that he had notified the corporations and other business firms working with German or the Germanic allies funds that their normal business operations would be interfered with as little as possible.

TELEGRAMS.

Japan

Paper Money Circulation in Japan.

LONDON, October 25. TOKIO.—It is understood that the Government will issue three millions sterling small paper money early in November to relieve the serious scarcity of subsidiary coinage.

Germany

Kaiser and Cabinet Crisis. Capelle's Resignation Refused.

LONDON, October 25. LONDON, October 24th.—A correspondent of the "Central News Agency", Amsterdam, quotes a statement of the "Voicesche Zeitung" that the Kaiser's refusal of Admiral von Capelle's resignation is regarded as a proof that the Kaiser realizes the existence of a Governmental crisis which cannot be solved by the resignation of one person. ("C. and M. Gazette").

Germans Prepare for Retirement.

LONDON, October 25. LONDON, October 24th.—The "TELEGRAPH" learns from the frontier that the Germans are evidently counting on further loss of ground and have withdrawn their great ambulances from Moorsdale to Wasighe. Great activity prevails at Zeebrugge and torpedo boats are daily manœuvring before the harbour. ("C. and M. Gazette special cable")

A German Admission of Withdrawal.

LONDON, October 25. A wireless German official communique says:—Counter-attacks almost completely ejected the enemy from our defences on the southern edge of Houthoult Wood. The French between the Ailette and Ostel heights, encountered a strong resistance and did not advance owing to heavy losses. Reinforcements later supported by armoured cars broke into our positions reaching allment and Chavignon and we withdraw from untenable positions blowing up our advanced batteries. Between the Gulf of Riga and the Dvina, we withdrew on Sunday without interruption on wide front.

Italy

Italian Shipping Return.

LONDON, October 25. An Italian communique says:—427 ships arrived in Italian ports and 414 left. One steamer over fifteen hundred tons and three under were sunk. One was unsuccessfully attacked.

E. Africa

A German Attack Repulsed.

LONDON, October 25. A Belgian East Africa communique says:—Several companies of Germans on 18th instant with four machine-guns twice attacked the Belgian detachment entrenched northeast of Litazue village, southeast of Mahenge. The enemy was repulsed leaving seventeen dead. Speedy junction between British and Belgian forces is apprehended.

British Front

Artillery and Patrol Activity.

LONDON, October 25. F. M. Sir Douglas Haig's communique to-night says:—We took a few prisoners last night in patrol encounters southwest of Havrincourt. The enemy's artillery was active against our Houthoult Forest positions. We carried out counter-battery work and destructive bombardments at different points. Our artillery caused a large explosion in the Nieuport section. The weather is wet and stormy. The aeroplane reported missing on Sunday has since been located. The pilot was slightly wounded.

Weekly Record of Fighting.

LONDON, October 25. In his weekly statement General Maurice said:—The interval between October 12th and 22nd was occupied in preparing to get over the morass existing behind the British front in Flanders. Operations on 22nd resulted in our getting more than we aimed at about Poelcapelle while along Ypres-staden railway we did not achieve quite all our objectives. Latest French attack is the best answer to the German lie that the French army was worn out. It is true that in 1917 the British have had bigger share of the fighting but reason is obvious. We sacrificed small regular army defending Paris and Calais and during two years in which we were rebuilding army the French bore brunt. Now we are ready to take Brunt and continue taking it but the British and French thoroughly understand each other and there is no jealousy or discord. General Maurice emphasized that bombing was a small part of work of flying corps whose main function was to direct work of artillery. During September, we made 7984 "shoots" under aerial observation and silenced the enemy batteries in 1811 instances. The enemy in the same period succeeded in ranging 743 of our guns. This was very conservative estimate and was only admitted after corroboration with regard to bringing down of hostile machines by individual airmen Maurice said that although such feats of our men were not advertised so had actually bigger records than any other army. We have men who have brought down more than twenty-two and one English officer has brought down forty-six.

Successful Raid on Enemy Positions.

LONDON, October 25. F. M. Sir Douglas Haig's communique this afternoon says:—We completely repulsed another strong counter-attack yesterday evening south of Houthoult Wood. Gloucesters Worcesters and Berkshires made successful raid on enemy positions between Rosux and Cavrelle killing many Germans and destroying dugouts.

French Front

Enemy's Reserves Decimated.

LONDON, October 25. Reuter's correspondent with the French headquarters, telegraphing last evening, says that enemy reserves massed in the Ailette Valley are being decimated by French shells and are unable to move to help their comrades on the plateau or to retreat to safety behind the river. Many units have been without food for twenty-four hours. The battle from an artillery point of view is one of the most important of the war. Never except on certain occasions in Flanders in the summer has there been such an enormous concentration of gun power. The preparation lasted many days, and the final hurricane between three and five in the morning was of the most terrific intensity. It was one of the rare occasions of a big infantry attack in darkness. An hour later at day-break the battle had already retreated beyond the skyline, and only distant smoke and shell flashes showed that the fight at Malmaison was still undecided. The famous first Prussian Grenadiers defended Malmaison.

The Battle Described.

LONDON, October 25. Reuter's correspondent at French headquarters, wiring on Tuesday night, says the ground of to-day's battle on the Aisne is sown with pitfalls in the shape of quarries or underground stoneworkings, many capable of sheltering hundreds of men. These quarries are scattered along the crest and honeycomb the slopes of the ravines leading to the valley of the Ailette and offer complete security against bombardment except by guns of the heaviest calibre. Some are, however, considered absolutely shell-proof. These subterranean strongholds have been converted into modern field fortresses, and many have been linked up by underground passages with sally ports in the German trenches and held by strong garrisons of picked troops. The artillery preparation began at 7.15 and increased gradually to last night's paroxysm of violence surpassing the preparations for the Somme, Verdun, and Flanders battles. The roofs and exits of underground fortresses were pounded by the heaviest guns with a view to smashing roofs and blocking the entrances, and whenever aeroplanes reported a breach, a flood of lighter shell was concentrated on it to complete the confusion. Aerial photographs demonstrated substantial damage to the German rabbit warrens. The roof of the great Mont Parnasse quarry, capable of harbouring a brigade, had been pierced, likewise the big Guillaum quarry. The centre of enemy resistance on the right was Fort Malmaison on the highest point of the plateau which trench heavy guns battered out of recognition. The front of attack measured six miles from Vauxillon to Laroyere Farm. The French assaulted in the darkness with such speed that before daybreak all the first objectives had been carried. A thousand prisoners have been counted, and present indications give reason to believe that the whole German line on the western plateau must give way. The enemy was employing in the morning in threatened lines at least six divisions, who were ordered to hold on at all costs. A battle is being waged for the possession of the western end of the long narrow barrier between the valleys of the Aisne and the Ailette. This barrier between the rivers bars the approach from the south to Laon and is the strongest natural fortress in northern France and the cornerstone of the Hindenburg line. On relief maps it resembles a fantastically carved club, of which the narrow irregular half expands at Epine de Chevigny into a head consisting of a jumble of spikes and promontories, the spikes being the Aisne Plateau. The average height is six hundred and fifty feet and the width varying from a thousand yards to two miles. The possessor of the main crest commands the Aisne Valley southward of the Ailette Valley northwards and eastwards from Chevigny. The enemy holds the crest, and the object of to-day's battle was to deprive him of it. Everywhere along the rest the Germans face the French across a very narrow space in places only twenty yards apart, and the battle must be fought out on this narrow crest of the ridge. Possession by the French of the ridge will render the German tenancy of the Ailette Valley beyond impossible. The French preparations were vast and included the building of emplacements for hundreds of guns, new roads, and railways.

Best German Troops Defeated.

LONDON, October 25. PARIS.—Yesterday's battle of the Aisne was one of the most important since 1914. Long months of preparation on both sides have really brought France and Germany to grips in this conflict, for which the Germans have massed their best troops and most powerful material. The French success is complete. They have pushed beyond Fort Malmaison, which is the key position of the Ailette Valley, and numerous German natural underground fortresses have been smashed by sixteen-inch shells and their occupants buried.

Successful French Advance. 500 Prisoners Captured in One Day.

LONDON, October 25. This afternoon's French communique says the situation north of the Aisne in the sector Brayenne Annois-Chavignon is unchanged. During the night time, we again advanced on the Chavignon-Montdesingnes front and reached Nezy farm. We have taken over five-hundred prisoners here since yesterday evening. An enemy surprise attack on Sapignoul bridge head, preceded by violent bombardment, failed. German airmen dropped two bombs on Nancy. There were no victims. Twenty-five enemy aeroplanes have been brought down or have fallen into their own lines out of control.

Details of Yesterday's Attack.

Tanks Play Important Part.

LONDON, October 25. A French communique says north of the Aisne the German artillery was particularly active in sectors of Laroyere and Les Savelles and in the region of Malmaison on our new front which runs from Mont Desingnes, whole of which is in our possession to Chavignon. The enemy did not attempt any infantry action. Patrols were sent out in the region of Chavignon and Vaudesson and brought back a large number of prisoners. It is confirmed that our tanks played a large part in yesterday's attack. The number of prisoners exceeds eight thousand and booty which has been counted includes seventy guns thirty mine throwers and eighty machine-guns. On the right of the Meuse there were brisk artillery actions in the regions of Samogneux, Macherauville and Chaume and west of Douaumont.

Italian Front

Enemy's Probable Intentions.

LONDON, October 25. Reuter's correspondent on the Italian front wires that practically the whole Austrian army is now on the Italian front and there are also strong German reinforcements. Apparently it is intended to attack Telmino perhaps in order to force the Italians to abandon the Bainsizza Plateau and retire to the right of the Isorzo.

Strong Enemy Attacks.

Some Advanced Trenches Occupied.

LONDON, October 25. An Italian official communique says:—The enemy launched a strong attack after a most violent bombardment especially between Mount Rombon and northern edge of the Bainsizza. We resisted at Saga but more to the south the enemy penetrated our advanced lines on the left bank of the Isorzo and crossed the river St. Maria St. Lucia. We checked powerful attacks west of Voinik and also on the western slopes of San Gabriele where our counter-attacks yielded few hundred prisoners.

Russian Front

German Withdrawal on Riga Front.

LONDON, October 25. [A telegram from Petrograd says:—That the German withdrawal on the Riga front has amounted to about eighteen miles in two days, being most pronounced north of Friedrichtadt. Apparently the enemy intends to establish himself behind the Dvina and hold the right bank purely in order to protect Riga.

Enemy Retirement in Riga Region.

LONDON, October 25. A wireless Russian official communique says:—The enemy has retired fifteen miles in the Riga region near Pakov high road and little Jagel. Our vanguards in some sectors lost touch with retreating Germans. The enemy destroyed all buildings, roads and bridges during the retreat. We replied to enemy attempts to land at Tomba south of Werder.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla

Recent O. & R. Ry. Strike. Facts Regarding Settlement.

SIMLA, October 25. Some of the reports, which have appeared in the public press regarding the strike on the Oudh and Rohilkhand Railway at Lucknow, have been interpreted to mean that the demands of the men were conceded in full. It is desirable to state that this impression is incorrect. The facts are that some of the demands were withdrawn altogether by the men when they met the Agent of the Railway, while as regards the other demands, the advance in pay sanctioned was much less than that originally claimed. It is to be regretted that the men failed to make any representation before going on strike, but when they were interviewed by the Agent, their attitude to the questions raised was a very reasonable one.

Travellers to British Front. French Concessions.

SIMLA, October 25. The French Government have exempted British subjects who intend to visit the zone of British armies in France or interior of France, in public interest, from the formalities in force under the Branch Passport Regulations and have also authorized their agents to extend this exemption to other ordinary travellers in cases of well established urgency.

CENTRAL PROVINCES. Another Protest Against Home Rule Agitation. (Delayed in transmission.)

NAGPUR, October 25. At a meeting of the Anglo-Indian Empire League Nagpur Branch, resolutions condemning the present Home Rule agitation as ill-timed and disloyal welcoming the Secretary of State and calling upon the leaders of an association representing Anglo-Indian community to represent their needs and aspirations especially in regard to representation on the Imperial and Provincial Council, separate electoral for domiciled community, employment and education were proposed and carried unanimously.

TELEGRAMS.

aBuchlistan

THE VICEROY ON TOUR.

A Durbar at Quetta. An Imposing Gathering.

QUETTA, October 25.

At 11.30 to-day H. E. the Viceroy held a public Durbar in the Sandeman Memorial Hall for the reception of the Ruling chiefs, Sardars and other Indian gentlemen of Baluchistan. A large number of civil and military officers of the Government also attended. Sardars and Darbaris were all in their places by 11 a.m. At 11.10 the Jam of Las Bela accompanied by the Assistant Political Agent in Kalat and six attendants arrived under a salute of 19 guns and was received by an officer of Baluchistan agency and an A.D.C. to the Viceroy and conducted to his seat. Shortly afterwards came the General Officer Commanding the Quetta division with his staff. He was followed by the Agent to the Governor-General and the Chief Commissioner of Baluchistan with his staff, both officers receiving salutes of 13 guns. The last to arrive under a salute of 19 guns was His Highness the Khan of Kalat accompanied by the Political Agent in Kalat, His Highness's brother and nine attendants. He was introduced by the Agent to the Governor-General and the Foreign Secretary, the Hon'ble Mr. Grant. He was then conducted to his seat on the right of the dais on which stood the Viceroy's throne the seat to the left being taken by the Agent to the Governor-General. His Excellency the Viceroy arrived punctually at 11.30 and on alighting from his motor a salute of 31 guns was fired. The Guard of Honour drawn up at the entrance of the hall saluted and the band in attendance played the national anthem while all present stood up and remained standing still. His Excellency who walked in procession up the hall through the lines of assembled darbaris had taken his seat. After the Agent to the Governor-General had obtained His Excellency's permission to open the Durbar His Highness the Khan of Kalat with his brother and the Jam of Las Bela were presented to His Excellency by the Foreign Secretary. The Revenue Commissioner, Mr. Dobbs, then presented the Extra Assistant Commissioners of the province after which the Principle Sardars and notables were similarly presented. His Excellency the Viceroy then presented Mr. H. R. C. Dobbs with his C. S. I. badge and certain gentlemen on whom titles have recently been conferred received on presentation their sanads and badges at the hands of His Excellency who also presented certain other decorations and rewards.

The Viceroy's Address.

When these presentations were over His Excellency the Viceroy delivered an address to the ruling chiefs, sardars and gentlemen assembled in durbar a translation of which was afterwards read out in Urdu by an Indian official of the Agency. In his address the Viceroy referred appreciatively to the demonstrations of loyalty which the outbreak of the great war had evoked throughout the province under the inspiring lead of His Highness the Khan of Kalat and the Jam of Las Bela. His Excellency however could not conceal his surprise and disappointment that the martial races of Baluchistan should still remain so unrepresented in the army. He appealed to them to remove this reproach from the province. His Excellency went on to notice the great improvement which had taken place in the administration of the Kalat State and he looked for still further progress in the future. In this connection His Excellency announced that as

A Mark of His Majesty's Appreciation

of the good example set by the Khan the King Emperor had been pleased to grant to His Highness a personal salute of 21 guns. Proceeding His Excellency briefly passed in review the recent history of adjacent tribes encouraging such as deserved encouragement while he warned others that this was not the time for inter-tribal feuds and that it behoved them when their King was at war to be at peace among themselves. His Excellency paid an impressive tribute to the sagacity and statesmanship of His Majesty the Amir who is enforcing order along the frontier and had served the best interests alike of Afghanistan and India. The Viceroy concluded by reminding his audience that this was the last Durbar at Quetta at which Sir John Ramsay would be present as the head of the province. His Excellency took that opportunity of expressing his deep gratitude to him for his wise and judicious administration which had been a potent factor in keeping order on this frontier during these troublous times. This portion of the address was greeted with cheers by the civilians and officers present. At the conclusion of the address the Agent to the Governor-General obtained the permission of His Excellency the Viceroy to close the Durbar with the same ceremony as on arrival and so ended a notable function which will linger in the memory of residents for a long time to come.

In the afternoon His Excellency visited the Cadet College, the Somerset Light Infantry Institute and Soldiers Home where the veterans of the Norfolk Regiment were drawn up.

The following is His Excellency the Viceroy's speech at the Durbar at Quetta:—Your Highness, Sardars and Darbaris of Baluchistan:—Though this is my first visit to Baluchistan I feel that it is no strange and unknown corner of the great Empire committed to my charge that I am visiting but a favoured province which has become well known to me from the many reports I have received from my agent Sir John Ramsay, and in which I have taken and must always take a deep personal interest. I know, for instance, of the demonstrations of loyalty which the outbreak of the great world war evoked throughout the province and how following the inspiring lead of His Highness the Khan of the Kalat and the Jam of Las Bela, the chiefs and headmen of Baluchistan, Brabul Baluchis and Pathan all alike vie with one another in upholding the honour of their province by proffering their resources in support of the British Raj. All this I learned with pleasure but not with surprise for Baluchistan would have been false to her tradition had it been otherwise, but when I was told that the martial races Baluchistan still remain but scantily represented in the army my surprise was almost as great as my regret. I recognise

and gladly acknowledge the manly part your frontier province plays in standing guard like a faithful sentinel at one of the gates of India. I recognise also the sparseness of your population and the other difficulties peculiar to Baluchistan. But I trust that with the help of Sir John Ramsay and his officers, you will now set yourselves in all earnestness to devise means to secure a more adequate representation of Baluchistan in His Majesty's forces. Sir John Ramsay moreover has told me with justifiable pride of the notable chance that has come over the Kalat State during his term of office, of the far reaching reforms that His Highness the Khan under the sagacious advice of Colonel Dow and with the able assistance of his Wazir Khan Bhadur Nawab Mir Shams Shah, has introduced into all branches of his administration, of the skilful manner in which the States finances that essential basis of all administration, have been put on a sound footing, and the increase of the State Revenues that have thereby accrued without the ancient rates of taxation being raised or the ancient system of taxation being changed, and of the grants assigned to public improvements and to the development of the general resources of the State. This is a fine record of progress begun. But I attach even greater importance to it as a happy augury of the progress yet to come for in the administration of a state there is no halting place. The goal is never reached. You must press steadily forwards or you will fall swiftly back. Hence it is not merely because I appreciate what has already been done, but even more because I am assured that it is an earnest of the continuous healthy development of the Kalat State under His Highness's guidance that it affords me much pleasure to announce that His Majesty the King Emperor has been graciously pleased to grant to His Highness a personal salute of 21 guns as a mark of his appreciation of the good example set by His Highness both in the betterment of his administration and in his loyal support towards the prosecution of the war, and in congratulating His Highness on the receipt of this signal mark of Royal favour I would at the same time congratulate the whole of Baluchistan on the high honour that has been done here in His Highness's person. In these congratulations the chiefs and tribes that make up the Kalat Confederacy should rightfully claim a large share, and I am glad that such a share has for the most part been richly deserved of the chiefs of Sarawan, and no less of some at any rate of the chief of Khalawam, both Brahmi and Baluch. Sir John Ramsay has rendered me a good account of their staunch loyalty and their active co-operation in supplying their Quota of men at arms in support of the Mekran Levy Corps to help in reasserting the authority of the British Raj on the Mekran frontier and in quelling unruliness among their recalcitrant brothers within their own borders are well known to me, and I am glad to give them in person that praise that is their due. I wish I could say the same of all in Jhalawan but unhappily the record of Jhalawan has been marred by internal disorder and by defiance of authority which when our patience was exhausted received stern and just punishment. The day of reckoning is over. The lesson has been learnt and it is my earnest hope that it will never be necessary to repeat it. Rather do I trust that those misguided tribes will now settle down to a peaceful life and strive by good and loyal behaviour to win back the respect of their fellow tribes and the favour of the Khan Sahab and my officers, which they forfeited by their misdeeds, that Jhalawan and Sarawan may once again stand side by side as the twin pillars that uphold the dignity of the Kalat State.

To the Jam Sahab of Las Bela, I would express my thanks for the loyal assistance rendered by himself and his State towards the prosecution of the war, and my appreciation of the reforms which are being introduced into the administration with the aid of his Wazir Khan Sahab Sharbat Khan. But I would ask the Jam Sahab also not to rest content with the progress that has already been made. Much remains to be done. Nor should there be any lack of stimulus, for I am told that there are potentialities in the State that only require careful development and good administration to hold out promise of much increase of prosperity to its inhabitants.

Turning to the Baluch Tuman of the tribal territory I would first express my sorrow that Sir Shah Shahbaz Khan Bugti is no longer in your midst. I had heard of him as one of whom not only his own Tuman but all Baluchistan was proud and trust that his son will follow worthily in his fathers footsteps, and like him will exercise that great influence which the Tumandar wields over his Tuman for its prosperity, and the general peace and quiet of the country. But I have learnt with regret that the ancient feuds between Bugti and Mari which we had hoped were well nigh extinct, recently broke out afresh and were even being pursued beyond tribal limits. This would be folly at all times but in these days it is worse than folly. When the king is at war it behoves the people within the realms to be at peace among themselves. "A word to the wise is enough" runs the old saying and the chief and headman of the Nari and Bugti tribes will be wise to take my word of warning very seriously to heart for the peace and order that reign in the districts I recognise that praise is due in particular to the Pathan tribes who form the preponderating element in the directly administered area of the Pathans in the northeast of the province. Sir John Ramsay a few years back would have had a different tale to tell. At one time it seemed as if neither life nor property were safe in Zhob and Loralai, for roving bands of robbers and outlaws harassed the country while the tribesmen did little or nothing to oppose them, but shirked their ancient responsibilities under the plea that they were powerless. To such a pitch did the evil grow that the old administration on tribal and customary lines seemed threatened with collapse, but with the advent first of Colonel Jacob to Zhob and a year later Major Ramsay to Loralai there came a welcome change tempering their determination to restore order with a sympathetic recognition of the difficulties of the tribesmen. They set themselves resolutely to stamp out raiding from outside and the even greater evil apathy, helplessness and degeneration within. First and foremost they sought to quicken the tribesmen to a realization of their inalienable responsibilities and the distribution of Government arms among the tribes and the raising of tribal scouts and with the gallant assistance of the Zhob Militia they rendered it no longer possible for the tribesmen to shelter themselves behind the plea that the responsibilities for maintaining order in the country had become greater than they could bear. A full measure of tribal responsibility was thereupon enforced and loyally accepted. On the other hand every act of good service receives its

prompt and liberal reward and on a return to that healthy condition of hearty co-operation of tribesmen with the Government which has been the tradition of Baluchistan since the days of Sandeman. Zhob and Loralai ceased to be a happy hunting ground for outlaws and raiders and have now become almost as model districts as Sibi and Quetta. Our success in thus evolving order out of chaos must afford as much personal satisfaction to your officers as to yourselves but be alike will readily join with me in ascribing no small measure of the permanence of your success and no small measure of the tranquility that reigns along your northern frontier, in general to the strong and far sighted policy which throughout these troubled years of war has been unwaveringly pursued by that statesmanlike ruler His Majesty the Amir of Afghanistan, to whose invaluable co-operation with myself in enforcing orderliness along the frontiers in the first and equal interest of Afghanistan and India I would again pay public tribute. To myself your success is gratifying in itself but is the more gratifying in that it is a triumphant vindication of that policy of firmness and conciliation, that policy of insisting on the Baluchistan tribesmen taking the self-government on Baluchistan as far as may be up in themselves, with which the revered name of Sandeman must for ever be associated for success after all has been won not by the origination of any new principles but by an intelligent adaption of old and well tried principles to changed conditions. Had there been failure instead of success the consequences would have been far reaching indeed for the first and paramount duty of all Governments is the maintenance of law and order. If law and order in Baluchistan cannot be secured by the tribesmen themselves under their ancient tribal system the Government however much against its will, must resort to other means of its own to enforce it. The future after all rests in your own hands. So long as you act up to your responsibilities and so long as your Jagirs administer justice with fearlessness and impartiality I will see to it that the Government on its part gives you full measure of support in your task and jealously safeguards your ancient customs and privileges, but I realize that you need no such assurance from me. Deeds speak more eloquently than words, and in the deed of the roll of Baluchistan officers from Sir Robert Sandeman down to Sir John Ramsay whose years of devoted service among you are now drawing to a close and to Mr. Dobbs who will shortly take the reins of office from him, you have an assurance more eloquent than any words of mine that no sardars or tribesmen of Baluchistan could be more jealous for the ancient system and well being and good name of Baluchistan than the officers who serve in your midst. A thought which must be uppermost in all our minds to-day is that this is the last Durbar at Quetta at which Sir John Ramsay will be present as your Chief. I am sure that he on his part will sever with regret the links which bind him to a province where he has worked so much good and inspired such deep feelings of confidence among the people as well as among his own officers. Let me speak on behalf of you all, both people and officers, with whom he has lived, and worked here and let me assure him that those feelings of regret are most sincerely reciprocated and that he will carry away with him the good wishes of the whole of Baluchistan in his retirement. Speaking as Viceroy I should like to express my deep gratitude to Sir John Ramsay for his wise and judicious administration which has been so potent a factor in the maintenance of peace and order on this frontier during these times of war and widespread upheaval.

Bombay

Europeans and Reform.

SIND EUROPEANS AND REFORM.

Important Resolutions Passed.

KARACHI, October 25.

Under the auspices of the Sind Branch of the European Association a public meeting, at which most of the non-official European community of Karachi were present, was held to-night, at the Frere Hall. Mr. George Gordon, President, moved and the Hon'ble Mr. W. U. Nicholas seconded, the following resolution which was supported by speakers from different sections of the European community:—That this meeting of the members of the Sind branch of the European Association hereby records its concurrence with the resolution passed at the meeting of the Association in Calcutta on the 26th September and confirms the action of the committee in telegraphing to Calcutta the support of the Sind Branch. That this meeting at the present period of Imperial crisis protests most strongly against the devotion to domestic politics of time and energy that should be wholly reserved for the prosecution of the war. That this meeting has every sympathy with the reasonable aspirations of the educated Indian classes to take a greater part and to exert an increasing influence in the business of Government, but the changes now proposed by nineteen elected members of the Viceroy's Council and by the Indian National Congress involve a complete transference of power that would, in the opinion of this meeting, jeopardize the safety and security of the country. In short, the proposed changes are too sudden and go too far, and this meeting is therefore opposed to them; that the suggested lines and methods of progress recently indicated by the Secretary of State for India and the Viceroy if adopted should be followed cautiously and step by step. In this connection due weight must be given to the claims of the European community whose resources, enterprise and value to the State are relatively to the population of India far greater than their mere numbers convey. That in any case this meeting is most strongly opposed to any changes calculated to weaken the powers of the Imperial Executive and Legislative Councils until such changes as may be made in provincial executive, and legislative councils have proved their worth. In the words of the late Mr. Gokhale's memorandum "This will give the Government of India a reserved power in connection with provincial administrations to be exercised in emergencies". That this meeting cannot conclude without again protesting emphatically against the doings of political agitators whose untimely activities have forced a diversion to local politics of attention and energy that ought to be concentrated on one matter and one matter only, namely, the prosecution of the war to a victorious conclusion.

TELEGRAMS.

War Cable to the Viceroy.

SINGAPORE, October 25.

H. E. the Viceroy has received the following telegram dated the 23rd October from the Secretary of State for India:—

The British and the French have again attacked in the Ypres region and established themselves well beyond the southern boundary of the formidable Houthout Forest. Rain had fallen during the night which made the ground very slippery, but in spite of adverse conditions the British and the French captured all their objectives and advancing beyond them carried valuable positions including a number of strongly fortified buildings and concrete redoubts on the hill east of Felecapelle. An enemy counter-attack near the Ypres-Staden railway checked the advance astride the railway, but at all other points progress was made.

British aircraft in spite of bad weather have again been active. They dropped a ton of bombs on the foundry and railway junctions northwest of Saarbrücken in Rhenish Prussia and dropped 235 bombs on enemy aerodrome stations and billets. They also attacked aeroplanes on the ground and fired on the personnel with machine-guns.

The French repulsed a German attack in the Verdun region.

There has been a renewal of local fighting on the Italian front, but nothing important is reported.

The Germans continue making progress in Riga. They have completed the capture of Dago Island and Mohn Island and have effected a landing on the mainland at Werder Peninsula.

The Russian Fleet faced by overwhelming superiority has retired north. The Russian Admiralty report that the Russians put out of action two German dreadnoughts, one cruiser and 12 torpedo boats. A British submarine took part in the action and sank a transport and fired two torpedoes on dreadnoughts. The Russian civilian population are withdrawing from Reval.

Severe fighting has taken place at the enemy main positions in East Africa and the town Nejangas was captured.

Enemy airships attacked eastern and south-eastern counties of England, dropped bombs in various parts including a few on London. Losing their way they drifted over France and in daylight were attacked by aeroplanes. At least six out of eleven are believed to have been lost.

Two very fast and heavily armed German raiders attacked a convoy in the North Sea and first sank an escort of two British destroyers and then five Norwegian, one Danish and three Swedish vessels, all unarmed.

Calcutta

A Government Communique.

CALCUTTA, October 25.

The following communique on the subject of the Bakrid disturbances in Shahabad and the adjoining districts has been issued by the Government of Bihar and Orissa in continuation of their communique of the 8th October:—By the 10th October military and police forces drafted into the disturbed area had succeeded in getting the situation in hand and since that date no fresh disturbances have been reported. On the 9th idem news was received that disturbances had broken out across some river in Arwa Thana of the Gaya district and in one village (Imangari) of South Dinapur in the Patna district and there also the disturbances were soon suppressed. The total number of villages attacked and looted in the course of riots was approximately 100 in Shahabad district, 20 in Gaya district and 1 in Patna district. In all about 650 arrests have been made. Investigation of cases is in progress and preparations are being made for the trial of offenders. The disturbed thanas have been proclaimed under section 15 of the Police Act 1851 so that claims for compensation may be dealt with and arrangements made for additional police. Meanwhile a force of 600 military police lent by the Assam administration has been drafted into the disturbed area and will be retained there with troops and local police forces already employed as a precautionary measure till the unrest has settled down to normal conditions.

THE CHAMPARAN ENQUIRY.

Recommendations of Committee.

Resolution of Behar Government.

CALCUTTA, October 25.

The report of the Champaran Agrarian Enquiry Committee with the resolution of the Behar Government on it is published. With one exception the report is unanimous and the principal recommendations are (1) Substitution of a purely voluntary system of growing indigo for Tinkathia system, (2) continuance of temporary base system in estates under the Court of Wards and other measures designed to meet the grievances arising out of the existing practice. In regard to the first recommendation the resolution states that Tinkathia system which, there is ample evidence to show is not necessary to ensure continuance of indigo industry has outlived its day and that in spite of periodical revisions of terms of engagements entered into by tenant system is essentially unpopular and must necessarily give rise to the friction between planter and tenant. The Lieutenant-Governor-in-Council therefore accepts the committee recommendation that the system should be entirely abolished and that this should be entirely effected by legislation in which special provision should also be made for regulation of indigo as a system of free contract, which should be absolutely voluntary and for short terms only. The Lieutenant-Governor accepts the recommendation of reduction of some enhanced rate, Suresh Bhai Tawan and other Abwabs and recognises that the recommendation represents a reasonable compromise between conflicting interests of tenants, losses and superior landlords and that he will request the Court of Wards to give immediate and general effect to them. His Honour agrees that in some areas at least there is full justification for amending the law so as to enable the Collector on his own motion to enquire into and punish such exacts on the part of a landlord. The rest of the resolution deals with minor recommendations.

United Provinces

Anglo-Indians and Reforms.

Allahabad Conference Resolutions.

ALLAHABAD, October 25.

A conference of the representatives of the Anglo-Indian community of India met to-day at Allahabad with Mr. W. P. S. Milsted, president of the Federal Council in the chair. Representatives from all parts of India attended among them being Mr. G. H. Abbot, Mr. T. T. Wright, Captain Clifford, Mr. Atkinson, Rev. G. C. Rogers, Mr. T. G. Guyper, Mr. H. W. B. Morene, Messrs. Rondlett, Macuel and small. Mr. Robbia was the secretary. The following resolutions were adopted:—(1) That this conference of the representatives of the Anglo-Indian community throughout India while assuring H. M. the King Emperor as represented by His Excellency the Viceroy of its unswerving loyalty to His Majesty and his Government respectfully desire to express grave apprehension with which it regards the present policy of His Majesty's Indian Government in dealing with political agitations. (2) That this conference of the representatives of the Anglo-Indian community further desires to express its considered opinion that the time has not yet arrived for the introduction of any scheme of control of executive by Legislature and that any expansion of self-government for India should recognise interests of all peoples of India including those of Anglo-Indian community. (3) That copies of the above resolutions be sent to the Viceroy, the Secretary of State for India and the Premier. (4) That representation embodying views of the community on the subject of reforms connected with the governing of India be drafted for submission to the Secretary of State and deputation consisting of Messrs. Abbott Milsted, W. E. Wright, Hon'ble Mr. Arden Wood and Captain Clifford wait on Mr. Montagu with it. (5) That for transaction of all Imperial Communal purposes league and associations be federated under the title of domiciled European and Anglo-Indian federation. The conference then drew up rules of the federal council which will consist of eight members a president and a secretary. Mr. J. H. Abbot was elected as president and Mr. Robbia, Secretary of the Federal Council. In the evening there was an at home to meet the visitors during the course of which it was announced that Sir George Knox was compelled to resign the presidentship of the Allahabad Association.

Central Provinces

Bakr-id Riots in Behar.

THE SIGNAL.

Mahomedans Refuse Hindu Aid.

BANKIPORE, October 25.

Relations between Hindu and Mahomedan communities are now getting more estranged in these districts. The Mahomedans have resolved despite the persuasions of the Hon'ble Mr. M. Haque to refuse any subscriptions that may come from the Hindus for relief of the victims of the recent riots. There is a strong feeling among local Mahomedans to utilize the balance of the funds gathered at the time of the Cawnpore Mosque riots. It is stated that a sum of Rs. 80,000 is lying with Mr. Haque and as subscriptions have come from all India it is proposed to issue an appeal to subscribers to ask Mr. Haque to utilise that some for granting relief to the victims of Bakrid riots.

The present situation has considerably affected the attitude of the Moslem community here towards the reform scheme, and it is understood that immediately after the Moharum festival attempts will be made through the provincial Moslem League to draft a representation to Mr. Montagu on quite different lines from the one adopted by the congress and League and failing to gain their object there a separate association will be formed and the Moslem view will be expressed through that association.

Election for Imperial Council.

NAGPUR, October 24.

In connection with the resolution passed by the Provincial Congress Committee here requesting the Hon'ble Mr. Dadabhai not to offer himself for re-election at the forthcoming Imperial Council election, there has been a great deal of excitement. The Nationalist party is striving hard to get in Mr. G. S. Khaparde in the place of Mr. Dadabhai. Several moderate leaders on the other hand have expressed their disapproval of the action of the Provincial Congress Committee and regard the resolution of the Provincial Congress Committee against Mr. Dadabhai as wholly "ultra vires" and beyond the power of the Committee. Great interest is attached to the result of the forthcoming election which takes place on the 12th November.

Burma

Burma Legislative Council.

Discussion on Ghee Bill.

MAYMYO, October 25.

The second meeting of the Burma Legislative Council was held to-day at 12.45 P. M., at the Government House, Maymyo, under the presidency of the Hon'ble Mr. W. F. Rice, officiating Lieutenant Governor for the purpose of taking into consideration the report of the Select Committee on the Burma Ghee Adulteration Bill. All members were present. In moving the Bill to make provision in Burma for preventing adulteration of ghee be taken into consideration, the Hon'ble Mr. C. M. Webb regretted that copies of the bill showing amendments recommended by the committee were supplied to each member early this morning as the time available was not sufficient to these being supplied earlier. It was not considered that the amendments were of such nature as to necessitate the republication of the bill. The report having been taken into consideration the Hon'ble Mr. Webb moved that the bill be passed. In doing so the Hon'ble Member said he desired to set at rest some apprehensions which have been expressed regarding the effects of the bill.

The Hon'ble Mr. Jamal in his speech while supporting the measures expressed the desire to make provision for people to use imitation ghee if they wished to do so. He also expressed the fear that if the bill were passed no one would be able to sell anything but ghee made out of milk which would result in prohibitive price for the

article. The local Government has since the introduction of the bill received a memorial signed by a large number of merchants and traders of Rangoon the substance of which is contained in the following extract:—That your memorialists state pure ghee is very expensive and so it is not easy for everyone to buy it. There is a large population in Burma consisting of Mahomedans, Buddhists, Christians, Chinese etc. excluding Hindus who in order to obtain necessities of life do not object to buy some composition of fat and oil as a substitute for ghee which in its pure form is very expensive and beyond their reach. The composition is not injurious to the health of any as it is made out of pure grease and oil. No deception is used. Your memorialists do not sell the composition as ghee but have been selling it as distinct goods made out of grease and oil or fat and oil and the purchasers purchase the same as such.

In view of these apprehensions, proceeded the Hon'ble Member, it was necessary to state the Bill did not propose to penalize the sale of

Cheap Substitutes or Mixtures

which can be used instead of ghee. Such mixtures would be as saleable after the bill had been passed as they were at present. The only restriction imposed by the Bill was that they shall not be sold as ghee or under the name which resembles or contains the name of ghee. As the Hon'ble Mr. Jamal stated in his speech on the introduction of the bill the ghee was made from milk all, that the bill proposes was to ensure a purchaser who desires to obtain ghee should be entitled to receive the article which was derived exclusively from milk. If the purchaser desired cheaper substitute the bill did not prevent him from obtaining it. It did, however, prevent him from receiving such substitute under the impression he was purchasing ghee. It was not anticipated the bill would effect any dislocation of any established trade. It would be necessary for manufacturers and dealers of mixtures which had hitherto been sold under the name of ghee to arrange to sell such mixture under distinctive names in order that the customer might be fully aware that he was not purchasing ghee. If such names were speedily adopted evils resulting from the sale of these mixtures as ghee would be prevented without any loss or dislocation of industry.

The Hon'ble Mr. J. E. Dubern said he was quite at one with the Hon'ble Mr. Webb. The idea that ghee would become very expensive and beyond the means of the poor was really fallacious. The poor had never used ghee. They used oil. In Bengal people are using this to-day and had been using mustard oil as their condiment in cooking. In Madras and Siam oil was used and ghee was really a luxury and the impression given by Mr. Jamal that ghee was going to rise in price that would be prohibitive was, he thought, erroneous, because it could never rise beyond the price of tallow and if there was demand for pure ghee it would be met. He contended any adulteration was fundamentally bad and should be put down with a firm foot.

The Bill was passed.

The President announced the Council stood adjourned "sine die."

సంధి తీర్మాన మామోదితమగుట.

వైస్రాయ్ అక్టోబరు 25.—వైస్రాయ్ కార్యకర్త ప్రతి నిధి సంఘము వారు సంధి నక్షేపించు మాక్స్ములిస్టు పాక్షికుల తీర్మానమును బహుకాలము చర్చించి యామోదించిరి. వైస్రాయ్ గారు నగరమును శత్రువులవలె మొనర్చు కెరెన్సిగారు వాంఛించియున్నట్లు వారి నీ వై తీర్మానమున నిందించిరి.

డిప్యూరు క్రూసరునాకలు మునుగుట

లండను, అక్టోబరు 25.—నాకలు డిప్యూరు డిప్యూరు నాక యొకటి మునిగిపోయెను. ఇరువురు డిప్యూరులను 20 మంది నావికులను గాపాడబడిరి. సాయుధ వర్తకపునాక (క్రూసరు కానా అనునది) కుక్వారమునాడు ముంచివేయబడినది. నవ్వుముల్గు లేవన నాకాడబడినాకలు ప్రకటించిరి.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

అయ్యో, అమలులోనికి దేవలసిన రాజకీయ సంస్కరణముల యందు సాంఘిక ప్రాతినిధ్య మనునది అతి ముఖ్యమైనది బ్రాహ్మణులను ఇతర సంఘములను ఈ విషయముననుబట్టి చర్చించి సమ్మతించిరి. బ్రాహ్మణేతరసంఘ మనునది సరిగ్గముగ నున్నది. బ్రాహ్మణులు రాకుండి హిందూ సంఘము నందుండు ఇతర సంఘముల వారందఱు బ్రాహ్మణేతర లను శీర్షిక క్రిందనే జేర్చెదరు. హిందూదేశమునందు 4, 5 ముఖ్య సంఘములు గలవు. అందు వైశ్యసంఘము ధనవంతులను, అపారమును ముఖ్యమునై యున్నది. ఈ వైశ్యసంఘమువారు జాతీయ మహాసభ వారి యాశయుల నామోదించుచు జాతీయ మహాసభ మహమ్మదీయ సభల వారు నిర్ణయించిన సంస్కరణములను తక్షణము అమలులోనికి దేవలయునని కోరుచున్నారు. పిట్టి, నాయకు బృందమువారి యుద్ధముతో వైశ్యసంఘము వారి కట్టి సంబంధమును లేను. అపార భన సంఖ్య యుండుటచేటియు, అత్యధికముగ వస్తులను చెల్లించుచుండుటచేటియు ఈ సంఘమువారికి కాననసభ తదితర సభలయందు (తమ సంఘములనుండి తామె ఎన్నుకొనిన) ప్రత్యేక ప్రతినిధు లుండవలెను. ఈసంఘ ప్రముఖు లీ విషయమున యోచించి తమ సంఘముతోఁబట్టి ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యమును సంపాదించుట కొఱకు ప్రయత్నించుదురు గాని రాజమండ్రి, మామిడి దేవేంద్రుడు

వృత్తాంతములు

(౧)

ఉష్ణ పంట:—మలబారు జిల్లాలో ఉష్ణ పంటను టకు దొరతనము వారేపాటులను గావించి పయనూయెద్దను చెట్టు వాయనదియొద్దను గట్టి లేర్పరుచుటకు నిశ్చయించి రని తెలియుచున్నది.

మహమ్మదాల్ సోదరులు:—ఈ నెల 18 వ తేదీని కృష్ణ జిల్లా నరసాపురమునందు మహమ్మదాల్ షేక్ దాల్ గార్ల నిర్బంధప్రవాసముల నాటేపించుటకు అద్దంకి సుబ్బారావుగారి ఆధ్యక్షతక్రింద సభ జరిగినది.

శ్రీ ఆంధ్రభాషాభిమాని సమాజము, నెల్లూరు:—ఈ నెల 27 వ తేదీ కనివారమునాడు రాత్రి 9 - 30 గంటలకు నెల్లూరు లక్ష్మీ నర్సారెడ్డి పురమందిరమున నీ సమాజమువారు తత్సమాజాధ్యక్షు లగు బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేంకటరాజశాస్త్రి గారు రచించిన ప్రతాపగుప్రీయమును ప్రవర్ణించెదరు.

వెట్టివక్క:—సింహళమున కుల తారా యను నగరమున గతి ఆదివారమున నొక వెట్టివక్క పీఠులగుండ తలుగులిడును కొన్ని పాట్టిబాతులను చంపివేసెను. కొందఱు తుంటరి పిల్లకాయలు దానిని వెంట దరిమిరి. అది ఓర్పుగా బంగాళాలో కొల్లగూడులోనికి పోయెను. అచ్చట యాకుక్క 10, 15 కొల్లను చంపివేసెను. పోలీసువారు దానిని తుపాకితో గాల్చిచంపిరి.

పోలీసువారికి తోడ్పడినందుకు బహుమతి:—తెల్లి చెరి సభకలక్ష్మరు గారి ఆఫీసు ఆవరణలో జరుపబడిన బహిరంగ సభలో ఉత్తర మలబారు జిల్లా పోలీసు మాజింఠెం డెంటు గారు చెరియబచ్చి అను నాతని కొక బంగారు పతకమును బహుమానముగ నిచ్చిరి. చెరియ బచ్చి ఒక దొంగతనపు కేసుకు గుంబంధించిన దొంగలను పట్టుకొనుటలో పోలీసు వారికి తోడ్పడెనని తెలియుచున్నది.

కాండి యానుషత్రిలో సంభవించినవివరము:—సింహళమున కాండి యానుషత్రిలో బిడ్డల వాడ్ల వెనుక వేయబడిన గట్టు కూలిపోయినది. దానితోపాటు కొన్ని రాతిబండలను వృక్షములను దొర్లుకొనినబచ్చి నేలబడినవి. ఈ ప్రమాదముచే గత వారములో తెరువబడుటకు నిశ్చయింప బడినవాడ్ల తెరువబడుట ఆలశ్యము చేయబడినది. తిరిగి యీగట్టు మరావత్తు చేయబడు వరకును వాడ్ల తెరువబడుట ఆసంభవమని తెలియుచున్నది.

కరీరము కాల్చి మరణించుట:—బొంబాయిలో గత కనివారమున మాంబాడేవిదిల్లో హరిగోవిందదాసు అను నతడు వెలుగుచుండిన ప్రభుత్వ సమీపమున కిరసనాయిలు డబ్బా మూతను విడగొట్టుచుండగ డబ్బాకు నిప్పుంటుకొనెను. ఇల్లు అంటుకొన కుండ చేయుట కతడా డబ్బాకు కిటికీ గుండ పిడి లోనికి బారవైచుటకు యత్నించుటచే అతని చేతులు, మొగము కాల్చి పోయినవి. ఆ కారణమున నత డాచరుసటి దినమున మృతికొందెను.

మంత్ర గాడు:—మలబారు జిల్లా వల్లుననాడు తాలూకా పేంగు గ్రామమున నొక మంత్ర గాడు చిరకాలమునుండి తన మంత్రశక్తిచే గ్రామస్థులను బాధించుచు, ఆబాధలను పోగొట్టుటకు వారిచ్చుచుండిన, ద్రవ్యముతో పొట్టిపోసికొనుచుండెను. కొద్దిదినములక్రితము గ్రామస్థులలో నొకడా మంత్ర గానిని తనయింటికి దీసుకొనిపోయి మంత్ర గాని కాళ్ళను విరుగగొట్టెను. మంత్ర గా, డాగ్రామస్థునివై మాంపురము మే జన్మీటు గారియొద్ద కేసుచే సెను. మేజస్ట్రేటు గారు కేసు విచారణ పూర్తిగావించి గ్రామస్థునికి 2 సంవత్సరములు కఠినశిక్ష విధించిరి.

బండిపోటు:—మలబారు జిల్లా వల్లుననాడు తాలూకా నెక్కుమని గ్రామములో కొందరు బండిపోటు దొంగలు గతవారములో నొక నాటి రాత్రి ఉక్కుండ వీరయ్య అనునతని యింట ప్రవేశించి వానిచేతులుకాళ్లు బంధించి ధనమెచ్చట గలదో చెప్పమని వానిని నిర్బంధపెట్టిరి. ఇంటివాని నవుకరు బండిపోటుగాండ్రుండి తప్పించుకొని బయటకుబోయి ఇరుగుపొరుగువారి నందఱిని సుమారు 50 మందిని సహాయమునకు దీసికొనివచ్చెను. దొంగలు లాభము లేదనుకొని ఇంటిని విడిచి పారిపోయిరి.

గాలిబుంగుల సహాయమున చెల్లువులో నీడుట:—గత కనివారమునాడు బొంబాయిలో నలుగురు యువకులు వాచకేశ్వరస్వామి ఆలయమునకు దైవారాధన నిమిత్తము పోయిరి. స్వామివారిని ఆరాధించుటకు పూర్వము వారు నలుగురును ఒంగంగ చెల్లువులో నీడుటకు వెళ్లిరి. వారిలో ముగ్గురు యాత నేర్పినవారగుటచే వారు ముగ్గురును త్వరగ చెరువు నుద్దకు బోయి మంటపమువై గూర్చుండిరి. 4 వ వాడు గాలిబుంగ సహాయమున మెల్లగ యీడుచుండెను. కొంతసేపగు నప్పటి కా బుంగ పట్టు బాపిపోయెనుగాన అతడు నీట మునిగెను. వానిన్నేహేతులు మిక్కిలి త్వరగ వానిసహాయమునకుబోయినను లాభములేకపోయెను. అతడుమృతికొందెను.

తాలి దేవాలయపు రోడ్డు:—మలబారు జిల్లాలో తాలి గ్రామమున గల దేవాలయమునకు వేయబడిన రోడ్డుపై నిన్ను బాతులవా రెవరును నకువగుడదనియు వారట్లు నడచిన దేవాలయమునకు సంప్రాక్షణచేయుటకు విశేషధనము వ్యయ మగుననియు కాబట్టి ఆరోడ్డున మామూదిగ బాతులవారలలో నెవరును పో కుండ ఆజ్ఞ చేయవలసినదనియు దేవాలయపు పూజారులును, దైవారాధనాపరాయణులును కల్లికోట బామరినుగారికి మహజరును దాఖలు చేసికొనిరని ఇదివఱకు వ్రాయబడినది. ఎస్.బి. ఇవాన్సు, వి.సి.ఎస్. ఓ.ఇ. విండిలు, డి.ఎస్.పి. త్రోను వి.సి.ఎస్ గార్లు మొదలగువారు లా మాన్యమును పరిశీలించి ఆ రోడ్డుపై నుండి మామూదిగ బాతులవార తెవరును పోగూడ దని ఆ రోడ్డుపైని ప్రకటన పత్రములను కట్టించిరి.

దొరతనము వారి ప్రకటనము:—మహబూబ్ పరిసర ప్రదేశముల యందు సంభవించిన బక్రీదు గడ విడల సందర్భమున బీహారు ఒరిస్సా దొరతనము వారిట్లు మరల ప్రకటించిరి:—ఈ నెల 10-వ తేదీకి వైస్రాయును పోలీసు సిబ్బందియు వ్యవస్థను కాంతి పరచినవి. నాటి నుండియు క్రొత్త కలవరములు బయలు దేరలేదు. గయా మండలము లోని ఆర్వా రానది పరిసరమునను, దివాపూరునకు దక్షిణమున నున్న యొక గ్రామము నందునుగల భాలు ప్రారంభమైనవని తెలియవచ్చెను. ఈ ప్రదేశములయందలి గలభాలుగూడ యణచివేయబడి, కాంతి స్థాపితమయ్యెను. మొత్తముపై బక్రీదు కలవరముల యందు, సాహబాదు మండలములను 100 ను, గయామండలము 20 ను, పాట్నా మండలమున, సుగ్రామములలో కొల్లగొనబడిన, 650 మంది ఆరెట్టుచేయబడిరి. కేసులలో దర్శాత్తు పరుగు చున్నది. దోహులను విచారింప సన్నాహములు సాగుచున్నవి. నవ్వుపరిహారముగూర్చి యాలోచించుటకును మరికొంత పోలీసుసిబ్బందిని బంపు నేర్పాటు లానయ్యుటకు కలవరములు సంభవించిన ప్రదేశములు పోలీసుకాసనము 15 వ కేకేషను ప్రకారము ప్రకటింపబడినవి. ఈలోపున ఆస్సాము దొరతనమునా యొగిన 600 పోలీసుసిబ్బందియు పై ప్రదేశములకు చేర్చబడినవి. ప్రదేశము కాంతినిందు నరకు ఈ సిబ్బందియు యిదివరలో నిచట నుండుటచే వైస్రాయు పోలీసుసిబ్బందియు గూడ నీ ప్రదేశములయందే యుండుటకును.

భాంపరాను అగ్రేయను కమిటికమిటివారి నివేదికమును దొరతనమువారి తీర్మానమును ప్రకటితమైనవి. కమిటివారిలో నొక్కరు తప్ప తక్కిన సభ్యులెల్లరును రిపోర్టున కంగీకరించిరి. తింకాలియా పద్ధతి నెత్తివేసి, స్వచ్ఛందముగ నీలియందు వ్యవసాయము చేసికొను పద్ధతిని నెలకొల్పవలసినదను కమిటివారి నూచనము చాల ప్రాధాన్యమైనది. నీలియందు వ్యవసాయమే జరుగవలయునని నిర్బంధింప తింకాలియా పద్ధతి అనవసరము. ఈపద్ధతి నలన రహితులకు రాయజమానులకును వైరములు కలుగును. ఇంతియగాక యాపద్ధతి జనసామాన్యమున కయిష్టముగ నున్నది గనుకగవర్నరుగారు, వైపద్ధతిని పూర్తిగ నెత్తి వేయవలసినదనుకమిటివారి నూచనమును మన్నించుచున్నారు. ఇందువిషయమైకా సనమునుగూడ మెన్బర్స్ ఆకాసముననీలియందు స్వచ్ఛందముగ కల్పాత్పలవై వైరగుచుండునట్లు కట్టుదిట్టముల నొనర్చకలయును. స్వచ్ఛందము లగుటయేగాక, కల్పాత్పలలోని కాలపరిమాణము దీర్ఘమై యుండగూడదు. హెచ్చుతేటపై శిస్తులు వసూలుగుచున్నవి. కాన వానిని తగ్గింప వలసినదను కమిటివారి నూచనము గూడ తెప్పినెంటు గవర్నరుగారు మన్నించిరి. ఈ నూచనము రహితులకును భూస్వాములకును రాజీనామా గుదుర్చుచున్నది. కనుక నీనూచనముత్వరలో నమలుజరుగునట్లు గవర్నరు గారేర్పాటులు జేయుదురు. భూస్వాములు అక్రమముగ రహితులయొద్దనుండి ధనమును లాగుచుండిరని కలకర్తన కనుమానము దొచివయెడల నాతడు దర్శాత్తుచేసి శిక్షించునట్లు ట్టధికార మిచ్చుతీరున కాసనమును సవరింప వలసినదని లేమిటివారు నూచించియుండిరి. అన్ని స్థలములయందు దిట్టి యధికార మియకపోయినను కొన్ని ప్రదేశములయందైన నిట్టి యధికార మియనగును. తెప్పినెంటు గవర్నరు గారి నూచనముతో గూడ నేకీభవించిరి. తీర్మానమున కేపించిన భాగమున స్వల్పముగు నితర నూచనములకు సంబంధించి యున్నది.

యుద్ధ తంత్రీవార్త. సింలా, ఆక్టోబరు 24:— ఇండియా మంత్రిగారు రాజప్రతినిధి కిట్లు తంత్రీవార్త నంపిరి.

అంగ్ల పరాసు సేనలు మరల ఈప్రెసు రంగమున ముట్టడింప వారంభించినవి. హాటల్సు అరణ్య దక్షిణ సరిహద్దు నతిక్రమించి యీ వైస్రాయులు స్వస్థపడియున్నవి. రాత్రియందు వర్షించి, నేల బాటుమండెను. అయినను అంగ్ల పరాసు దళములు ముందునకు సాగి, తాము పట్టదలచిన స్థానముల నన్నిటిని బట్టినవి. అంతటితో సంకృప్తి మొదక ముందున కేగి బలపరుపబడిన మందిరములు మున్నగు స్థానముల ననేకములను బట్టినవి. ఈప్రెసు స్టాడెను యిసుపదారియొద్ద వైరులు ప్రతిముట్టడి యొనర్చుటచేత, నీ వైస్రాయుల పురోగమనమున కంతరాయము కలిగెను. తక్కినస్థలము లన్నిటియందును వైస్రాయులు ముందునకు సాగినవి.

వాతావరణస్థితి క్రమముగ లేకపోయినను అంగ్లవిమానములు మరల విజృంభించెను. సాయూకేసు వాయవ్య భాగము ననున్న యిసుపదారి స్థానము మున్నగు వానిపైన నొక టన్ను బాంబులనువేసి, శత్రువైనిక స్థానములు, విమానశాలలపైన 236 బాంబులను పడవేసిరి. భూమిపైనుండు విమానముల ముట్టడించి వైమానికులవై మరఫిరంగులను ప్రయోగించెను.

వైస్రాయుల రంగమున పరాసువారు జర్మనీయుల తొలగ గొట్టిరి.

ఇటలీరంగమున నచ్చటచ్చట స్వల్పపరుగు యుద్ధము మూత్రము సంభవించెను.

రిగాప్రదేశమున జర్మనీయులకు పురోవృద్ధి గలుగుచున్నది. డేగో, మోహానుద్దీపముల నాక్రమించి, జర్మనీయులు వైస్రాయు ద్వీపకల్పముపై దిగవారంభించిరి.

శత్రునాకాదళము విస్తారమైయుండుటచేత రష్యావారి నాకాదళములు ఉత్తరమునకు బోయినవి. జర్మనీయుల డ్రెమనాటు యుద్ధనాకల రెండిటిని, క్రాసన నొకదానిని, 12 టార్పెడో పడవలను రుష్యావారు యుద్ధకార్యములకు వ్యర్థమగునట్లు పర్చిరి తెలియవచ్చెను. అంగ్లేయుల జలాంతర్గామి యొండు యుద్ధమున పాల్గొని వైనికుల గొనిపోవు నాక నొకదానిని ముంచివేసి, శత్రువుల యుద్ధనాకలపై టార్పెడోలను విడచెను. పొరులు రీనలును వీడుచుండిరి.

తూర్పు ఆఫ్రికాయందు శత్రువుల ప్రధానస్థానముల యొద్ద తీవ్రమగుయుద్ధము సంప్రాప్తమయ్యెను. నేజంగును ఆనుపురము పట్టుకొనబడెను.

శత్రువిమానము లింగ్లాండు తూర్పు, ఈశాన్యభాగముల యందు చాలప్రదేశములలో బాంబులను వేసెను. లండను నగరముపైగూడ బాంబులు వేయబడినవి. శత్రువిమానములు దారి తప్పి, ప్రాన్సుదేశము మీదుగపోవుచుండ నట విమానములచే నెదురింపబడెను. ముట్టడింపబడిన 11 విమానములలోను అధమమున 6 విమానములు నవ్వమయ్యెను.

ఉత్తరసముద్రమున జర్మనీవారి విమానములు రెండు కొన్ని నాకల నెదురించినవి. నాకలతోడ సహాయముగ వచ్చుచుండిన అంగ్లేయుల డిస్ట్రీయరు నాకల రెండింటిని ప్రభుమున నీ విమానములు ముంచివేసెను. అనంతరమున నార్వేనారి నాకల 6 టిని, డెన్మార్క్-వారి నాక 1 టిని, స్వీడనువారి నాకలు 3 టిని ముంచివేసెను. ఈ నాకలలో నాయుధములు లేవు.

రిగారంగము.

జర్మనీయులు వెతుకకు తొలగుట. లండను, ఆక్టోబరు 25:— వెట్రోగ్రామినుండి యిట్లు త.త్రినాద్రవచ్చెను:— రెండుదినముల యందు రిగారంగమున జర్మనీయులు 18 మైళ్ళదూరము వెతుకకు పోయిరి. ద్వైవా వై తనవైస్రాయుల నెలకొల్పిరిగాన సందక్షించుటకయి కుడి గట్టుతుతనధీనమున నుండుకొన శత్రువులు ద్వైవించియుండిరని గుసరించుచున్నది.

మరాఠువారి ప్రకటనము.

లండను, ఆక్టోబరు 25 — ఎయిరునవి కుత్తరమున యుద్ధ వ్యవస్థనుం డెట్టిమార్పును కలుగలేదు. రాత్రియందు మేము మరల పైగినను మూడు డెసింగ్యురంగములు ముట్టడించి, నోజి ఫారమును సమీపించితిమి. నిన్న సాయంకాలము మొదలు మేము 500 మంది శత్రువైనికులను బంధించితిమి.

శత్రుస్థానముల ముట్టడించుట.

లండను, ఆక్టోబరు 25:— ఫిల్బిమాన్స్ లు హేగు గారిట్లు ప్రకటించిరి:— నిన్నటివెనుక వాటల్సు అరణ్య దక్షిణభాగమున వైరు లొనర్చిన ముట్టడిని తొలగగొట్టితిమి. గ్లాస్టరు పురెస్టరు, టెక్కువైక్ వైస్రాయులు, ర్యూను, కావెలులకు నకుమకుండు శత్రుస్థానములపై గవిని జర్మనీయుల నోడించి, వారలలో ననేకుల జంపిరి.

విరోధామహాసంగ్రామము

పరాసువారి విక్రమము - ఒకదినమున శత్రువులను 500 మందిని పట్టుకొనుట

(o)

రీగారంగమున శత్రువులు 18 మైళ్లువరకు కలాయనముగుట.

(o)

(రైటరు ఏ.జి.సి.)

జంగలండు

సింహాసన కలహము.

లండను, అక్టోబరు 24:— ప్రజల మందలమున కింగు గారికి ప్రత్యుత్తరము పంపగలదు చూపింపబడినది. 1915 వ సంవత్సరమునందు గావించిన యల్లరులకు కారాగార నాన విడుదల పరిమితిని నింపగలదు యెడ సర్ జాను అందఱునగుత గి నంత దయ ను జూపుదు రని నేను విన్నవించుచున్నాను. మహా క్రాంత్యులు చేసినందులకు, విడిపింపబడిన వారల బాగుగనే విడిపింపబడి రని అందఱున గారు చెప్పుచుండ టైటిలనందఱిని విడుదల నేల నూచింపబడి నదియు నాకు తెలియవచ్చును.

ప్రతికామివర్తనము.

లండను, అక్టోబరు 24:— మార్షింగుపోస్టు ప్రతిక ఇంకను మాంట్రిగు బిసెంటుగారల కృతహాసమును విడుదల చేయ. ఆ.వి.కా.నా కరుల విడుదలపరిమితిని తాను నూచించి యున్నచు ప్రజలమందలమున మాత్రము హిందూదేశ దొరతన మునారు వారి పూచీపూచీనే వారిని విడుదల చేసిరని చెప్పుటయందు మాత్రము చాల బాగుగానున్నదని అప్రతిక నేను విన్నవించుచున్నది. “నూచనమాత్రము తనది. ఆచెయిద ముకలకచ్చిన నడకే”ని మాత్రము వారివెల్లిన “బులుము” వల యును” కురిపిన మాంట్రిగుగారు (బిటిషురాష్ట్ర) మంత్రిని మించిపోవుచున్నాడు. చేబట్టెనగారల రాజీనామా నివ్వరన తానుచేయని నేనుననుచు వాని బాధ్యుడు కావలసివచ్చుట నరకు ప్రహించెను. అంతకుంటే వెళ్లిన బాగ్రత్తపడగ ముచ్చుగానా తిట్ట తన నెత్తినగాక సెయిలనెత్తినచేయ బ్రాహ్మణునిది.

సంధి; పార్లమెంటు

లండను, అక్టోబరు 24:— ప్రజల మందలమున హెన్రీ గారు కలన పోయియు ప్రతినిధులకు తెలియనిది వారి యనుమతిని పొందెనని సంధి రాయభారములు జరుగ వుండు నటుల తనకు మాటనిన గోరి.

పోర్టుగా రందులకు ప్రత్యుత్తరము పంపగలదు వలన చేయెలకు తెలియ నిది నిజముగ మేము సంధి వరకుల మాట్లాడ బాలచని చెప్పిరి.

తేయాకు; ద్రాక్షపండ్లు.

లండను, అక్టోబరు 24:— ప్రజల మందలమున లవు గారికి ప్రత్యుత్తరము పంపగలదు చియజ్జామనిగారు నాకాధికారి కరవున నిట్లు చెప్పెను. తేయాకును తక్కువజేసి ద్రాక్ష పండ్లను ప్రాదేశములనుండి గొనితెచ్చుట సమంజసము కాదని యాలోచించబడినది. ద్రాక్షపండ్లను గొనితెచ్చుట కెట్టి యేర్పాటులును చేయబడలేదు. తేయాకును బట్టుట కిందుకయు భాషము రానియందుండ ద్రాక్షపండ్లను పట్టుటకు తగిన సమయము రావలదు.

లండను, అక్టోబరు 24:— ఒకప్రశ్నకు సెసిలుప్రభువు గారిట్లు ప్రత్యుత్తరము పంపిరి. ఆమెరికాసంయుక్త రాష్ట్రములు ఆఫ్రికాతోగాని, టర్కీతోగాని, బల్గేరియాతోగాని యుద్ధమునెరింగి బూడలేదు. వరియు బల్గేరియాతో సంబంధములను గుడ మాడలేదు.

జగ్జిను విమానమును బట్టుట.

లండను, అక్టోబరు 25:— ఒక జగ్జినువిమానపు యంత్రములు మండుచే పేగుకొనిపోయెను. అందుచే నీ విమానము ఆంగ్లప్రభుత్వము గారికి కట్టుకొనిపోయెను. యంత్రములు మరల పనిచేసినవికావు. అందుముందు నది స్వస్థానమున చేరుకొనలేక పోయెనని తేలికనకరమునుండి తంత్రివార్త వచ్చెను.

దళములకు వందనములు.

ప్రధానమంత్రి ప్రదేశ పెట్టు తీర్మానము
లండను, అక్టోబరు 24:— ఆంగ్లరాజ్యపు తీరములనుగా పాడి, వర్తకము భంగపడకుండ మూడు సంవత్సరముల నుండి నాకాదళము లతి శ్రమనొందినవి. నైస్యములు, వైద్యసహాయ సంఘములు, స్త్రీలు మున్నగు వారు గూడ చలింపని వైద్యముతోడ సేవ జేయుచున్నారు. లోకమునకు స్వేచ్ఛస్థిరముగ స్థాపితమగువరకు వీర లిట్లు సేవ యొనర్తురు. అధినివేశనములు హిందూదేశ మాదిగా గల దూర్వప్రదేశములనుండి వైసికుల సేవలు విచ్ఛేదనీ యూరోపు యుద్ధభూములయందు విశేష వైద్యముతో బోరాడుచు యోయు సంపదను వెలువరించుచున్నారు. వర్తక నాకాదళములు తొలగిపోయి మిత్రులకు సహాయులను జరుపుచుండెను. గనుక యీ దళము కన్నటికిని పార్లమెంటు సభవారు కృతజ్ఞులను తీర్మానమును 29 వ తేదీని లాడుచు బాక్సిగారు ప్రజల సభయందు ప్రదేశ పెట్టుచురు. యుద్ధభూమియందు మృతులైన వైసికుల వైద్యసహాయములను సభవారు కృతజ్ఞతతో నంగీకరించుచు మృత వైసికుల దయాప్ర బంధువర్గమునకు తమ సానుభూతిని తెలియజేయుచున్నారు.

జలాంతర్గామి తప్పించుకొనుట

లండను, అక్టోబరు 24:— జర్మనీయుల యంతర్గామి తప్పించుకొనిపోవుటనుగూర్చి స్పెయిను దొరతనమువారికి విన్నప మందిపిమ్మనియు, ముస్కొం దిట్టితీరున జరుగకుండ స్పెయిను దొరతనమువారు కట్టుదిట్టముల చేయుదు రని తమకు నమ్మకము గలదనియు పార్లమెంటుప్రజల సభయందు బాల్బగు గారు తెలియజేసిరి.

నాకల రాకపోకలు.

లండను, అక్టోబరు 24:— గతవారమున 2648 నాకలాంగ్లరాజ్యపు శత్రువులములకు వచ్చెను. ఈ శత్రువులనుండి 2689 నాకలు బయలుదేరినవి. 11600 టన్నులకు లోబడిన నాకలు రియును, అంతకుపైబడిన నాకలు 17 ను ముంపబడినవి. ఏకునాకలను శత్రు జలాంగ్గాము తెనుగించినవి. కాని నాకలకు ప్రమాదము కలుగలేదు.

ప్రార్థన.

లండను అక్టోబరు 24:— మేజరు విల్లి రెడ్మండుగారి సమాధియొద్ద నొక ప్రార్థన జరిగినది. మేజరు వెన్సుఫర్డు, డాక్టరు ఏ.పి. మున్నగువారు వెక్కిరించు సమాధికడకు వచ్చిగని ప్రధానస్థానములనుండి రైటరులేఖకుడు వ్రాయుచున్నాడు.

ప్రాన్ను

జర్మనీయు లొక స్థానమును బట్టుట
లండను, అక్టోబరు 24:— మూడు హేయిగు గారిట్లు ప్రకటించిరి.— నిన్నటిదినమున హేటల్సు ఆరణ్యమున శత్రువులు మా మాతనస్థానమును ముట్టడించి మమ్మును వెనుకకు గొట్టిరి. రంగమునం దితరస్థలములయందు మా స్థానముల బలపరచుకొంటిమి. నిన్నటిరాత్రి వర్షించి వాతావరణము ద్విమితముగ నుండలేదు.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, అక్టోబరు 25:— అనేకదినములనుండి ఫిరంగిదళ సన్నాహముల మొనర్చి, నేటి యుడయునున ఎలెమెంటు మార్చెయిసను ప్రదేశములయందు మేము జర్మనీయుల బలమును స్థానము నెదిరించితిమి. రంగమునం దంతటను మా సైన్యములు పురోగమమును గలిగియున్నవి. శత్రువైసికుల సేవలను తాము బంధించిపట్టు పరాసువారు ప్రకటించిరి.

పరాసువారి ముట్టడులు

లండను, అక్టోబరు 24:— పరాసుదేశపు తూర్పుగం గాధికారు లిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.— డోయిరాను సరస్సు వాడ్డారు, ప్రాంతములందును, మొనాస్టిరను కుత్తరమునను మా ఫిరంగులు శత్రువుల తీవ్రముగ ముట్టడించి వారిని నాతము గావించుచున్నవి. పేగ్డెక్కునకు వాయవ్య తటమునం దుండు మా క్రొత్తస్థలముల బాగుపరచుకొను మేము ఆస్థియనునైసికుల ఏబదిగురను బట్టుకొంటిమి.

ముట్టడించిన యుద్దేశములు

నేరిను అక్టోబరు 24:— ఈవెనుస్టాడెను యువప దారి యందలి తమ పంక్తిని సవరించుకొని, రక్షణకార్యముల కనుకూలముగలుగునట్లు స్థానముల బట్టుటయే ప్లాడర్సుచుండు ఆంగ్లపరాసు దళములు ప్రారంభించిన ముట్టడియొక్క ప్రధానోద్దేశము. రంగమునం దితరస్థలములయందు, ముఖ్యముగ ఎయిను, వెర్దనుప్రదేశములయందు ఫిరంగులు తీవ్రముగ కాలబడుచున్నవి. పదాతులు ముట్టడించుటకు ఆనుకూల్యము గల్గింప ఫిరంగులు గాల్పబడుచున్న వను ఆర్థాధికారప్రకటనము వెలువడెను.

భీకరమగు సంగ్రామము జరుగుచుండుట.

లండను, అక్టోబరు 24:— జర్మనీయుల వాయువార్త యొం డిట్లు తెలియజేయుచున్నది. పెమినాడి దేవుని ఉత్తర పార్శ్వములయందును లోనురోడ్డు పరిసరమునను, ఫెారసు యుద్ధము జరుగుచున్నది. పరాసుసేనలు పెవిననువరకు వచ్చి యున్నవి.

ఎయిసియుద్ధము

లండను, అక్టోబరు 24:— నిన్న రాత్రి పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— నేటి ఉదయము ఎయిను కుత్తరమున మంచు విశేషముగ నున్నప్పటికిని మేము శత్రువుల తీవ్రముగ నెదిరించితిమి. వర్షము గురియుచుండెను. జర్మనుల యుద్ధత్రయ దళములు అనేకము సంరక్షణకార్యము నియోగింపబడియుండెను. పరాసువైసికులు మిడికిబోవుచు మోంటి పరాసును ప్రదేశముల నుండి శత్రువులను తరుచు గొట్టిరి. ఎడమ భాగమునగూడ విజయమిట్లునే ప్రకటించుచున్నది. ఎల్లిమాంటు యెండెస్సును గ్రామములు పట్టుకొనబడినవి. మాకుడివైపు దళములు మిడికిబోయి క్రొత్తగావచ్చిన శత్రుదళము జెండాడి చెయిరిగిటను గ్రామమును ముట్టడించిరి. ఇచ్చటికి వచ్చునప్పటికి వారు 2½ మైళ్ళదూరముమిడికే తెంచిరి. శత్రువులకు విశేషనష్టములు గలిగెను. ఇచ్చటికి 7,500 మంది కైడిలు తెక్కింపబడిరి. శత్రువుల వస్తుసామగ్రిలు విశేషముగ బట్టువడెను. ఆందు సెద్దఫిరంగులు 25 గలవు. వాయుభారము బాగులేకున్నను విమానములు బాగుగనే యుద్ధముల నొనరించినవి. వారు 180 ఆకుగుల ఎత్తిన మాత్రమే సంవరించుచుండిరి.

పరాసువారి నూతన విజయము.

లండను, అక్టోబరు 24:— పరాసువారి ప్రధానకార్యాలయమువద్ద నున్న రైటరుగారి విశేషకు డిట్లు వ్రాయుచున్నాడు:— నూతన పురోగమన విజయములు తలచినంతకుంటే చాల అధికముగ నున్నవి. గంటగంటకును క్రొత్తస్థలములు పట్టువడుచుండినవి. క్రిందటి సంవత్సరము అక్టోబరు డిశంబరు నెలలలో వెర్దనువద్ద జరిగిన యుద్ధమందు గలిగిన విజయములతో నీ విజయమును సరిబోల్చువచ్చును. ఫిరంగిదళములు ముందుగా నొనరించుకొనిన అద్భుత ప్రయత్నములవలనను, పరానిదళములవారి యుత్సాహ ప్రాక్రమమువలనను ఈ విజయము లభించినది. తా ముద్దేశించిన స్థలముల బట్టుకొనుటకు పరానిదళములు చాల తీవ్రముగ పోరాడవలసి వచ్చెను. పరాసుదళములు వారి సహాయార్థము మహత్వరితగలిగి బోయిరి. వారిన్ని యవాంతరముల నతివేగముగ గడచిరి. వ్యక్తులు తమ వైద్య పరాక్రమములను జూపునయ ముసన్నమయ్యెను.

పరాసువారి ప్రకటనము.

లండను, అక్టోబరు 24:— నేటి సాయంకాలము మూడు హేయిగు గారిట్లు ప్రకటించిరి. పరాథాల్సు వనమువద్ద బ్రిటిషు దళములును, పరాసు దళములును గలసియుండ నిన్నటి సాయంకాలము శత్రువులు వారి నెదిరించిరి. మేము వారిని పూర్తిగ పరాభవించి తరిమివైచితిమి. సోమవారము నాటి నుండియు శత్రువులేకు ప్రతి యుద్ధముల నొనరించిరి. కాని విశేషలాభము నెద్దాడ నొందలేదు. గ్లవ్వరు వైసికులు గెన్లెికా గ్నోయియున విజయవంతముగు బాడి నొనరించి అనేకమందిని చంపిరి. వారనేక శత్రుకందకముల నాశన మొనరించి, కొంతమంది టైడిలను బట్టుకొంటిమి.

మంత్రవర్ధిషమస్మితి తోలగుట.

లండను, ఆక్టోబరు 24:—రుస్సో నావికాధికారు లిట్లు పకటించుచున్నారు. శత్రువుల జలాంతర్గాములు షింగండు సముద్రకాళులో గన్పించినవి. బాల్టికు సముద్రమునందలి ద్వీపములలో నిటీవల జరిగిన యుద్ధములందు శత్రువులు మందుగను నును, జలాంతర్గాములను ఉపయోగించి చుమ్ము ఓడింప జూరిరి. “డెనునాటులు” 2ను, “హ్యూబరు”. 1టియు, “టార్పుకోలు” 12ను, వర్తకనౌకలు విశేషముగను తుపాకులచే గాల్చుచుండినవి. వానికతియేమైనదియు నింకను తెలియలేదు. “స్లాచా”ను మాయుద్ధనౌక గన్పించవచ్చుది. “గ్రామ”ను పెద్దనౌకయుండిపోయెను. మా తక్కిన యుద్ధనౌకల యుద్ధ సామర్థ్యమునకెట్టిలోపములును వా లేదు.

జర్మనులు వెర్లగువద్ద దిగుట.

వైట్స్ గ్రాడు, అక్టోబరు 24:— జనరలు డి. బ్రౌన్ యను (నాథనాథికారి) గారు ఒకానొక సందర్భన సుమారు ముగ్గురు నిల్లు చేప్పిరి. జర్మనులు వెర్లగువద్దకు వెళ్ళుచున్నది. ఆచటికి వెళ్ళుచుల నెదిరింపకుండ జేయుటకు వారిట్లానరించిరి. కనుక వారికి వచ్చునట్లు వారిచేత తీవ్రయధము నొనరించు నట్లుల గానరాదు.

అరాజకము.

లండను, అక్టోబరు 24:— పోడిలియాయను రాష్ట్రమును వైసికులును, రైయతులును దోచుకొనుచున్నారు. అందు వైట్స్ గ్రాడు నగరమున కగ్గిముట్టుకొని 100 గురు మరణించిరి. అంతరింగిక మంత్రి ఎం. నికీటీనుగారు అరాజకము నణచి జేయుటకు ప్రజలందఱి సహాయము నపేక్షించిరి.

గువ్యనులు శత్రుకందకముల బట్టుకొనుట.

లండను, అక్టోబరు 24:— బ్రిటిషు అధికారులట్లు ప్రకటించుచున్నారు. ఏగా ప్రదేశమున మాదకముల నేక ముఖ్య స్థలములందు శత్రుల ప్రభుత్వ కందక పంతుల బట్టుకొనినవి. శత్రువులు వారి నిద్రచేట్టిపోయిరి. వెర్లగున కారు మైశ్వరమునందున్న శత్రు విధ్వంసక నౌకలు సమద్రతీరమున గుండ్లను ప్రయోగించినవి. వెర్లగున కెనిమిది మైశ్వరమున వారు భూమికి దిగి నెంచిరిగాని వారు విజయమునొందలేదు.

ఇటలీ

లండను, అక్టోబరు 24:— ఇటలీ అధికారు లట్లు ప్రకటించుచున్నారు. శత్రువులు దృఢతనులగు బలముల కేంద్రీకరించిరి. వారిలో నెవరులు జర్మనులుగా నున్నారు. ఇటలీ యనరంగమున రోం బానునకు వెయిన్స్ బ్రిట్ కు త్రైము నందుండు ప్రదేశములకు మధ్య భయంకరమగు క్షీరంగియధము జరిగెను. కాని వాతావరణ స్థితిబాగులేకుండుట కలన తెల్లవారు సమయమునకు క్షీరంగులధ్వని చాలవరకు తగ్గిపోయెను.

శత్రువుల యుద్దేశము

లండను, అక్టోబరు 24:— ఇటలీరంగమునుండి వైట్సు విశేషకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు:— ఆస్ట్రీయావారి వైర్య ముండుట ఇటలీరంగమున నున్నది. సహాయము నిమిత్తము జర్మనివారి సేన లనేకములు కలవు. వెయినుసిగ్జను వీడి ఐసాంజో కుడిభాగమున కిటాలియనులు బోవునట్లు నడవ కైత్రువులు టాల్మినోను ముట్టిడంప కల్పించి యుండవచ్చును.

శత్రుల తరుములు.

లండను, అక్టోబరు 24:— ఇటలీ అధికారు లట్లు ప్రకటించుచున్నారు. కోడోల్ లో స్టానా శిఖరముమీద జర్మనులు ఆస్ట్రీయనులను గలసి భయంకరమగు యుద్ధము నొనరించిరి. వారిని మేము లరిమివైచితిమి. శత్రువులు తాత్కాలికముగ నాక్రమించుకొనిన కందక పంతులలో కొలది ప్రదేశమున మేము నెటియుదయము మరల నాక్రమించు కొంటిమి.

జర్మనీ ఆల్సెసు లోనైనట్లు.

లండను, అక్టోబరు 22:— రోమునుండి “నెట్టలనో” పత్రికకు జేపిజేయబడిన సందేశముకంటి యంపబడినది. — ఆల్సెసులోనియునులను గూర్చి హెర్ కూచిమానుగారి వాక్యములు పోవువర్తమువారికి చాలాబాధకరముగ నుండెను. ఇంక వివాదమునైచువరకు జర్మనీని విశ్వసించబడదు. ఇట్టికృత ఘృతను జూపిన పిమ్మట పోవుగారింక సంధిప్రయత్నములందు జోక్యము లేకపోయెను. ఈవైఖరిని విశదీకరించుచు నాంక్షేమిట్లు పోవుచున్నది. పోవుగారు జర్మనీయైపోయియును గనగొనకయే ఆల్సెసు లోనైనట్లును గూర్చి లెమయక్రీప్రాయముల నూచించిరి. హెర్ కూచిమాను గారు వారి యక్రీప్రాయములకు ప్రతికారముగ జెప్పటవలన పోవుగారు స్థితి యసందృభముగ మారెను. సంధినిగూర్చి పోవు గాగంపిన ప్రకటనము కలన నిదియంత బాగుగ నిదర్శింపబడజాలదు గాని పోవుగారికి కోపమువచ్చిన దకుటలో మాత్ర మసం దేశము తప్పుడక్రీప్రాయమును వెల్లెచుబరచి యుండెను.

అరాజకము

జర్మనీయులు నెలవ జేసియుంచిన సరకు లండను, అక్టోబరు 22:— న్యాయార్థు విశేషుడు డేవి డి మెయిలుపత్రిక కిటుల వ్రాయుచున్నాడు:—

నేగులు జర్మనీ వారికిరక రహస్యముగ నిలువ జేయు బడియుండిన సరకుల గనుగొనియున్నారు. కాగి, నూనె ఉక్కు మున్నగున వన్నియో గానవచ్చెను. ఇవియన్నియు రిలక్షుల పానులు విలువజేయును. ఈసరకులన్నియు మిశ్ర ముండలి కంపబడును. ఈతీరుననే యిట జర్మనీయుల సగ కులు సుమారు మూనుకోట్ల పానులు విలువగలవి. ఆచటవచ్చుట వాచబడి యున్నది. యుద్ధము ప్రారంభమైన మొదటిరెండు సంవత్సరములయందున జర్మనీవారి ఏజెంట్లు వీటిని కొని యున్నారు.

అమెరికా సం॥ రాష్ట్రములలోని జర్మనీయులయొద్ద స్వేచ్ఛారణమున జేర్చుట

వాషింగ్టను, అక్టోబరు 24:— శత్రువుల యొద్దని గూర్చి నూతనముగ నియమింపబడిన ధర్మకర్త యుద్ధోగమునకు రాజగమె యిట్లు వెలువరించెను. — అమెరికా వర్తక సంఘముల కడ శత్రువులు యొద్ద కొట్టకొలది (విలువచేయు నది) నిలవయున్నది. ఈ ధనమంతయు స్వేచ్ఛారణమున ధనా నకు చేయబడును. నిలువ యుంచబడిన ప్రత్తి మున్నగు శత్రువుల వస్తువులను తీసికొన నేర్పాటులు జరుగ లేదు. తమతా లూకు మామూలు వర్తకమునకు సాధ్యమగు సంతకర కర్మంతరము కలుగ జేయబడదని, శత్రువుల లోడి గలబంధము కల వర్తక సంఘములకు తెలియ జేయబడినది.

జర్మనీ

జర్మనుల మంత్రివర్గపు మార్పులు.

అనుష్ఠానము, అక్టోబరు 24:— బెర్లినునుండి యిట్లు తెలివచ్చుచున్నది. హెల్ హోలిప్రిచ్చి గారిదివరలో నాంతరింగిక మంత్రిగనుండి యువకుడైన పదవినుండి తొలగింపబడినది. సహాయ కార్యదర్శిగానున్న స్వేచ్ఛరుగారు రాష్ట్ర కార్యదర్శిగ నియమింపబడిరి. నూతన సామ్రాజ్యాధిక కాలయొకటి నెలకొల్పబడియెను. అంతరింగిక మంత్రిచే నిదివరకు విచారింపబడుచుండిన సాంఘికాధిక రాజకీయవ్యవహారముల నా కాలివారు చూచుచుండురు.

లండను, అక్టోబరు 21:— “టెంప్స్” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— జర్మను బండికృతులుచెప్పు మాటలప్రకారము జర్మను వైమానికులు జాన్ నెలలో 2000 విమానముల నిర్మించిరి. అమెరికా వైమానికోద్యోగులతో సమానముగ నుండుట తీవ్రయత్నము గావించబడుచున్నది. మే మొక మహావిమానమును నాలుగు మోటార్ల సహితముగ 800 కిలోగ్రాముల బరువుగల బాంబుల పట్టకలదాని తయారుచేయుచున్నాము.

అంస్తర్జమువద్ద నున్న “నెట్టలనో” విశేషకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. బుధవారమునాడు రాజకీయనాయకులనందఱిని సమావేశము కాగోరుచు ప్రధానులు గోరినంగున కొయన్న చాల నుక్రశికముగ నున్నది. మంచి యభివృద్ధిలు గలుగునని యాలోచింపబడుచున్నది.

అనుష్ఠానము, అక్టోబరు 24:— రెయిజరు గారు పొట్నూదమునకు మరలి వచ్చిరి.

విదేశ మంత్రి మరలుట.

లండను, అక్టోబరు 24 — బెర్ను క్యూ హెల్మూనుగారు రెండు పర్యాయములు వియన్నాయందుండు ఆస్ట్రీయా విదేశ మంత్రితో విశేష కాలమువరకును మంతనముండి బెర్లి ననకు మరలిరి.

ప్రేబర్గు దోపిడి.

హ్యారిచ్చి, అక్టోబరు 24:— ప్రేబర్గునుండి పూర్ణిబర్గు సాంఘిక సమావేశమునకు ప్రతినిధిగ బోయియుండిన ప్రతినిధి పరానువారి వైమానిక దాడులకు భయపడి భాగ్యవంతులందఱును క్షిబ్రబరి మానుననె యత్నావును విడచి పోయినయియు, కార్యకులు మాత్రమె యచట నుండిరియు చెప్పచున్నాడు.

తైజరు మంత్రివర్గము.

లండను, అక్టోబరు 15:— ఏడ్వేరలు కామెలుగారు దాఖలుచేసిన రాజీనామాను కెయిజరుగారు నిరాకరించిరి. దొరకము సంధిగర్హయం దున్నది గావున నొక రిద్దరు రాజీనామాల మెసగిన కార్యము లేదని కెయిజరుగారు గ్రహించి యుండినది వాసి. పు నీటులగుప్రతిక వ్రాసిన యంతములను ఆయ్య పైర్దాము విశేషుడును నెట్టలనో న్యాయ ఏజెంట్ కి తెలియజేయు చున్నాడు.

టర్కీ

మెసపొటామియా వ్యవసాయము.

లండను, అక్టోబరు 24:— మెసపొటామియా యందలి అధికారులు వ్యవసాయాభి వృద్ధికి పాలుపడుచున్నారా? అటుల పడుచున్న నెలతేటి విలువగల పంటను పండించిన ప్రజల ముందిరిమున డేవీసుగా రడిగిరి. ఈ సమాచారమును వెలిసికొనుటకు తగిన ప్రయత్నములు గావించబడుచున్నవని మెకఫర్సనుగారు చెప్పిరి.

ఆస్ట్రీలియా

ఆస్ట్రీలియా న్యవహారములు.

మెల్బోర్న్, అక్టోబరు 14:— విక్టోరియా రాష్ట్రపు ఎన్నికలు నవంబరు 16-న తేదీని జరుగుటకు నిశ్చయింపబడినది. హాఫ్ట్లుగారి దేహము స్వస్థతగాలేదు. వారుచాలా కాలము వరకును విశ్రాంతిని దీసికొందురు.

విక్టోరియా రాష్ట్రపు పని వాండ్రు తమ పనిని పొగించిరి.

వరదలింక నట్ల నేరున్నది. అనేక గ్రామములు వరదల తోముంపబడినవి. అనేకులు నితననద్రస్తులైరి. నీటిసంఘాదికారి స్థితి చాలాభయంకరముగ నున్నదని చెప్పచున్నాడు.

గ్రీసు

పూర్వపు మంత్రుల విచారించుట.

ఏథెస్సు, అక్టోబరు 24:— ఛేంబరువారు రాత్రి సమావేశము నొకదాని గావించి ఈక్రింది పూర్వప్రధానలను, మంత్రులను విచారింప వలయునని తీర్మానించిరి. వైకోర్టువారు ఒక్కొక్కనిగా వారి నందరిని విచారింపవలయును; స్కాలోడిసు; డ్రాగటు; ట్యూమిసు; రాల్టీ; గౌనరీసు. మిచేయిడికీసు; హట్టాకోసు; జనరలు వెనాకిట్టాగారలు.

నెవెర్నో యుద్ధము.

ఏథెస్సు, అక్టోబరు 24:— నెవెర్నో యుద్ధమును ఆదివారమునాడు మహోత్సాహముతో జరుపబడియెను. బ్రిటిషు, పరాసురువ్యయ మంత్రులు గలసి వీర్వాహోచనల సలిపిరి. వెరి జలాసుగారును, రాజుగారును ఇంక ననేకమంది ప్రధాన నాయకులు నచట నుండిరి.

ఆస్ట్రీలియా

ఆస్ట్రీలియా హంగరీ సరిప్రాంతములు.

ఏల మూసివేయబడినది.

బెర్ని, అక్టోబరు 24:— ఒకతంత్రీవాదు ఈక్రింది సమాచారమును తెలుపుచున్నది:— దేశాంతరింగిక స్థితిని యింకను బాగుండవండుటయే ఆస్ట్రీలియా హంగరీ సరిప్రాంతముల నింకను మూసియుంచుటకు కారణముగ నున్నది. రాజకీయ సంబంధములగు అల్లకల్లులములు కొన్ని బ్రీజకువద్ద జరిగినట్లు తెలియుచున్నది. వైవిధ్యము నిష్పంధింపబడిరి. చాలమంది మరణించిరి. ప్రస్తుతవద్ద ఆహారపదార్థములనుగూర్చి కొన్ని యల్లరులు జరిగెను. ఆస్తులకు విశేషనష్టము గలిగెను. ఎయిన్నా, లేయి బాచీలయందును చాల తరముగ అల్లరులు కలుగుచు వచ్చెను. ముఖ్యములగు మందుసామగ్రి కొట్టుల ననేకమగున కలనగాండ్రు మంటబెట్టినవి తెలియుచున్నది.

ఆఫ్రికా

లండను, అక్టోబరు 24:— తూర్పు ఆఫ్రికాయందాంగ్ల దళములతో గలసియుండు రయిటరుగారి విశేషకు డిల్లు వ్రాయుచున్నాడు. మా హెంబ్రీప్రాంతమున శత్రువు లింకను వెనుకకు మరలుచున్నారు కీల్వాలోమాము త్రిడి కోర్వలేక లేకునతో నెదిరించుచు శత్రులు దక్షిణదిశ కేగుచున్నారు. లిండ్ ప్రదేశమునగూడ వారికించుకయు శాంతి లేకున్నది. మూసెన్యములు దివ్యముగ పనిచేసినవి.

స్వీడను

వాషింగ్టను, అక్టోబరు 24:— స్వీడను గ్రామబారి వర్గము బ్రిటిషు గ్రామబారులకు సంప్రత్తికరమగు సమ్మత మొసగిరి. బ్రిటిషు గ్రామబారి వర్గమువారు కొన్ని రాజకీయపు కారితములకు వారి కిచ్చిబోయిరి.

చెన్న పురి ఆంధ్ర సభ

దశ రామ హేమాద్వయములు.

ఆంధ్రదిన సమావేశము.

చెన్న పురి ఆంధ్ర సభ వారు ఈ నెల 16-వ తేదీ మంగళ వారము మొదలు 25-వ తేదీ గురువారము వరకును 16-25 తేదీలను కలిపి మొత్తము 10 దినములును దశ రామ హేమాద్వయమును ప్రశంసనీయుముగ నిర్వహించిరి. శ్రీ బొబ్బిలి మహారాజావారు రావుబహదరు పరాంతుకం నాయుడుగారు రావు బహదరు భవానందం పిళ్ళెగారు సభాధ్యక్షులగు రావు బహదరు పిట్టి. త్యాగరావు శ్రేష్ఠిగారు ఉపాధ్యక్షులగు గౌ॥ రావు బహదరు బయ్యా సరసిం హే శర్మ శర్మ గారు ఆయంశ్చేద మార్తాండ భిషజ్యుటి పండిత డి. గోపాలాచారిగారు రావుసాహెబు కలవల కల్లూ(శ్రేష్ఠిగారు రావు సాహెబు కలవల రామానుజము శ్రేష్ఠిగారు జడ్డి సుందర రామానుజం నాయుడుగారు, కార్యదర్శులు కాశీనాథుని నాగేశ్వర రావుగారు కుల్లి వరసింహారావు నాయుడుగారు కోశాధ్యక్షులు ఆచంట సుబ్బారాయుడు నాయుడుగారు వార నాసి నూర్యారావు పంతులుగారు, లలిత కళా శాఖాకార్యదర్శి పింజల సుబ్రహ్మణ్యం శ్రేష్ఠిగారు, విద్యాశాఖాకార్యదర్శి కాళ్లకూరి గోపాలరావు గారు, భాండారాధికారి స్వామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు వ్యాఘ్రామశాఖా కార్యదర్శి డాక్టరు డి. వి. వేంకట్రామ. సాంఘిక శాఖా కార్యదర్శి హోతా నూర్యనారాయణరావుగారు, దశ రాసంఘ కార్యదర్శులు టి ఎన్. రాధాకృష్ణ నాయుడుగారు, పి. ఎన్. శర్మగారు మున్నగు సభ్యులు; ఆచూతు లగు ప్రముఖులు ఆయాసంఘముల సభ్యులు అధ్యక్షులు దశ రాసంఘము వారు, స్వచ్ఛంద సేవాపరాయణు లగు యువకులు ఎల్లరును పెద్దలును, పిన్నలును నిత్యమును ఉత్సవముల కేరెంచి అధి కోత్సాహముతో పాల్గొనియు ప్రోత్సహించియు ధన సహాయము చేసియునీమహోత్సవముల నిట్లు శ్రేష్ఠతముగ కొనసాగించి ప్రశంసాపాత్రు లైరి. శ్రీబొబ్బిలి మహారాజావారు ఆంధ్రులగుటచే ఆంధ్రసభయందు తమకు గల అభిమానము విదితమగునట్లు మహోత్సవనిధికి రు 100 ల మొసంగిరి. మరి యు కార్యదర్శులందరు సొకదినమునను కోశాధ్యక్షు లిరువురు సొకదినమునను అధ్యక్షులందరు సొకదినమునను వైశ్యసభ్యులంద రొకదినమునను రావుసాహెబులు కలవల సోదరు లిరువు రొకదినమునను నాయుడుసభ్యులంద రొకదినమునను శ్రీ బొబ్బిలి మహారాజా వారొక దినమునను సభ్యులకు నుపహారముల నొసంగిరి. తక్కిన దినములలో దశరానిధి నుండి సభవారే ఆతిథ్యము నొసంగిరి. లలితకళాశాఖా సభ్యు లందరును దశరా సంఘము వారందరును కలసి ఎట్టి లోపమును కలుగకుండ మనోహర ప్రహసనప్రదర్శనాదికముల వలనను మనోహరాలంకార రచనముల వలనను సభ్యుల కానందమును కలిగించిరి. ప్రహసనాదికములు గాక ఒకదినమున మురళీ గానమును ఒకదినమున శ్రీ శ్రీనివాసాచారి గారి అష్టావధానమును నిన్నును బ్రహ్మశ్రీ నేదమువేంకటరాయ శాస్త్రిల వారి నాటకవిషయకోపన్యాసమును క్లాస్సుముగ జరిగినవి. ఒకదినమున విచిత్రవేషధారణమును ఒక దినమున ప్రతాప రుద్రయము నందలి చతుర్థ వస్త్రాంక ప్రదర్శనమును జరిగినవి. తక్కినదినములందు నీలిబోధకములగు ప్రహసనములు హాస్యరస భిరితములగు ప్రదర్శనపడినవి. సకాలమున నుపహారములతిధుల కందరికిని సంతృప్తికరముగ నొసంగబడినవి.

విద్యాశాఖా కార్యదర్శి కాళ్లకూరి గోపాలరావుగారి ప్రయత్నమువలన 14-15 తేదీలను వక్రత్వపరీక్షలు జరుపబడినవి. పిమ్మట వ్యాసపరీక్ష జరిగినది. ఈపరీక్షలలో కృతార్థులయిన వారికి బహుమతు లొసంగబడినవి. విచిత్రవేషధారణమున ప్రశంసకు పాత్రులయిన వారికి రు 5 గురికి గూడ బహుమానము లొసంగబడినవి. నిన్నటి దినమున రావు గో బహదరు బయ్యా సరసింహేశ్వర శర్మగారి అధ్యక్షత క్రింద సభ్యులందరును సమావేశ మైరి. బ్ర॥ శ్రీ॥ వేదము వేంకటరాయ శాస్త్రిగారు నాటకముల స్థితిగతులను ప్రారంభమును నీచస్థితిని ప్రస్తుత స్థితిని గానము, అభినయము, రసము, స్వర్యము. వేదము, భావ, రంగస్థలనిరూపణము, పద్యములు, పాటలు మున్నగు వాని ప్రయోగము. నాటకరచన మున్నగు వానిని సహజ పాండితి విశేషములరార వివరించుచు రెండు గంటల సేపు గంభీరం న్యాయము మొ సంగిరి. పిమ్మట విద్యాశాఖా కార్యదర్శిగారు పరీక్షలను గూర్చియు పరీక్షకులనుగూర్చియు పరీక్షకులనుగూర్చియు, కృతార్థులను గూర్చియు, కృతార్థులకు పతకములు మున్నగు వాని నొసంగ ధనసహాయము నొసరించిన వదాన్యులగు సభ్యులను గురించియు నుడిచి. వారందరికిని వందనముల నర్పించుచు నివేదికమును చదివిరి. ముద్రితములగు నివేదికప్రతులు సభ్యుల కందరికును పంచిపెట్టబడినవి. అనివేదికము రేపటి ప్రతీకయందు ప్రకటింపబడును. పిమ్మట కృతార్థులలోసభ

కునచ్చిన వారికి పతకములును గ్రంథములు నొసంగబడినవి. ఆవల దశ రాసంఘమువారి పక్షమున స్వామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారు ఆతిథ్యము లొసంగినవారికి సభ్యులగుటకు లలిత కళాశాఖవారికి విద్యాశాఖవారికి ఎల్లరును వందనము లర్పించిరి. పిమ్మట కార్యదర్శి కా - నాగేశ్వర రావుగారు దశరామ హోత్సవములను జరుపవలెనని నూచించి సకల విధముల పనిబూని తోడ్పడిన పింజల సుబ్రహ్మణ్యము శ్రేష్ఠిగారిని దశరా సంఘసభ్యులను నాయుడు సభ్యులను వైశ్యసభ్యులను లలిత కళాశాఖా సభ్యులను విద్యా శాఖ వారిని వేర్వేరుగ పేర్కొని వందనములను తెలిపిరి. తేభాకోద్యోగులు సరిగ సభకు రాకుండినను మహోత్సవములలో నెట్టిలోపమును కలుగకుండ నెట్టికముగ పని చేసిన రావిమాతుల వేంకటరంగారావు గారిని సేవభ్యాధి పతిని ప్ర శం సిం చి రి. పిమ్మట అధ్యక్షులగు శర్మ గారు సభాభివృద్ధిని నూచించుచు శ్రీబొబ్బిలి మహారాజా గారి వదాన్యతకు వారికి వందనము లర్పించిరి. సర్వవిధముల ఆంధ్రసభయందభిమానముంచిన కలవల సోదరులను కొనియాడిరి. ప్రస్తుత భాండారమునకు వేయిరూప్యముల నొసంగిన స్వామి వేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారి నభినందించిరి. సభకు స్థిరమగు నిజమందెరును నాటకకాల సమపేతముగ నొకటిరెండు వత్సరములలో నిర్మింపవలసిన అవసరముగలదనియు అందులకు మహారాజులు జమిందారులు లక్ష్యపుత్రులు మున్నగు నాంధ్ర ప్రముఖులందరును తోడ్పడవలెననియు ఆంధ్రమాత అనుగ్రహ విశేషమున ఆంధ్రపుత్రులకు మార్కసేవయందెట్టి పారపాచ్చెములను కలుగజాలవు అనియు శాస్త్రి గారు తమకు గురువులనియు వారి హితోపదేశ మవశ్యము సరణి యుననియు వారు నిరంతర మిటు హితోపదేశ మొనరించుచు సభాభివృద్ధినిగోరి ఆకర్షించుచుగాక యనియు నుడిచిరి. పాశ్చాత్యదేశములందలి నాటకసంఘముల ఏర్పాటులను వివరించి వానిని మన మనుకరింపదగుననిరి. కృతార్థు లైనవారిలో సభకు వచ్చిన వారికి బహుమతుల నొసంగి ఆకీర్తనలతో అభివృద్ధిని కోరిరి పిమ్మట సహ కార్యదర్శి కుళ్లి వరసింహారావునాయుడుగారు అధ్యక్షులకును శాస్త్రిలవారికిని వందనములర్పించి వారిని పుష్పమాలాలంకారుల గావించిరి. అనంతరము పింజల సుబ్రహ్మణ్యము శ్రేష్ఠిగారుతేది తామెట్టిప్రశంసకును అర్హులను గావనియు తమవిధిని వెరవేర్చుచుననియు దశ రాసంఘకార్యదర్శులగు, టి. ఎన్. రాధాకృష్ణ నాయుడు, పి. ఎన్. శర్మగారల యీమహోత్సవోద్యమమునకు ప్రారంభకులును కార్య భార వాహకులును ప్ర శం సకు ప్రా తులు ననియు నుడిచిరి. బాప్తి చక్రవర్తి గారికిని ఆంధ్రసభకును జయ జయ ధ్యానములతో సభ రాత్రి 8.30 గంటలకు ముగిసినది. నిన్నటితో దశరామహోత్సవములను తుదముట్టినది. ఇట్లే ఈ సభ దినదివాళి వృద్ధి నొంది ఆంధ్రుల ఆయికవత్సవములను సేవారతిని దీక్షను మత్స్యభాసాభిమానములను భాషాసేవను లోకమునకు వెల్లడించును గాక యని కోరెదము.

అనివేంకటాచలం శ్రేష్ఠిగారి రెండవయవన్యాసము

స్థానిక స్వపరిపాలనము.

ఈ నెల 24 వ తేదీని గోల్కొండలో సి. పి. రామ స్వామయ్యగారి అధ్యక్షత క్రింద జరిగిన సభయందు అనివి వెంటమ్మగారు రుపన్యసించిరి. ఆమె మువ్వనెంప గోరుచుఅయ్యరుగారు మొదటనిట్లు నుడిచిరి.

అయ్యరుగారు.

మనమోరుచున్న స్వపరిపాలనమును మనము బడయ గలుగుటకు ప్రథమసోపాన మనదగినస్థానిక స్వపరిపాలనమున ప్రావీణ్యమును మనము సమగ్రముగ బడయ లేదనియు అదిముఖ్యావశ్యకమనియు మనమిత్రులు నమిత్రులు తరుచుగా నుడువుచుందురు. 1871-వ సంవత్సరమున నచటిస్థానిక స్వపరిపాలనాభివృద్ధిని గూర్చి కమిషను వారిటుల నుడిచిరి. "ఇం గ్లాండులో ప్రజల ఉదాసీనత చాల హెచ్చుగానున్నది. పన్నులను విధించుకొనుటకు వారికిష్టములేదు. కాశ్రుజ్ఞానమునందు అనుమాన మధికము. చట్టముల నమలు జరుపవలసిన అధికారమును వహింపవలసిన తెగలలోను చట్టములను అందు ముఖ్యముగ పాఠశుధ్య నిబంధనలను సరకుచేయునవారు చాలమంది కలరు." అప్పు టి స్థితి అట్లులుండెను. అప్పటికి ఇంగ్లాండు దేశమున పురోవృద్ధి అధికముగ జరుగుచుండెను స్వపరిపాలనా విషయమున ప్రజలకు సానిటరీ ఇంజనీరుల నూచనలు రుచింపలేదు. 1971 వ సంవత్సరమున లోకలు గవర్నమెంటు బోర్డు నేర్పరచిన పిమ్మట మరి 20-25 వత్సరములనాటికి అభివృద్ధి కలిగినది. నేటికి తమ కర్మతీయమగు స్థానిక స్వపరిపాలనము లభించినదను వారి నుడియందలికయోక్తి ఏమియునులేదు. దానినిబట్టి తేలిన దేమిచేసినూచినగాని పావీణ్యము కలుగదను నదియే ఇదియే నేను చెప్పదలచినది. ఇప్పుడు వివేంకటమ్మగారు రుపన్యసించెదరని అయ్యరుగారు నుడిచిరి.

వివేంకటమ్మగారు

మిత్రులారా, ఇప్పుడు హిందూదేశమునందత్తర్థులముగ నైకమత్య మలికొంచుచున్న దని మీరు గ్రహింప

వలెను. ఇదివర కెన్నడును రాజకీయములను తలపెట్టిన సంఘములవారు నేడు రాజకీయవిషయమునందు దీక్ష బూనుచున్నారు. వీరిలో వర్తకులు ముఖ్యులు ప్ర తి న గ ర ము నందును పట్టణమునందును వీరిసంఖ్య చాల హెచ్చుగానున్నది. ఈ మార్పును మనము ముఖ్యముగా గమనింపవలెను. ఈ దేశములో విద్యాధికులలో స్వల్పసంఖ్యాకులగు వారు అందు ముఖ్యముగ లాయరులుమాత్రమే అసంతృప్తులై రాజకీయాం దోళనము చేయుచుందురుగాని తక్కిన ప్రజలకు వానితో పని లేదని మన ప్రతిపక్షు లుచుందురు. ఇక మీ దట వార్తలనువీలులేదు. ప్రతివగరమునకు పట్టణమునను వర్తకులధికముగ రాజకీయములందు కల్పించుకొను చున్నారు. కలకత్తా బొంబాయి నగరములందీదిమాత్రమగుగా విదితమైనది. బొంబాయిలో భాటియా లిదివర కెన్నడును రాజకీయముల జోలికి పోయిదువారుగారు నేడువారికాసక్తి మొండైనదిఒకపోలీసు యుద్యోగి నుడివెను. బొంబాయి నగరమున నొక యువజన దళము గలదు. దానిని దొరతనమునా రిప్పటివరకును పరిగణింపలేదు గాని వారు త్వరలో పరిగణింపక తప్పదు. కాలక్రమమున వ్యాపారపరిజ్ఞాతీలును మితవ్యమకీరురును పరిశ్రమా నిపుణులగు నీ తెగవారే మనకు ప్రధానాంగము కాగలరు. 1882 లో ఆంగ్ల దేశమునందు గూడ నీ సంఘమువారే పార్లమెంటు లొందరలలో ఉచారవాదులకు మూలాధారముగ నుండిరి. ఇదియే హిందూదేశమున ముఖ్యమగు మార్పు.

శ్రీలలో కార్యోత్సాహము

రెండవదిశ్రీల ప్రత్యభిజ్ఞానము. వారు ముందునకు వచ్చుచున్నారు. గృహమున శ్రీలు రాజకీయాభివృద్ధి కభ్యుతరము కలిగించువారు గాక సహకారలైనపుడు రాజకీయమునందు నూతనోద్దీపనము కలుగుననుట నిస్సంశయము. దక్షిణాఫ్రికా సంఘర్షణమున భారతాంగముల చూపిన కార్య సాహసమును మీరు స్మరింపవలెను. బంధకవ్రాతమును గూర్చి వారొనర్చినపనిని మీరు తలపునకువెండు. వారు తలపెట్టిన కార్యములన్నియును తప్పక వెరచేరును.

భాషాద్వయము.

దీనివలన కనడాదేశమునందుకల ఇండియా దేశమునందు గూడ భాషాద్వయావశ్యకత కలుగును. రాజకీయముల కాంగ్లమురెండవది. తేజభాష ఇప్పుడు ఆంగ్లము శ్లేష్ఠవారిశే విద్యాధికులనుచున్నారు. కాని దేశభాషల శ్రేష్ఠవారి నట్లునుటలేదు. దేశభాషలు పరిగణితములైనగాని రాజకీయవిషయవ్యాప్తి అతిశయింపదు. అప్పుడు గ్రామవా లందరునుగూడ రాజకీయ విషయజ్ఞుల కలుగుదురు. అట్టిస్థితి కలుగువరకును మనము హోమురూపుల బడయుటకు సంపూర్ణముగ నర్హులమనిపించుకొనము. ప్రస్తుతము సంఘమునందంతను నూతనోత్సాహ ముకురించినది. గ్రామవాసులు రాజకీయముల నర్పించుచున్నారు. మానిష్ఠంధమువలన నీవిషయము ప్రతిపక్షకును గూడ వ్యాపించినది.

స్థానిక స్వపరిపాలనము.

కాంగ్రెసు-లీగు విధానమున స్థానిక స్వపరిపాలనమును గూర్చి ఏమియును చెప్పబడలేదు. కాని ప్రజల సౌఖ్యమున కిదియే మూలాధారము. శాసనము చెడ్డదియైనను అనుకూలముగ నమలు జరిపిన బాప కనపడదు. శాసనము మంచి వై నను సరిగ నమలు జరుపకున్న చెడ్డగు కనబడునని చెప్పెదరు. 19 గురు సభ్యులు మాత్రము స్థానిక స్వపరిపాలనమును గూర్చి నుడిచియున్నారు. తక్షణమే సమగ్ర స్థానిక స్వపరిపాలనము నొసంగవలెనని వారు 19 గురుకు కోరిరిగాని దీని విషయమున కాంగ్రెసువారు మాత్రమేమియును చెప్పలేదు. దీనినిగూర్చి మనముముఖ్యముగా మాంటూగూగారికి విన్నవింపవలెను. నియోజనమునకు రివిన్యూజిల్లా ప్రధానస్థానమని దొరతనము వారు నిశ్చయించిరి. గ్రామ పంచాయితీ సంఘమే ప్రధాన స్థానముగానుండవలెననునది మనమతము.అందులకు చెప్పి పురి పార్లమెంటులో విధానమంతయు సమగ్రముగ చర్చింపబడి ఆమోదింపబడినది. దానిని శాసనసభలో నుపపాదింప రంగాచారిగారు యత్నింపనుత్తరువైక లభించినదిగాదు. దాని ననుసరించి అడ్డుకును శ్రీకిని పురుషానకును గూడ నియోజనస్వాతంత్ర్యమునును గ్రామస్థులేతమ గ్రామ విషయములను పరిపాలించు విధాన మేర్పడిన తగవులు కలుగవు. ప్రస్తుతము గ్రామోద్యోగులు గ్రామస్థులకు బాధ్యులుగారు. గ్రామ పంచాయితీ తరువాత తాలూకా జిల్లాబోర్డు లుండును. ఈ సంఘముల సభ్యులందరును గూడ నియోజకులు కావలెను. గ్రామ పంచాయితీ తాలూకా జిల్లాబోర్డుల సభ్యులందరును నా ప్రాంతవాసులే నియోజింపబడవలెను. అట్లు జరిగిననే నియోజకులు నియోజకులకు బాధ్యుడగును. అదియే బాధ్యత గల పరిపాలనము దానినే మనము వైనుండి క్రిందవరకు నేర్పరుపగోరెదము. స్వపరిపాలనముగల అన్ని దేశములందు నీ పద్ధతియే కలదు. పట్టణములలో పురపాలకసంఘము లుండును. పెద్దపట్టణములలో పేటలసంఘములుండును. స్వదేశసంస్థానములందినసంఘములన్నిటిని పరీక్షించిరి. పనిసరిగజరిగినది. ప్రస్తుతము స్వపరిపాలన మియ్యకున్నను ఇంగ్లాండుదేశమునందలి లోకలు బోర్డులవంటి నియోజితసభ్యులగు సంఘములను సంపూర్ణాధికారముతో నేర్పరుపవలెనని మనము కోరవలెను. (సశేషము.)

గొల్ల జిన్నా గారి భావములు

ప్రస్తుత రాజకీయస్థితిపట్ల పాశ్చాత్యుల అభిప్రాయము లను గూర్చి మీ లెట్టు భావించుకొని ఆసోసియేషన్ ప్రెసు యుద్వోగి జిన్నా గారిని దర్శించి యడుగగా జిన్నా గారి లెట్టు నుడివిరి.

మాంటాగూగారిద్వారా ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు ప్రకటించిన భావమును స్వైంబరు నెల 5వ తేదీన సామ్రాజ్య కాసనసభయందు రాజప్రతినిధిగారు నుడివిన విషయమును ఇటీవలజరిగిన ఆ నివి సెంటు మ్యు ప్రభుత్వ విడుదలను గూర్చి పాశ్చాత్యులు వెల్లడించు భావములు ఆనాటిచిత్తము లను వివేచనారహితములైన యున్నవి. ప్రస్తుత కాలావస్థ కరణము గ్రహించుటలో దొరతనమువారు క్లాసునియముగ పని చేసిరి. న్యాయస్వాతంత్ర్యములను, మానవ స్వేచ్ఛను, ప్రజాభి ప్రాయమును గుర్తించుట దొరతనమువారి సామర్థ్యమును వెల్లడించును గాని దౌర్జన్యమును వెల్లడింపదు. అనిబిసెంటు మ్యుగారు మున్నగు వారిని వదలుటలో దొరతనమువారు తత్వములనే గ్రహించి వాని ననుసరించిరి. ఈ చర్య భారతీ యుల కధికమగు సంతృప్తిని కలిగింపగలుగును. రాజప్రతినిధి గారి హెచ్చరిక ఇదివరకే భారతీయుల మానసముల నాకర్షిం చినది. మే మీ సమాధానమున కడుగుదాటువారము గాము. ఇండియా ప్రభుత్వ వర్గమువారిని సామదాయకముగను విడి విడిగను నే నెరింగియున్నాను. మేము చెప్పడాని నంతను వారు సాధనముగ విందునను న మ్యు క ము నా కు పూర్తిగా కలదు. హిందూజాతీయమునకు స్వాతంత్ర్యము నొ సంపదిధాన మేర్పడవలెను. రాజకీయమున స్వేచ్ఛ యనగ బాధ్యతగల పరిపాలనము, ఇది విశ్వజనీనమగు నాతీయముగాని కేవల పాశ్చాత్యముమౌక్తి మే గాదు.

బాధ్యతగల ప్రభుత్వ మనిన పరిపూర్ణమగు నర్థము కలదు. నియోజితకాసన సభ్యులయొక్కయు నియోజకుల యొ క్కయు ఇష్టానుసారము కార్యనిర్వాహకుల తొలగించు నధికారమే బాధ్యతగల ప్రభుత్వమునకు ముఖ్యాంగము. హిందూ జాతీయన నట్టి ప్రభుత్వము నేర్పరుచుటయే బ్రిటిషువారి ఆశ యము. అదియే మా లక్ష్యము.

హిందూజాతీయ నందలి పాశ్చాత్య వ్యాపారసంఘము వారెట్టి ఆచరణయోగ్యమగు విధానమును గూడ నూచించి యుండలేదు. వారవలంబించినది ఆభ్యంతర కరమును వివాద కరమునగు సుదృఢముగాని మరయొకటి కాదు. ఇల్లుర్లు బిల్లును తిరస్కరించిన కాల మిపుడు మారినది. పాశ్చాత్య వర్తకులకు లక్షల యిల్లులందు లే మో తెలుసుకొందమని నేను ప్రయత్నించితిని. వారు వెదజల్లిన నిరర్థక వాగ్దాలమును గాలింపగా హిందూజాతీయనందలి బ్రిటి షువారి సార్థులను కాపాడుట యనునంత మొకటి తేలేనది. మైనూరు రాష్ట్రము బ్రిటిషు దొరతనమువారి స్వాధీనమందు న్నపుడే బ్రిటిషువారు చట ధనమును నిక్షేపించిరి. పిమ్మట వారాష్ట్రమును దొరతనమువారు వెనుకటి సంస్థానాధిపతుల కుటుంబమునకే వశపరిచిరి. ఆచటి బ్రిటిషువారిని తేవముల కెట్టి ముప్పును కలుగలేదు. ఇటీవల మరల నచట బ్రిటిషువారు తత్వధికముగ ధనమును మరల నిక్షేపించిరి. 1915వ సంవత్సర మవరకు బ్రిటిషు ధనము ఇండియాలో 40 కోట్ల పౌనులును కెనడా న్యూఢెండులాండులందు 60 కోట్లును ఆస్ట్రేలియా యందు 45 కోట్లును దక్షిణాఫ్రికాలో 140 కోట్లును నిక్షేపిం పబడెను. అట్లు నిక్షేపింపబడినను కారణమున ఆదేశములకు స్వపరిపాలనము నొసంగుట కభ్యంతరము నెవ్వరును చెప్పి యుండలేదు. అట్టివో స్వల్ప మొత్తము హిందూ జాతీయన నిక్షేపింపబడుట భారతీయుల జన్మస్వాతంత్ర్యమగు స్వపరి పాలనమును వారు పడయుట కెట్లంభ్యంతరకరము కాగలదు. ఇదిగాక విదేశములందు విడిప్రజల కియ్యబడినవియు మిత్రదేశ ములకియ్యబడినవియుగాక 200 కోట్ల పౌనులు నిక్షేపింప బడినవి. ఆర్జంటైను దిపబ్లిక్ బ్రిటిషువారి పరిపాలనము క్రింద నున్నదాకే ఆచట 35 కోట్ల పౌనులు నిక్షేపింపబడినవి. చీనా పారసీకము మున్నగు దేశములందు కోట్లకొలదిగ ధనము నిక్షే పింపబడినది. బొంబాయి పాశ్చాత్యసంఘాధ్యక్షు డగు వాగ్డా మిలను గారు హిందూజాతీయనందు ధన సమార్థ వైకత త్వరత్వమున ప్రస్తుత రాజకీయవిషయముల నిందుకయు నెరుంగ క నుడివిన వాక్యములు నాకు చాల వింతను గలిగించినవి. అతివాదు లనబడువారి కోర్కెల నడగించుట కే యుక్తియైన వినియోగింపదగునని మీరు తలచిరి. "పాశ్చాత్యుల కెట్టి బాధ యును కలుగగూడదు. వారిమాట వివరుండ బోగూడదు" అని మీరు నిది. ఇట్టి నూచనను అతివాదులలో

నెవరైన చేసిరా?" మాస్టర్జేశమునమున్నులను బ్రిటిషుసామ్రా జ్యవాను లందరితో సమానముగ చూడవలె"ననియే మేము కోరు చున్నాము. "అభివృద్ధి కలుగవలెను. దానికి మేమభ్యంతరము చెప్పటలేదు. మేము దాని నే కోరుచున్నాము. భారతీయులలో పలువురు గూడ మాతో నే కి భవించుచున్నారు. వారు అతివాదులతో నే కి భవించుటలేదు" అని మరియొక సందర్భమున మిలనుగారు ను డివిరి. సామ్రాజ్యకాసనసభలో విజ్ఞప్తిని సమర్పించిన 19 గురు సభ్యులను అతివాదులేనా? కాంగ్రెసు—లీగుసంఘములవారు తేర్పరచిన ప్రత్యేక సంఘసభ్యు లందరును అతివాదులేనా? లక్నో నగరమున సమాజేశ మైన కాంగ్రెసులీగు మహాసభలు కేవలము స్వల్పసంఖ్యాకు లగు అతివాదులసభలే యగునా? ఇట్టి ప్రసంగాలను చేయుటలన కడేశమునందలి అసభికార పాశ్చాత్యులకు విషయజ్ఞాన మెంత స్వల్పముగా నున్నదియు ను తెల్లుకాగలదు. కాని ఈ ప్రాతినిధ్యము నిరూపితము గాకుండనున్నను భారతీయులు దీని నసడ్డచేయరాదు. మనము దీని నెదిరించి మీ ప్రతినిధులు బ్రిటిషుజేశమునందును పార్ల మెంటు సభియందును కలిగించు దుర్భావములను మనము తొ లగింప సమకట్టవలెను. ఈపాశ్చాత్యులు వెల్లడించెద చునెడు సంస్కరణ విధానమును వారు వెల్లడించువరకును నేను వారి యాందోళనమున కెట్టి ప్రధాన్యము నిచ్చువాడనుగాను. కా త్రుసమృత్తిములు సక్రమములు యుక్తియుక్తములు నగు నా సంస్కరణము లెవ్వి? ఇట్టి అనిర్వచితాందోళనమును వివేక యగు మాంటేగుగారు రామోదించుకొని నేను తలంపను. మీరు సామ్రాజ్య పుత్రులట. సామ్రాజ్యమునకు భరతఖండముతోను భరతఖండమునకు సామ్రాజ్యముతోను సంబంధ ముండవలెనని మీరు ఈదేశమున నుచువుచుండురు. కాని అధినివేశములందు నుడువబడునదివేరు. అని జిన్నా గారు నుడివిరి.

ఆంగ్లో - ఇండియనులు; సంస్కరణములు.

హిందూజాతీయనందలి ఆంగ్లో ఇండియను ప్రతినిధుల సమాజేశమొకటి మొన్నటి 24-వ తేదీన అలహాబాదులో సమాజేశమయ్యెను. డబ్లియు పి. ఎస్. మిల్స్ ప్రెజ్డెంట్ గారు సభా ధిపత్యమును వహించిరి. హిందూజాతీయ మన్నితావులనుండియు, జి. హెచ్. అబ్దులు, టి.టి.రైలు, కెప్తాను క్లిఫ్ఫార్డ్, అట్క్రిస్సు, రెవరెండు జి. సి. రోజెర్సుగారులు ఈ మొదలగు ప్రతి నిధుల నేతలును సభకునిచ్చేసిరి. కోల్కాతా దానికి కాన్వెన్షన్ గ నుండిరి. ఈ క్రింది తీర్మానము లంగీకరింపబడినవి. (1) హిందూ జాతీయనందలి ఆంగ్లోఇండియనుజాతివారందఱును తమ యత్యంత రాజభక్తిని శ్రీ బార్దౌచ్చక్రవర్తి గారికిని, వారి దొరతనమునకును సమర్పించుచు, శ్రీవారి తరపున హిందూజాతీయనందు జగప బతుమిచ్చు ప్రభుత్వమువారు రాజకీయాందోళనాధికారుల యెడ చాల్చిన విధానమును వారు చాల భయంకర ముగ జూచుచున్న సంగతిని గౌరవముగ తెలియ బరుపగోరుచున్నారు. (2) హిందూజాతీయ మింకను కార్యనిర్వా హకసభలు కాసనసభకు లోకువగా నుండవలయునని నిశ్చయ జెంద లేదని ఈ సభవారు తమ వీర్ధ్యాలాచితాభిప్రాయమును వెలు పుచున్నారు. మరియు కార్యనిర్వాహక సంఘముచై కాసన సభ కధికారమియునెడల హిందూజాతీయనంద దన్నితరగతుల వారికిని ఆంగ్లోహైందవ తరగతి నిసహితముగ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము సేసగవలయునని ఈసభవారు కోరు చున్నారు. (3) ఈ తీర్మానముల ప్రతులు రాజప్రతినిధిగారి కిని, హిందూజాతీయ మంత్రిగారికిని, ప్రధాన మంత్రిగారికి నంప వలయును. (4) హిందూజాతీయ పరిపాలనా సంస్కరణముల గూర్చి చిత్తు తీర్మానముల గావించి కార్యదర్శి గారి కందిచ్చుట కి క్రిందివారు ఆంగ్లోయిండియను ప్రతినిధి సంఘముగ నియ మింపబడుచున్నారు. అబ్దులు, మిల్స్, డబ్లియు. ఇ. రైలు, మా. ఆర్. నెవుల్స్, కెప్తాను క్లిఫ్ఫార్డ్ గారు. (5) సామ్రాజ్యక రాయబార వ్యవహారముల నిమిత్త మిసంఘమునకు "హిందూజాతీయనందు స్థిరపడిన యూరోపి యను, ఆంగ్లోయిండియను సంఘము" ను నామ మొసగబడ వలెను. పిమ్మట సభవారొక సంఘమును నెలకొల్పిరి. అందు 8 గురు సభ్యులును, అధ్యక్షుడును, కార్యదర్శియు నుండురు. అబ్దులుగారధ్యక్షులుగను, రోల్కాగారు కార్యదర్శిగను ఎన్ను కొనబడిరి. పిమ్మట నతిథులకు విందుగావించబడెను. ఆసమ యమున సర్ జార్జి నాల్సు గారు బలవంతమున అలహాబాదు సంఘా ధిపత్యమునకు రాజీనామానీయవలసినవారైరి తెలియవచ్చెను.

తిరునల్వేలి వార్తలు

తిరునల్వేలి, అక్టోబరు 28:—జిల్లా కాంగ్రెసుకమిటీ వారి తరపున తిరునల్వేలి మహాసభ ఈ నెల 21 తేదీ సాయంత్రము గణపతివిలాస నాటకశాలలో జరిగినది. వచ్చి నవారిలో బ్రాహ్మజాతీయలే అధికముగా నుండిరి. ఇద్దఱు సి. వి. డి. ఉద్యోగులును సభ నలంకరించిరి. ప్రారంభమున సా ధు గణపతివంతులుగారు విద్యాధులను దయచేసి వెడలి పొమ్మ"ని కోరిరి. ఈసభకు వచ్చిన గొల్ల జి. వి. నరసింహ య్యులుగారు అధ్యక్ష స్థానమునకు నియోగింపబడిరి. "వందేమా తర" ధ్వనులతో సభ ప్రారంభింపబడెను. నరసింహయ్యులు గారు ఆరవమున నుపన్యసించుచు గొల్ల మాంటేగుగారికి స్వా గతతీర్మానము నుపసాదించిరి. తీర్మాన మామోదిత మయ్యెను. అనంతరము దేశ సేవాసంఘమునకు చేరిన ఎస్. ఎం. మెకల్ గారు ఆఖిలభారత దేశీయమహాసభా మహార్యుషీయ మహాసభలవారి సంస్కరణవిధానమునుగూర్చి యుపన్యసించిరి. కె. జి. కృష్ణ స్వామియ్యులు అంద మెరుమాట్ల పిల్లే సాధుగణపతి పంతులు పెరుమహమ్మదు కాదర్, వేదనాయగం పిల్లే ము న్నగువారు రుపన్యసించిరి. సి. వి. డి. లతప్ప తక్కినవారందఱును మాంటేగుగారి విజ్ఞాపన పత్రములయందు సంతకములు చేసిరి. విచ్చిక నేనకులు నెన్నుకొనబడిరి. మహమ్మదాలీ సాకవాలీగారు వెంటనే విడుదల చేయవలయునను తీర్మాన మును నుండరరాజయ్యంగారు రుపసాదించిరి. మహమ్మదు కా దర్ గారు బలపఱచిరి. తీర్మాన మామోదితమయ్యెను. అన్ని ఉపన్యాసములును ఆరవముననే జరిగెను. ఇట్టి మహాసభ తిరునల్వేలిలో జరిగి చాలకాలమైనది (స్వకీయవిలేఖరి)

శత్రువుల బలమును ముట్టడులు.

లండను, అక్టోబరు 24:—ఇటలీవారి లెట్టు ప్రకటించిరి:— తీవ్రముగ ఫిరంగులను గాల్చిన యనంతరమున వైరులాక బల మగు ముట్టడిని ప్రారంభించిరి. రోంబను పర్వతము, బెయిను సిజ్జా పీఠభూమి యుత్తరభాగముల మధ్యమున నీ ముట్టడి యతి భీకరముగ నుండెను. సాగాయెద్ద మేము శత్రువుల నెదురించితిమి గాని దక్షిణము నవైరిసేసలు మాపంపులయందు తొచ్చుకొనెను. విసాంజాయందలి మా ప్రధమపంక్తి కందకములయందు తొచ్చుకొనుటయే గాక వై రిసేనల్లు నెంటు మెరయి, నెంటు లూషియానదులను దాటినవి కొల్పితునకు బచ్చియనున శత్రువు లొనర్చుచుండిన తీవ్రముగు ముట్టడుల నాపుజేసితిమి. నేనుగీర్తియులు పల్కిమపార్శ్వ ములయందుగూడ నాతీరున శత్రువైన్యముల ముట్టడు లాపు జేయుబడెను.

ఇసుక, కంకర జర్మనీకి చేరుట.

లండను అక్టోబరు 25:—జర్మనీకి యసుక కంకర ము న్నుగునని చేరుచుండుటకు గూర్చి హాలెండువారికి ఒత్తిడి గలుగజేయుట న్యాయముగాదని తాము ఇంగ్లాండు దొరతన ము వారికి తెలియపరచినటులు రాజ్యాంగసభయందు విదేశ మంత్రి తెలియజేసెను. మంత్రిగారి విన్నపమున కింకను ప్రత్యు త్తరము రాలేదు. జర్మనీకి చేరుచుండిన పదార్థములు యుద్ధ కార్యములకు వినియోగమగుచుండినట్లు ఆంగ్లేయులు నిదర్శ నములు కనబరుపలేదు. సాంగ్రామిక దేశములలో నెవరైన యొత్తిడి కలిగించినందున హాలెండువారు తా మొనర్చుకొనిన సమాధానపు మరతుల మీరరు.

నియోజనములు.

లండను, అక్టోబరు 25:—వేసింగుస్టాకునకు సర్. ఎ. గడ్డినుగారును, స్వాల్లింగునకు మేజరు పీలుగారును సభ్యులుగ నియోజించుకొన బడిరి.

ప్రొసెజరు స్టీ మరు సర్టిఫికేట్లు.

లండను అక్టోబరు 25:—అంగ్ల రాజ్యమున నొసగ సర్టి ఫికేట్ల కెంత విలువయున్నదో, బొంబాయి, బంగాళాదొరతన ము లొసగు సర్టిఫికేట్లకుగూడ నీయుద్ధసమయమున నంత గౌరవ ముండవలయునని యాజ్ఞ యయ్యెను.

చీనారాష్ట్రము.

లండను, అక్టోబరు 25:—పార్లమెంటు ప్రజల సభ యందు బొల్బుగు గారు కింగు గారికిట్లు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి:— చీనారాష్ట్రము సాంగ్రామిక దేశములలో నొకటి గాన మ్న మిత్రవర్గమున చేరిన రాష్ట్రము ఆదొరతనమువారు మనల సమ ర్థింప తమకు వీలగురీతిని వర్తించియున్నారు. చీనారాష్ట్రపు సాంప్రదాయస్థితిని గూర్చి చర్చింపజాలను.

దేశరక్షణ సైన్యము.

(ఒక ఆంధ్రునిచే)

తిరుచనాపల్లి, ఆక్టోబరు 25.

గవర్నరు గారి దర్శనము.

ఈ సెల 24-న నేటి దేశరక్షణ సేనా చారిత్రమునందు ముఖ్యమైనదిను తూర్పు భాను దురుదయించకముందే సైన్యపు "బాక్" వాద్యము తన "టట, టట; టట, టట" ధ్వనితో దేశరక్షణ సైనికుల నందరిని మేల్కొల్పి దుస్తులను ధరించుకొని సిద్ధముగా నుండుటని పలికెను. వెంటనే సైనిక శిబిరము లన్నిటియందును గలకల ధ్వని ప్రారంభమయెను. నివాసములలో నొకముల సెల యువకుడు రొట్టెముక్కను నమలుచునే వేగముతో కన పట్టిలను గలగల గట్టుకొనుచుండెను. ఈ సోదరసైనికుని మొగము జూచినతోడనే తెలియనివారి తే బీదకుటుంబమునకు జెందినవాడో యని యూహించుచున్నాను. కాని యితడొక హైకోర్టుజడ్జి కుమారుడు. సివిల్ సర్వీసు పరీక్షకై ఇంగ్లాండునకు బోయి వచ్చినవాడు. మరెయ్యకముల దుర్యోజ్జ్వలండు సోదర సైనికులలో నొకనికి తలపాగాను చుట్టిపెట్టుచుండెను. ఇతడెవరు? ఒక డిప్యూటీ కమిషనరుడు. ప్రస్తుతమున దేశరక్షణ సైన్యమున బ్రవేశించి ఇతర సోదర దేశీయులతోపాటు వీరును కష్ట నిష్కర్మములొర్పి రణశిక్ష బడయుచున్నారు. గొప్ప కొద్ది యను భేదములేక భారతపురుల కందరికిని సమానత్వము పురకొలుపుటకై ఈ దేశరక్షణ సైన్య ముద్భవించినదా యను నటుల ఈ సైనిక సోదరు లందరూ ఐకమత్యముతో మెలగుచున్నారు.

ఈదయ మేడుగంటలకు సైన్యసంతయు మామూలు ప్రకారము చిన్న చిన్న భాగములు చేయబడి కవారుచేయుచుండెను. ఇంతలో 4 మోటారుబండివారు కనుబడెను. శ్రీ గవర్నరుగారు తమ ఏజెంట్ గారితోడను భరితవగ డిక్షిట భాగ సైన్యమున కంతకును అధిపతియైన మేజర్ జనరల్ హోలోవేగారితోడను మరొక సరినాగముతోడను కవారు మైదానమున బ్రవేశించగ నే ఈ సైన్యమునకు జెందిన అంగ్లేయ సర్దార్లు శ్రీ వారికి స్వాగతి మొసంగుటకు ముందు నడచుచుండ నే సైన్యమున కంతకును అధిపతియైన దేశీయ సర్దార్లలో నగ్ర గణ్యులు నగు మజిలీ మేజర్ ధర్మరాజులు నాయకు గారను నున్నది అంగ్రహించి ఆ తరువుమీద సైన్యసంతయు తుడిక మాత్రములో పరుగెత్తించి శ్రీ గవర్నరుగారి ఎదుట వరుసలుదీర్చి నిలువబడెను.

పిమ్మట శ్రీవారు ప్రతి సైనికునియొద్దకును బోయి చిరు నగవుతోడను, మిక్కిలి యోర్పుతోడను "నీ వెచ్చటనుండిచ్చి తిని, నీవిదివర కేమిపనిలోనుండి వచ్చితివి" అను ప్రశ్నలను వేయుచుండగ సైనికు లాశ్రయ కిచ్చు జవాబులకు శ్రీవారు తమసంతోషమును తెలియజేయుచు నడచుచుండిరి. ఇంతలో మేజర్ జనరల్ హోలోవేగారు అంతకుముందు రెండువారముల క్రిందట తామిచ్చుట కిచ్చిన పప్పును చూచిన జాపకమున బట్టి సైన్యపు మొదటిపంక్తిలో నిలువబడియున్న ఆంధ్రజాతీయ కళాశాలాపాఠ్యాయులగు పింగళి వెంకయ్యగారిని శ్రీ గవర్నరుగారికి జూపి వీరిదివరలో ఆగ్రహించి తూర్పుభాగమున రాజసైన్యమున నుండిరి చెప్పగా శ్రీవారందలకు సంతసించి "మీ అసలు జన్మభూమిఎది" యని వెంకయ్యగారి నడిగిరి. అందుకు తానాంధ్రజాతీయ కళాశాలలో నుపాధ్యాయుడనయ్యి, కాపురముబందరియు, జాతీయకళాశాలను శ్రీ వారిదివరకే దర్శించి యుండిరియు జవాబిచ్చిరి. శ్రీవారు వెంకయ్యగారి వద్దనుండి వెడలిపోకముందే మేజర్ జనరల్ హోలోవేగారు వెంకయ్యగారు ధరించిన పతకపుటేపు చినికి చూపుచుండుట గని క్రొత్తదాని నొకదాని దెప్పించి యిమ్మని దేశరక్షణ సైన్యపు అంగ్లముఖ్య సర్దారులైన కెప్టెన్ గ్రూను గారి కుత్తరువు చేసిరి.

శ్రీ వెంట్లండు ప్రభువు సైన్యపం లన్నియు దిరిగి సైనికులను బరిక్షించినపిదప సైన్యమునకు ముందు ఘోషము 20 గంటలు దూరమున నిలువబడి ప్రతి సైనికునికిని చక్కగా వివరించుట దృఢగాత్రముతో, ఇంత స్వల్పకాలములో అతి శ్రమకొల్పి యంతమంది క్రొత్త సైనికులకు విద్య నేర్పిన ఉపాధ్యాయులైన దేశీయ హావలూరులకు నాయకులకును తమ సంతోషమును తెలియచుచు, దేశరక్షణ సైనికులు శీఘ్ర కాలములో చక్రవర్తిగారి సైన్యములలో నగ్రగణ్య స్థానమున కర్హులగుదురుగాక యని దీవించుచు ఉపన్యాసమునిచ్చిరి. శ్రీ వెంట్లండు ప్రభువుగారు దృఢగాత్రులుగారను నభిప్రాయముతో నుండిన గొందరికి వీరి యుపన్యాసము మిక్కిలి ఆకర్షణమును గలిగించెను.

కవారు మైదానమున వదిలిన పిమ్మట శ్రీవారు సైనికుల నివాసస్థానములను పరీక్షించిరియును బరిక్షించి మిగుల సంతోషముతో ఘోషము రెండుగంటలకాలము దేశరక్షణ సైన్య స్థానమున గడపి, పిమ్మట దను పరివారముతో వెడలిపోయిరి.

తిరుచనాపల్లియందు కలరా మొడుగుగా నుండుటచే దేశరక్షణ సైనికులు దమతమ నివాసములను వదిలి బయట వెచ్చటనును బోవుటకు వీలులేదు. రాబోవు వారమునుండి సైనికులకు తుపాకులతో డ్రెస్సు సేర్పట ప్రారంభించబడును. ఇంతవరకును అడుగు కలిపివేయుట సక్రమవిధానమున ప్రక్కలకు తిరుగుట, మొదలైన ఆయుధములతో నవసరములేని కవారు సేర్పబడినది. సైనికవిద్య అంతయు కాల్పలమునకు సంబంధించి నంత వరకును ఇంగ్లీషు సైనికుల సేర్పబడిన పుస్తకముల ననుసరించి సేర్పబడుచున్నది.

ఆంధ్ర సంక్షిప్త చరిత్ర

ఈ శిక్షకతో నేను 17 తేదీన ప్రచురించిన లేఖను అనుసరించి, చెన్నై, పుణె, నెల్లూరు, బెజవాడ, బందరు, మున్నగు పురములనుండి కొందఱు ఆంధ్రయువకులు ఈ సంక్షిప్త చరిత్రను సేర్పకొనుటయందు తమకు గల ఉత్సాహమును తెలియచుచు కొన్ని లేఖలను నాకు వ్రాసియుండిరి. వారి లేఖలకు ప్రత్యుత్తరముగా ప్రతివారికి విడివిడిగా జవాబు ఇచ్చుట కన్న ప్రతికాయముననే వెలిసిన మిగుల ప్రయోజనకారిగా నుండునని తలంచి నా శక్తికొలది కొన్ని విషయములను నీ క్రింద బొందుపర్చుచున్నాను.

ఈ గ్రంథము వేలూరులోని (ఉత్తర ఆర్కాటు జిల్లా) పోలీసు ట్రైనింగుస్కూలులో సానోటిక్కు ఉపాధ్యాయులుగా నున్న ఎం. శ్రీనివాసరావుగారియొద్ద వెలకు దొరకును. వెల రు 8-8-0 లు పోస్టుఖర్చు 0-6-0.

ఈ గ్రంథము పిట్ హుక్ గారి ఇంగ్లీషు పాఠ్యపుస్తకము ననుసరించి వ్రాయబడినది. అనగా ఆంగ్లమున పి. బి. డి. జి. ఆర్. అను అక్షరములకు క్రమముగా ప. బ. డ. ర. అను తెనుగు అక్షరముల నుపయోగించబడినవి. ఆంగ్లమున లేని జి. ఐ. టి. మున్నగు అక్షరములకు మాత్రము క్రొత్తగుర్తు లేర్పరచబడినవి. ఈ విధముగా అన్ని అక్షరములకు గుర్తులు యేర్పాటు చేయబడినవి.

ఈ గ్రంథము ప్రథమమున ఇతరుల సహాయము లేకనే సేర్పకొనుటకు దగినటుల వ్రాయబడినది. కాని అక్కడక్కడ కొన్ని సందేహములు గలుగవచ్చును. వానిని నెమ్మదిగా నివృత్తి చేసికొనవచ్చును. పుస్తకమున 582 పుటలుగలవు. నేనప్రథమమున పుటలసంఖ్యను జూచి భీతినిందితినిగాని ఆభ్యాసమునకు ప్రారంభించినతరువాత పుస్తకభావశక్తియును గురించినభీతి సుమసిపోయినది.

ఈ గ్రంథమున ఆభ్యాసమునకుగాను గుర్తులతోగూడిన పదములు నియ్యబడియున్నవి. వానిని మిగుల శ్రద్ధతో పట్టుదలతో నభ్యసించవలెను.

ఈ పుస్తకములో 272 వ పుట మొదలుకొని 491 వ పుటవరకు క్రియాంతములనుగూర్చి వ్రాయబడియున్నది. వానిని చూచి ప్రతివారును భీతినిందవచ్చును. కాని వానిని ప్రస్తుతము ఆభ్యసించ నగత్యములేదు. ఈ క్రియాంతములలో చాల భాగము చున మామూలుసంభాషణలలోను, ఉపన్యాసములలోను నుపయోగించవలసినవి. వానిలో కొన్ని మాత్రమే ఉపయుక్తములైనవి. వానిని తరువాత విన్నవించుకొనెదను. అనుదినను పట్టుదల విడువక ఆభ్యసించినగాని మనస్సునకు బట్టవు.

ఆంధ్ర సంక్షిప్త చరిత్ర. ఇదియే ప్రథమ గ్రంథ మగుటచేత కొన్ని మార్పులు కావలసియున్నది. ముద్రణములు ఎక్కువైన కొలది సేర్పిన వారిలో నిపుణులు బయలుదేరిన కొలది కొన్ని నూతనాంశములను జేర్చుటకు అవకాశము చాల కలదు. వేగముగా వ్రాయుటకు దగిన క్లుప్తరూపములు కొన్ని క్రొత్తగా సేర్పాటు కావలసియున్నవి. ఆంధ్రభాష యిప్పుడు దినదిన ప్రవర్ధమానముగా నూతన వాక్యాయతో నభివృద్ధి జెందుచున్నది. వాని కన్నింటికి గుర్తులు సృష్టించబడవలెను. గ్రంథము వ్రాసిన నాటికన్న నిప్పుడు నూతన పదములు కుప్పలు కుప్పలుగా వచ్చి పడుచున్నవి. నేను స్వయముగా నాయుపయోగము నిమిత్తము కొన్ని గుర్తుల సేర్పాటు చేసికొని వాడుచున్నాను. నూతన పదములకు, నూతన సమాసములకు గుర్తులు ఏర్పడిన గాని వేగముగా వ్రాయుటకు వలసపడెను. నడినడిగా వ్రాయుటకు మనము చేయవలసిన ఏర్పాటులను గురించి మరొకసారి తెలివెదను.

ఇంగ్లీషు పాఠ్యపుస్తకము వ్రాసిన పిట్ హుక్ గారి గ్రంథము అనేకమార్పులను బొంది యిప్పుడొకవిధమైన స్థిరతను పొందినది. అటులే మన ఆంధ్ర సంక్షిప్త చరిత్ర గ్రంథము కూడ మార్పుకావలసి యున్నది.

నా స్పృహన నాలకించి కొందఱు యువకులు సేర్పకొనెదమని చెప్పటచే నా కమితానందము గల్గినది. పట్టువిడువక దీని నభ్యసించుతరని నమ్ముచున్నాను. గుంటూరు పాలపర్తి రామమూర్తి.

గుజరాతు విద్యాపథ

మహాత్మా గాంధీగారి ఆధ్వర్యమున గుజరాతు విద్యాపథము

జాతీయభాషావ్యవస్థ

బ్రాచియందు జరిగిన గుజరాతీవిద్యాసభకు మహాత్మా గాంధీగారి ఆధ్వర్యమున హాజరై, హిందూదేశమున విద్యను దేశ భాషలయందే నేర్పలే నని గాంధీగారు ఖండితముగ నుడివెరి. ఆంగ్లభాషామూలకమున 16 వత్సరములకు గాని పూర్తిగా గ్రహించబాలని విద్యను దేశభాషల మూలకమునైన 10 వత్సరములలోనే సమగ్రముగ నభ్యసించవచ్చు నని ఆచార్యజ్ఞులగు నుపాధ్యాయులు నుడివెరి. విదేశభాషా మూలకమున విద్యాభ్యాసము చేయు వలసి యుండుటచే విద్యార్థులకు బలహీన, దురుహదనము, కార్యోత్సాహము, అపూర్వత, డ్రెగ్గుము, వివేకము, సాహసము మున్నగునవి యన్నియు నంతరించినవి. డిక్షిటాక్రొత్తాశ్రయ దచ్చిభాష యందు విద్యాభ్యాసము చేయు నంగీకరించుటచే వాక్కిగూడనిట్టి భాధలే కలిగినవి. హిందూదేశమున ఆంగ్లభాషయందు విద్య సేర్పబడుటచే ఆంగ్లభాషయందు విద్య నభ్యసించినవారికిని సాధారణ జానామాన్యమునకును విభేదపడిక మగుచున్నది. జాతీయభాష కాదగినభాష ఎల్లరును నులభముగ గ్రహించ దగినదిగా నుండవలెను. పాఠ్యపుటను ప్రభుత్వోన్యోగమును నులభముగ గ్రహించదగినదిగా నుండవలెను. ఆభాషభారతీయులలో హెచ్చుచుండితే వాడబడుచున్నదిగా నుండవలెను. మరియు నది మత సాంఘిక రాజకీయవిషయ వ్యాపనసాధనముగా నుండవలెను. ఈలక్షణములు ఆంగ్లభాషకులేవు. హిందీ భాషకు మాత్రమేగలవు అని గాంధీగారు నుడివెరి.

వైద్యపాఠశాల :— కల్లికోట నగరమునందు వైద్య పాఠశాలలో విద్యార్థులకుతగిన సదుపాయములను జరుపుటకు కల్లికోటలో జాగాలేనందున ఈ పాఠశాలను నచ్చేసినవత్సరము కోయంబత్తూరులో నుంచెదరని తెలియుచున్నది.

ప్రకటన.

929

గోదావరిజిల్లా పెద్దాపురం తాలూకా పెద్దాపురం డిస్ట్రిక్టు మునసబు కోర్టులో చేరిన సుబ్బం పేట గ్రామకాపురస్తులు అగు వీరకల్లి నూకయ్య వగైరాలు 7 గురు సదరుగ్రామ వాడబలిజెలకు సుబ్బంపేట, కొమరగిరి, సముద్రములో ప్రత్యేకము చేపలు పట్టుకునే హక్కు కలదనియు యితర గ్రామస్తులకు అట్టి హక్కు లేదనియు మొదలగు సంగతులతో పుచ్చాడకివారు జగ్గరాజుపేట గ్రామకాపురస్తులు పెరుమళ్ల యల్లయ్య వగైరా 8 గురు వైన సుబ్బంపేట గ్రామ వాడబలిజేలు హక్కును స్థిరపర్చుటకును, జగ్గరాజుపేట వాడబలిజేలు సుబ్బంపేట కొమరగిరి సముద్రములో చేపలు పట్టుకుండా యింజక్షన్ వుత్తరువు జారీ చేయించుటకును కోరుచు కాకినాడ టెంపొరరీ సబుకోర్టులో కోర్టు వారి పుత్తరువును పొంది దావాదాఖలు చేసివున్నారు. సదరు దావా అసలు 40 రుగా ఫయల్ కాబడినది. సుబ్బంపేట గ్రామస్తులు అందరి తరపున సదరు నంబరు వాదులు; జగ్గరాజుపేట గ్రామస్తులు అందరి తరపున సదరు నంబరు ప్రతివాదులు పయిన దావాచేసినారు. వాదులు వాదముతో యేకీభవించి వాదులుగా చేరదలచిన వారందరు వాదులుగాను ప్రతివాదులుగా చేరదలచినవారందరు ప్రతివాదులుగాను చేరవచ్చును. ప్రతివాదులు ప్లేటు మెంటు నిమిత్తము సదరుదావా, 1917 సం॥ నవంబరు 12 తేదికి వాయిదా వేసినారు. ఈ లోపుగా ఫార్టీలుగా చేరదలచినవారు చేరవచ్చును.

మకాం- కాకినాడ } L. Subba Rao
18-10-1917 } Plaintiff's Vakil
Subordinate Judge }
Temperary Court } By Order of Court
Cocanada. } S. Setaramayya
22nd Oct 1917 } Head clerk

Printed and Published by K. Nagarajan at the "Lathe Pathra" Power Press 6 & 7 Thambu Chetty Street, George Town